

ALPSKA KONVENCIJA

Stalni sekretariat Alpske konvencije

PER ALPES

Dvajset krožnih pohodnih tur za odkrivanje Alp

lebensministerium.at

Région Autonome
Valleée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat du Tourisme,
des Sports, du Commerce
et des Transports
Assessorato Turismo,
Sport, Commercio e
Trasporti

Wege ins Freie.

Deutscher Alpenverein

 club alpin français
fédération française des clubs alpins et de montagne

www.club-alpin.asso.mc

PARCO NATURALE
ADAMELLO BRENTA
Geopark

www.alpconv.org

KOLOFON

Ideja:

Peter Haßbacher, Marco Onida

Zasnova in redakcija:

Josef Essl, Marcella Morandini, Marco Onida

Besedilo in zemljevidi:

Josef Essl

Urejanje besedila:

Marcella Morandini, Uberto Piloni

Vodja projekta:

Marcella Morandini

Prevod in revizija besedila:

Laura Baggio, Hélène Denis, Magdalena Frener,
Stephen Goodwin, Morgan Peyric, Barbara Polajnar,
Patricia Quillacq, Felicia Sicignano

Satelitska fotografija:

Credit: Jacques Descloitres,
MODIS Rapid Response Team, NASA/GSFC

Grafična obdelava:

De Poli & Cometto - Belluno - Italija

Tiskanje:

Linea Grafica - Castelfranco Veneto - Italija

Stalni sekretariat Alpske konvencije

Odgovorna oseba: Marco Onida

www.alpconv.org

info@alpconv.org

Sedež v Innsbrucku:

Herzog-Friedrich Straße 15
A-6020 Innsbruck - Avstrija

Oddeljeni sedež v Boznu/Bolzanu:

Viale Druso/Drususallee 1
I-39100 Bolzano/Bozen - Italija

ISBN: 9788890434860

© Stalni sekretariat Alpske konvencije, 2010

PER ALPES

Dvajset krožnih pohodnih tur za odkrivanje Alp

Stalni sekretariat Alpske konvencije

Predgovor

Publikacija pred vami ni namenjena le spoznavanju pohodniških poti najlepših alpskih gora, kot bi se lahko na prvi pogled zdelo. Za to obstaja že precej druge literature. Ideja o vsebini tega dela je bolj ambiciozna, saj želimo z njim predstaviti celotni Alpski lok, tudi s turističnega vidika, kot enovit sistem neprecenljive vrednosti, v katerega se združujejo posamezni kraji in območja.

Alpski lok, ki se v dolžino razteza približno 1.200 km, od Primorskih do Julijskih Alp, niso le vrhovi in gorski masivi – nekateri med njimi so svetovno znani, kot na primer Mont Blanc, Matterhorn/Cervino ali Dolomiti, kakor tudi drugi manj poznani – ter turistični kraji, je namreč veliko več. To so "pljuča" Evrope, "zbiralnik" biotske raznovrstnosti, vode, naravnih virov, tradicij in kultur, regija znotraj katere že stoletja živijo ljudstva, se ohranjajo jeziki, običaji in razvijajo različne oblike umetnosti in obrti. Je območje, kjer so v ospredju inovacije. Poleg tega je to območje, kjer prevladuje trend urbanizacije, z veliko rastjo mest, ki ležijo v bližini Alp in posledično upadanjem števila prebivalstva ter marginalizacijo na podeželju. Podeželsko okolje in naravna območja, postopoma, a neizprosno, izgubljajo pomen.

Ravno zato je danes, bolj kot kdajkoli prej, pomembno, da ta "evropska regija" združi moči in se uveljavi kot politično in gospodarsko konkurenčna napram bolj urbaniziranim regijam, gradi temelje na osnovi svoje specifičnosti in s tem pridobi na "teži" tako na nacionalnem kot mednarodnem nivoju. To pomeni, da se regija tako v evropskem kakor tudi svetovnem merilu predstavlja kot enovito gospodarsko območje, vključno seveda s turizmom. Slednje želimo doseči tudi s to publikacijo.

Enotnost alpske verige je filozofija, na podlagi katere je bila vzpostavljena in na kateri

temelji Alpska konvencija, mednarodni sporazum in organizacija, ki na območju Alp opredeljuje delovanje platform za posamezna področja, znotraj katerih se npr. spodbuja ohranjanje gorskih ekosistemov, kakor tudi gospodarski, socialni in kulturni razvoj, vse to v korist lokalnemu prebivalstvu. Alpska konvencija si je med svoje cilje zastavila tudi krepitev konkurenčnosti alpskega območja in s tem povečevanje vrednosti teritorija. To zahteva tudi skrbno politiko razvoja turizma na lokalnem nivoju. V nekaterih turističnih krajih so namreč v okolju že vidne "rane", povzročene zaradi masovnega zimskega turizma. Protokol Alpske konvencije, ki pokriva področje turizma, od držav podpisnic zahteva, da podpirajo razvoj takšne oblike gorskega turizma, ki bo prijazen do narave in bo hkrati prispeval k družbenogospodarskemu razvoju tega območja. Potrebno si je prizadevati za uravnoteženost intenzivnih in ekstenzivnih oblik turizma. Turistični razvoj mora biti v skladu tako z lokalnimi posebnostmi v okolju, kakor tudi razpoložljivimi viri posamezne lokacije oziroma regije.

Pohodne ture po alpskih območjih naj bi potekale v skladu z zgoraj omenjenimi cilji, tako ima tudi ta publikacija namen odgovoriti na vprašanje kako neposredno prispevati k izvajanju protokola Alpske konvencije za področje turizma. Pohodniki, ki bodo uporabljali to publikacijo so vabljeni, da odkrijejo Alpe in njihovo kulturo, se ustavijo v vasicah, ki se nahajajo v dolinah pod gorami, doživijo njihovo gostoljubje in uživajo na lokacijah, primernih za regeneracijo telesa in duha.

Publikacija pred vami ni izčrpna. Poti, ki vodijo po Alpah, je seveda mnogo več, kot jih je tu predstavljenih. Njihov izbor smo naredili glede na karakteristike in tudi pomen posameznih poti. Mnogo predlaganih tur večkrat prečka tako državne, kakor tudi regionalne meje, s tem pa želimo poudariti, da alpska veriga ni meja, ki ločuje, temveč povezuje, torej v okolju ne predstavlja razdvajajoč, temveč povezujoč element.

Za ideje o publikaciji in njeni sestavi so zaslužna posvetovanja s prijateljem Petrom HaBlacherjem iz Avstrijske planinske zveze. Ko imaš enkrat ideje, je lažje. Bolj zapleteno pa je te ideje pripeljati do realizacije, še posebej če je potrebno publikacijo pripraviti v petih jezikih in je "sestavljena" na podlagi informacij, tekstov in zemljevidov, ki vsebujejo včasih nasprotujoče si podatke. Iskrena zahvala Josefu Esslu, ki je s strastjo in nedvomno s strokovnim znanjem postavil zasnovo knjige, zbral podatke in napisal skoraj vsa besedila v publikaciji, tudi uvod in splošne nasvete, izračunal razdalje in višinske razlike po poti, ter knjigo opremil s preprostimi kartami, ki sicer ne nadomeščajo topografskih kart, temveč skupaj z opisi posameznih tur nudijo le okvirne pregledne poti.

Zahvala gre gorskemu vodniku Ubertu Piloni-ju za pomoč pri nastajanju besedila o turi po Bernini in Mauriziu Gaillard-u za pregled petih tur, ki potekajo po območju Valle d'Aosta, kakor tudi tistih po Monte Viso.

Poleg tega se zahvaljujemo vsem, ki so s svojim dragocenim delom prispevali k

pregledu besedil o poteh po posameznih parkih: direktorica Naravnega parka Primorske Alpe Patrizia Rossi s sodelavcema Nanni Villani in Giorgio Bernardi; direktor Narodnega parka Ecrins, Michel Sommier s sodelavcem Claude Dautrey; direktor Narodnega parka Vanoise, Philippe Traub; direktor Narodnega parka Gran Paradiso, Michele Ottino in osebje čuvajev parka; direktor Naravnega parka Adamello Brenta, Claudio Ferrari s sodelavcema Matteo Viviani in Michele Zeni in na koncu zahvala tudi prijatelju Janezu Bizjaku, nekdanjemu direktorju Triglavskega narodnega parka, za neprecenljive nasvete o slovenskem delu Alp. Zahvala gre tudi direktorju delovne skupine za zavarovana območja, Stalnega sekretariata Alpske konvencije, Guidu Plassmann-u za njegov prispevek pri reviziji te publikacije.

Prisrčno zahvalo moramo izreči vsem, ki so podprli ta projekt, saj ga brez njih, ne bi mogli realizirati: slovensko predsedstvo Alpske konvencije (Ministrstvo za okolje in prostor, Tanja Bogataj), avstrijsko zvezno Ministrstvo za okolje (Lebensministerium, Ewald Galle), Avtonomna pokrajina Valle d'Aosta (oddelek za turizem), planinske zveze Avstrije (OeAV), Italije (CAI), Nemčije (DAV), Francije (FFCAM) in Kneževine Monako (CAM) kakor tudi Naravni park Adamello Brenta.

Za prevode in preglede besedil se zahvaljujemo Stephen Goodwinu, Hélène Denis in Morgan Peyric, redno zaposlenima sodelavkama Stalnega sekretariata Alpske konvencije Barbari Polajnar in Patricii Quillacq kot tudi Lauri Baggio, Magdalení Frener in Felicii Sicignano, ki so bile na Stalnemu sekretariatu zaposlene le začasno.

To delo ne bi zagledalo luči sveta brez koordinacije in predanega dela Marcelle Morandini, kateri gre tudi posebna zahvala za neutrudno in občudovanja vredno delo usklajevanja posameznih jezikovnih različic, prepoznavanja napak ter predvsem neprecenljiv in kompetenten (včasih tudi frustrirajoč) nadzor vseh kompleksnih korakov, ki so privedli do realizacije in končno tiskanja te publikacije.

Toda zavedamo se, da nikoli ni vse popolno. Hvaležni vam bomo, če nas boste na Stalnem sekretariatu Alpske konvencije opozorili na morebitne napake oziroma pomanjkljivosti v publikaciji, saj jih bomo popravili, nato pa popravke, skupaj z elektronsko različico publikacije, objavili na spletni strani konvencije www.alpconv.org.

S prisrčnimi željami, da vam bo publikacija v pomoč in kar je najpomembnejše – naj bodo vaši izleti po Alpah nadvse prijetni.

Marco Onida
generalni sekretar Alpske konvencije
Innsbruck-Bolzano/Bozen, junij 2010

KAZALO

Alpska konvencija	str.	10	
Uvod	str.	13	
Splošni nasveti za vašo varnost	str.	16	
Pohodna tura po Primorskih Alpah	str.	24	1
Tura okoli gore Monte Viso	str.	32	2
Tura po narodnem parku Écrins	str.	38	3
Tura po Vanoise	str.	48	4
Tura po Gran Paradisu	str.	54	5
Tura Mont Blanc	str.	62	6
Tura okoli vrha Dents du Midi	str.	72	7
Tura okoli vrha Grand Combin	str.	78	8
Tura okoli vrha Matterhorn-Cervino	str.	86	9
Tura okoli Monte Rose	str.	96	10
Tura okoli vrha Piz Bernina	str.	106	11
Skozi divjino Rätikona	str.	116	12
Tura po gorski skupini Brenta v Dolomitih	str.	124	13
Tura po Civetti	str.	132	14
Alpska „ pot treh dežel “	str.	138	15
Tura okoli vrha Großer Litzner	str.	150	16
Tura okoli Zugspitze	str.	156	17
Tura okoli Velikega Kleka	str.	162	18
Tura po Dachsteinu	str.	172	19
Gora Triglav	str.	182	20
Koristni izrazi / Kratice	str.	188	

alpenkonvention · convention alpine
convenzione delle alpi · alpska konvencija

Alpska konvencija

Alpe: kjer se združujejo jeziki in kulture

Alpe na satelitskih kartah takoj opazimo. Nemogoče je namreč, da ne bi v tem strnjenem in gostem gubanju zemeljske skorje razpoznali ene izmed najbolj znanih gorskih verig na svetu. Prepoznavamo doline, naselja, zasnežene vrhove, jezera in reke. Že na prvi pogled lahko ugotovimo, da predstavlja alpski sistem povsem enoten geografski prostor. Medsebojno povezan prostor, pripadajoč osmim državam, katerih prestolnice so največkrat oddaljene od teh gora, na katere včasih gledamo kot na zapreke pri komunikacijah, kot izvor surovin (predvsem vode in lesa), ali kot "zabavišče" za prebivalce sosednjih območij.

In vendar nam zgodovina pripoveduje o izmenjavah, odnosih, prečkanjih, o številnih in najrazličnejših rešitvah, ki si jih je izmislilo alpsko prebivalstvo za zadostitev skupnih potreb prek nacionalnih meja. Živahnost se odraža tudi v alpskem kulturnem bogastvu, simbol katerega je jezikovna raznolikost. Ena od značilnosti, ki v Alpah naredi najgloblji vtis, je prav velika jezikovna raznolikost. Na obmejnih območjih zelo pogosto govorijo jezik sosednje države: taki primeri so nemščina v Italiji ali slovenščina v Avstriji in Italiji. V Švici se kot uradni jeziki uporabljajo francoščina, italijanščina in nemščina. Poleg teh pa obstaja še obilica drugih jezikov med katerimi so npr. ladinščina v dolomitskih dolinah Južne Tirolske, na Tridentinskem in v pokrajini Belluno, patois v Dolini Aosta, jezik Kimbrov in Mohenov v nekaterih tridentinskih in venetskih dolinah, okcitanščina v Franciji in Piemontu, jezik walser v Dolini Aosta in v Piemontu, retoromanščina v Švici.

Ta povezovalna funkcija mostu, ki jo opravljajo Alpe, pridobiva danes še dodatno vlogo, prevzema nove naloge in pridobiva nov pomen v času hitrih premikanj in medsebojnih povezav, ko se moramo soočiti s skupnimi problemi, ki že po svoji naravi presegajo državne meje in postanejo globalni. Zato mora postati globalna tudi strategija za reševanje le-teh in za sprejemanje odločitev o usmeritvah našega razvoja. Prav v tem je smisel Alpske konvencije, ki je bila podpisana leta 1991.

Alpe, ki jih povezuje Alpska konvencija

7. november 1991, je datum zgodovinskega pomena: osem alpskih držav (Avstrija, Francija, Italija, Liechtenstein, Nemčija, Kneževina Monako, Slovenija, Švica) in Evropska skupnost podpišejo Alpsko konvencijo. Inovatorski pomen te mednarodne pogodbe je predvsem v dejstvu, da obravnava Alpe kot enotno prostorsko enoto, ki se mora ohraniti v celoti: potrebne so torej skupne usmeritve in politike, ki bodo lahko presegle obstoječe upravne razdelitve. V teh letih so Okvirno konvencijo, ki določa glavna načela, dopolnili z vrsto izvedbenih protokolov za urejanje specifičnih področij kot npr. turizem, promet, energija, hribovsko kmetijstvo in urejanje prostora. Najprej s podpisom in nato z ratifikacijo postanejo protokoli del pravnega reda držav podpisnic.

	sprejeto	v
<i>Okvirna konvencija</i>	07.11.1991	Salzburg/A
<i>Protokol urejanje prostora in trajnostni razvoj</i>	20.12.1994	Chambéry/F
<i>Protokol varstvo narave in urejanje krajine</i>	20.12.1994	Chambéry/F
<i>Protokol hribovsko kmetijstvo</i>	20.12.1994	Chambéry/F
<i>Protokol gorski gozd</i>	27.02.1996	Brdo/SLO
<i>Protokol turizem</i>	16.10.1998	Brdo/SLO
<i>Protokol energija</i>	16.10.1998	Brdo/SLO
<i>Protokol varstvo tal</i>	16.10.1998	Brdo/SLO
<i>Protokol promet</i>	31.10.2000	Lucern/CH
<i>Deklaracija o prebivalstvu in kulturi</i>	09.11.2006	Alpbach/A
<i>Deklaracija o podnebnih spremembah</i>	09.11.2006	Alpbach/A
<i>Akcijski načrt za podnebje v Alpah</i>	12.03.2009	Evian/F

Površina in prebivalstvo območja veljavnosti Alpske konvencije z odstotki dela površine in prebivalstva držav članic.

Država	Površina	Prebivalstvo
<i>Alpe</i>	<i>190.600 km²</i>	<i>13,6 milijonov</i>
	<i>od tega</i>	<i>od tega</i>
<i>Avstrija</i>	<i>28,7%</i>	<i>23,9%</i>
<i>Italija</i>	<i>27,3%</i>	<i>30,1%</i>
<i>Francija</i>	<i>21,4%</i>	<i>18,0%</i>
<i>Švica</i>	<i>13,2%</i>	<i>12,8%</i>
<i>Nemčija</i>	<i>5,8%</i>	<i>10,1%</i>
<i>Slovenija</i>	<i>3,5%</i>	<i>4,7%</i>
<i>Liechtenstein</i>	<i>0,08%</i>	<i>0,2%</i>
<i>Monako</i>	<i>0,001%</i>	<i>0,2%</i>

Uvod

Če pogledamo svetovno znana gorovja v Aziji, severni ali južni Ameriki, ki iz leta v leto privabljajo na milijone pohodniških turistov, da se po njih vzpenjajo, se pogosto postavlja vprašanje kaj imajo te gore posebnega, česar Alpe nimajo. Morda je to privlačnost višine vrhov, mogočna energija površja, iskanje alpinističnih izzivov in pustolovščin ali pa tuje kulture in neskončne širjave, ki puščajo nepozabne vtise. Najvišji vrhovi v Alpah ne dosežejo tolikšnih višin, pa vendar njihove lepote ne moremo primerjati z drugimi. Na enem koncu strme apnenčaste, k višku štrleče gore in le lučaj stran v nebo segajoči z ledeniki obkroženi granitni vrhovi. Takšna geološka raznolikost na razmeroma majhnem območju, se odraža v veličastnosti pristne pokrajine in že stoletja negovani kulturni krajini, kakor tudi v pestrosti rastlinstva in živalstva. Gosta mreža planinskih postojank, kakor tudi tisoče kilometrov označenih planinskih poti in stez, ki vodijo po izjemnem visokogorju, to sliko dopolnjuje in so predpostavka za skoraj neomejene možnosti pohodništva. Čeprav so bile nekatere podeželske regije podvržene korenitim spremembam in so s tem izgubile dragocene kulturne dobrine, lahko v Alpah še vedno najdemo številna gorska območja in doline z nedotaknjenim kulturnim izročilom ter tradicijo, kjer je še mogoče najti samoto, kanček tistega neznanega in skrivnostnega.

Očarljivost Alp

Vse več pohodnikov in planincev odkriva „očarljivost Alp“. Mnogi sledijo reku: „zakaj bi se podajali v daljne kraje, če se lepota nahaja tako blizu“. Pohodništvo, še posebej tisto večdnevno, ki ga v modernem jeziku imenujemo „trekingi“, v alpskem prostoru že nekaj let doživlja pravi preporod. Ponovno je postavljeno v središče, saj poleg ostalih poletnih aktivnosti v gorah, predstavlja enega izmed odločujočih dejavnikov pri odločitvi zakaj preživljati dopust v Alpah. Posledično nenehno nastajajo nove različice pohodnih tur po različnih gorskih skupinah, različnih dolžin in zahtevnosti, kar med drugim vodi k temu, da pohodniki sčasoma izgubijo pregled nad njimi. To seveda ni prekinilo obiska gora, saj danes neštete strokovne knjige, priročni vodniki, knjige opremljene s slikami, informacijski letaki in internet, ne samo da pomagajo olajšati izbiro pohodnih tur, ampak s svojimi zanimivimi opisi nudijo tudi prve vpoglede v posamične ture.

Pohodne ture v duhu Alpske konvencije

Pohodništvo je oblika gibanja v gorah, ki združuje tako meditativno hojo, kakor tudi zavestno doživljanje pokrajine in visokogorja, ki vodi nazaj v počasnost, omogoča spoznavanje raznolikosti kultur in ne nazadnje pogosto preko gorskih verig medseboj spaja različne dežele in države.

Ta brošura ima namen posredovati duh „povezanosti“ in „skupnega“ znotraj Alpske konvencije, saj je za razvoj namreč pomembno povezovanje več območij in področij, ter podpiranje tako ekonomije kot ekologije v enakem obsegu.

20 pohodnih tur po Alpskem loku

V tej publikaciji je predstavljenih in opisanih 20 izbranih pohodnih tur po območju Alpskega loka. Pohodne ture potekajo po eni strani po vsem poznanih vrhovih kot so na primer Mont Blanc, Matterhorn, Monte Rosa, Veliki Klek (Großglockner), Triglav in Zugspitze. Po drugi strani pa so prav tako opisani pohodi okoli vrhov ali po gorovjih, kot na primer Großer Litzner, Civetta, Hoher Dachstein, Monte Viso ali Primorske Alpe, ki jih pogosto zasenčijo bolj poznana in pogostejše opisana pogorja. Izbira pohodnih tur, s poudarkom na gorskem turizmu, zasleduje cilj, da bi tudi bolj zapostavljene regije našle nove razvojne priložnosti in hkrati ohranile podeželsko okolje dokaj nedotaknjeno.

Raziskovalna popotovanja

Ta publikacija ima namen pokazati, da niso vredne obiska le visoke gore izven Evrope, temveč da tudi alpski prostor ponuja izredno raznolike pohodniške poti. Pri planinskih zanesenjaki h vzbujajo navdušenje dejstvo, da lahko preživijo dopust v „domačih gorah“ in hkrati zaradi kratke razdalje, ki jo naredijo z vožnjo na dopust, varujejo podnebje ter

skratka delujejo ekološko ozaveščeno. Pohod okoli gorskih vrhov ali gorskih skupin pomeni, da se podamo na popotovanje, na katerem odkrijemo raznolika gorska območja in se jih v pravem pomenu besede naučimo, da smo odprti do drugih kultur in avtentičnih običajev ter da se domov vrnemo zadovoljni, bolj razgledani in hkrati notranje umirjeni.

Veliko informacij, čeprav to ni specializiran vodič

Čemu je namenjena ta publikacija oziroma kako jo uporabljati: uvodni opisi zahtevnosti, okvirnih podatkov o času hoje, višinskih razlikah in značilnostih poti, dajejo le okvir in pohodnikom nudijo le prve vtise o turah. Kontaktni naslovi za možnosti prenočevanja v kočah, hotelih ali gostiščih, olajšajo načrtovanje. O možnostih prenočevanja se je možno, vsakič sproti za posamezno etapo, pozanimati tudi na lokalnih turističnih pisarnah in združenjih. Za vsako pohodno turo je vedno izbrano takšno izhodišče, da je dosegljivo tudi z javnimi prevoznimi sredstvi (z vlakom ali avtobusom). Tako smo bolj prilagodljivi in se nam ni potrebno vedno, še posebej v primeru slabih vremenskih razmer, vrniti do izhodišča. Glede na možnosti prihoda lahko seveda za start etap izberemo tudi kakšno drugo izhodišče.

Grafične predstavitve so namenoma zastavljene zelo preprosto, da bi zainteresirani bralci oziroma bralke v naslednjih korakih načrtovanja poti uporabili še dodatno strokovno literaturo in zemljevide. Ob koncu vsake opisane pohodne ture so navedene dodatne informacije in podatki, tako o vremenskih napovedih, gorskih vodnikih, zemljevidih, turističnih združenjih, ipd., kar olajša načrtovanje pohodov.

Seznam dodatne literature, ki je naveden ob koncu vsakega opisanega pohoda, vsebuje knjige in publikacije, ki so na voljo v jeziku objave tega vodnika in v angleščini (v francoščini pri angleški različici). Vse ostale navedbe dodatne literature v drugih jezikih najdete v ustreznih jezikovnih različicah vodnika.

Vsi opisi temeljijo na obstoječem znanju in vedenju, kakor tudi na osebnih izkušnjah, strokovnih informacijah, skrbnih raziskavah, knjigah in ostali strokovni literaturi. Vendarle za popolno točnost vseh, v publikaciji navedenih, podatkov ne moremo jamčiti, ker je visokogorje zaradi naravnih procesov stalno podvrženo spremembam, kar pogosto pripelje do sprememb poti. To velja tudi za navedene kontaktne naslove planinskih koč, gostišč in hotelov, še posebej tistih v dolinah, ki se pogosteje spreminjajo. Priporočamo, da preverite, če navedeni podatki še vedno držijo.

Lepo se imejte!

Josef Essl

Splošni nasveti za vašo varnost

Razcvet pohodništva zahteva upoštevanje nekaterih pomembnih nasvetov, saj se še posebej v zadnjih nekaj letih število nesreč v gorah povečuje, ker mnogi pohodov po visokogorju ne jemljejo resno. Nesreče v gorah, ki se končajo s hudimi telesnimi poškodbami ali celo s smrtjo, niso več nobena redkost. Za tako tragične primere nesreč je odgovornost najpogosteje moč pripisati lastni krivdi, precenjevanju samega sebe, pomanjkanju izkušenj ali preprosto preveliki ambicioznosti. V gorah je potrebno kolikor je mogoče vnaprej predvidevati dogajanje. Bolje je biti nekoliko bolj zadržan, kot da se z riskantno ambicioznostjo po nepotrebem izpostavljam nevarnostim. Gore niso igrišče in vsaka najmanjša napaka ima lahko usodne posledice. Nasveti, ki so opisani v nadaljevanju in podane informacije lahko pomagajo pri načrtovanju dopusta oziroma izletov v gore in s tem zmanjševanju rizikov za nesreče.

Naberimo si dovolj moči

Preden se podamo na eno izmed opisanih pohodnih tur, moramo preveriti svojo dobro telesno pripravljenost. Pohodništvo v gorah zahteva dobro kondicijo, saj moramo s težkim nahrbtnikom, ponekod v etapi enega samega dne, hoditi tudi 8 ur ali celo več, premagati 1.700 višinskih metrov vzpona kot tudi preko 2.000 višinskih metrov sestopa. V dobrem telesnem stanju bomo pohode opravili s prijetnimi občutki.

Načrtovanje

Pred odpravo v gore nikakor ne smemo pozabiti na dobro načrtovanje. Poleg ogleda zemljevidov, moramo preštudirati tudi izbrane vodiče in ostalo strokovno literaturo.

Od konca junija do sredine julija: visokoležeči prehodi in severna pobočja so pogosto v tem času še prekrita snegom in hoja preko njih zahteva še posebno previdnost; na svoj račun pridejo tisti, ki imajo radi samoto v gorah, saj takrat naletimo le na redke planince.

Od sredine julija do sredine avgusta: sneg v visokogorju počasi izginja. Julija in avgusta se pogosto pojavljajo nevihte. V tem času moramo še posebej spremljati spreminjanje vremenskih razmer. Ta čas je za planince in pohodnike „visoka sezona“. Rezervacija nočitev v planinskih kočah je zato obvezna. Za nekatere pohodne ture je možna vnaprejšnja rezervacija „paketov“ oziroma organiziranih pohodov. Rezervacije in ostale s tem povezane zadeve je mogoče urediti na lokalnih turističnih organizacijah.

Od sredine avgusta do sredine septembra: pojavnost neviht se v tem času občutno zmanjša. Hribi in planinske kočje postajajo vse bolj mirni. Pozorni moramo biti na to, da se že septembra lahko ob prehodu hladnih front pojavi prvi sneg, ki visokogorje spremeni v pravo zimsko pokrajino in prekrije planinske poti. Od sredine avgusta dalje dnevi postajajo občutno krajši, tako da moramo na pot kreniti bolj zgodaj.

Oprema

Za pohodne ture se moramo dobro opremiti, vendar ne smemo narediti pogoste napake in v nahrbtnik naložiti preveč stvari ter s seboj nositi odvečno težo. Navedeni seznam potrebščin oziroma opreme nam olajša pakiranje:

- Oblečila: planinske oz. pohodne hlače, puli (flis), jakna (vodoodporna vetrovka, ki diha), kapa, rokavice, nogavice, perilo, ki ga imamo na sebi in dodatno za preobleči.
- Planinski čevlji: planinski oz. pohodni čevlji nad gležnjem - tip čevlja C.
- Zaščita pred soncem: sončna očala, krema, zaščita za ustnice, kapa za zaščito pred soncem (kapa s šiltom ali klobuk).

- Nahrbtnik: 30 – 40 literski, paket prve pomoči, bivak vreča, žepna svetilka, steklenica oziroma plastenka za pijačo, mala plastična posoda za malico.
- Ostale potrebščine: pohodne palice, hlače za prosti čas ali trenirka, copati, higienske potrebščine, brisača (mala), spalna vreča za spanje v kočah, prenosni telefon, fotoaparati, zemljevidi oziroma topografske karte, osebni dokument, zdravstvena izkaznica in nekaj gotovine.

Pozor

- Na nekaterih pohodnih turah (na primer po gorovjih Bernina, Matterhorn, Monte Rosa, Combin), je potrebno prečkati ledenik. Čeprav bo nahrbtnik nekoliko težji, je za našo varnost dobro imeti s seboj dereze, nekaj vrvi in cepin.
- Na pohodni turi po Gran Paradisu je potrebno ponekod prenočevati v bivakih. S seboj je priporočljivo vzeti „lahko“ spalno vrečo.

Informacije za klic v sili

Kadar se v gorah znajdemo v nujni situaciji, imamo več možnosti, kako priklicati pomoč. Po eni strani planinske kočice nudijo možnosti prenočevanja, po drugi strani pa so hkrati stične točke v primeru sporočanja nesreč in nujnih primerov. Poleg tega je možno v vseh alpskih državah pomoč priklicati preko mobilnega telefona. Nekatere številke morate zato imeti shranjene v vašem mobilnem telefonu:

- Evropska številka za klic v sili: 112
- Avstrija: 140 (Rdeči križ 144)
- Francija: 15
- Italija: 118
- Liechtenstein: 144
- Nemčija: 112
- Slovenija: 112
- Švica: 1414 (iz tujine: +41/333 333 333)

Pozor: v gorskem svetu se pogosto zgodi, da ni signala mobilne telefonije!

Prijava nesreče – 4 K-ji, ključne informacije, ki jih sporočimo:

KDO kliče

KJE natančno se nahaja kraj, kjer potrebujemo pomoč (sporočimo približno nadmorsko višino, ime najbližje kočice...)? Ali obstajajo ovire za letenje (napeljava, vodi, tovarne žičnice)?

KAJ se je zgodilo?

KOLIKO oseb potrebuje pomoč?

POČAKAJMO na nadaljnja povratna vprašanja z reševalne postaje

Prepogosto se dogaja, da se nezadostno pripravljeni planinci, ki se v gore odpravijo lahkomišleno, po nepotrebnem izpostavljajo nevarnostim. Mnogi se zanašajo na to, da jih bo v nujnih primerih rešil helikopter gorske reševalne službe. Zavedati se moramo, da vsaka reševalna akcija predstavlja tveganje tudi za gorske reševalce. Na nekaterih gorskih območjih se stroške helikopterskega reševanja – ki so lahko precej visoki – zaračuna planincem, ki sicer potrebujejo reševanje, a niso v zelo veliki nevarnosti. Najpomembnejše pravilo v gorah je: bodite previdni in primerno opremljeni!

Postopanje v primeru helikopterskega reševanja

1. Bodimo vidni
2. Pritrdimo predmete, ki bi se lahko ob približanju helikopterja premaknili
3. Usmerjanje: samo s strani ene osebe
s hrbtom smo obrnjeni proti vetru
ostanimo v stoječem položaju – tudi ko se nam helikopter neposredno približa
4. Sledimo navodilom posadke

Signal za klic na pomoč v gorah

Signali za klic na pomoč so lahko svetlobni (s svetilko) ali zvočni oziroma slušni (glasno klicanje, žvižgi).

Signal za klic na pomoč: 6 krat na minuto v enakomernih presledkih oddajamo signal – 1 minuta pavze, in tako dalje, kadar je mogoče vse do prihoda reševalne ekipe!

Odgovor reševalne ekipe: 3 krat na minuto v enakomernih presledkih oddajanje signala – 1 minuta pavze, in tako dalje.

Vsekakor je pomembno, da se v planinskih kočah vedno vpišemo v knjigo obiskovalcev in v njej navedemo kam se odpravljamo, saj nas tako v primeru nesreče v gorah ali nujne situacije reševalci lažje najdejo.

Pravila vedenja v gorah

Medtem ko uživamo v visokogorju in v naravi okoli nas, moramo upoštevati naslednja pravila:

- Spremljamo vremensko napoved; upoštevamo nasvete oskrbnikov planinskih koč, uslužbencev gostišč v dolinah in/ali lokalnega prebivalstva.
- S seboj imejmo ustrezno opremo za pohode v gorah (glej seznam priporočljive opreme).
- Biti moramo preskrbljeni, s seboj moramo vzeti dovolj hrane in pijače (predvsem tekočina je pomembna).
- Pot načrtujemo v skladu s telesno pripravljenostjo.
- Sledimo markacijam in se držimo poti. Steze preko štorov in bližnjice uničujejo vegetacijo ter spodbujajo erozijo.

- Ne zadržujemo se na mestih, kjer obstaja nevarnost padanja kamenja in podorov.
- Med hojo ne prožimo kamenja.
- Ob nevihtah ne iščemo zavetja pod skalami ali drevesi.
- Ne delajmo nepotrebnega hrupa. S tem lahko preplašimo živali in motimo druge pohodnike.
- Ne odlagajmo odpadkov (niti papirnatih robčkov, ogrizkov od sadja, ipd.) in ne mečimo gorečih vžigalic in cigaretnih ogorkov, saj z njimi lahko zanetimo požar.
- Ne trgamo in poškodujemo rastlin.

Markacije poti

Na opisanih pohodih bomo naleteli na markacije poti in informacijske table v različnih izvedbah, s katerimi pa je težko razbrati enovit opis težavnostnih stopenj. Razlike v težavnostnih stopnjah se lahko ocenjujejo le glede na videnje vsakega posameznega pohodnika: kar je za nekoga 'lahko' do 'srednje zahtevno', je lahko za drugega že 'težko' in predstavlja velik napor ali celo nepremagljivo oviro. Iz tega razloga so podrobni opisi izpuščeni. Pred začetkom pohodnih tur priporočamo pridobitev dodatnih informacij o poteh na krajih samih (npr. na lokalnih turističnih združenjih, pisarnah gorskih vodnikov, itd.), kjer se lahko pozanimamo tudi o težavnostnih profilih posameznih etap. Na večini opisanih pohodov se lahko dobro orientiramo s pomočjo markacij in tabel, ki označujejo poti. Poleg dobro označenih tur, pa so v tej brošuri navedeni tudi pohodi oziroma posamezni odseki poti, ki so slabo ali sploh niso markirani. Za takšne odseke je potrebno imeti dovolj informacij in natančen načrt poti, še posebej pa dober občutek za orientacijo. V teh primerih si lahko hojo lahko olajšamo z uporabo kompasa.

Vremenske nevšečnosti

Ob lepem vremenu je v gorah mirno in prijetno. Nasprotno pa v vremenskih pogojih kot so megla, nevihte, dež, toča ali celo sneg, ki se lahko v visokogorju pojavijo nenadno, celo pokrajina, ki jo sicer dobro poznamo, postane nerazpoznavna in na nas vsepovsod prežijo številne nevarnosti, ki jih ne smemo podcenjevati.

Še posebej bliskanje in grmenje sta pogosta pojava v gorah. Zadrževanje na vrhovih gora, grebenih, kopastih vrhovih ali na področjih, kjer je potrebno plezanje (varovalne jeklenice, vponke in klini v stenah, itd.) je življenjsko nevarno in takim mestom se moramo v slabem vremenu, če je le mogoče, izogibati, oziroma jih čimprej zapustiti. Dež lahko v hribih v zelo kratkem času povzroči, da majhni potočki narastejo v neprebrodjive, deroče hudournike.

Tudi v poletnih mesecih lahko vdori hladnega zraka povzročijo močne snežne padavine, s tem pa se zakrijejo poti, steze in markacije. Iz tega razloga je potrebno v visokogorju neprestano spremljati vremenske razmere oziroma se o vremenski napovedi redno informirati (npr. v planinskih kočah). Ob prihajajočih slabih

vremenskih razmerah je priporočljivo raje kakšen dan več ostati v koči, kot da prenagljeno sestopimo v dolino.

GPS, zemljevidi

Pohodniki in planinci se danes vse bolj zanašajo na svoje tehnične pripomočke (npr. GPS) in pogosto mislijo, da so z njimi varni pred gorskimi nevarnostmi. GPS naprave nam sicer lahko v megli ali nizki oblačnosti zelo pomagajo pri orientaciji, a je vendarle na pohodih vedno potrebna osebna objektivna ocena potencialnih nevarnosti, prav tako pa moramo znati pravilno 'brati' zemljevide.

Ledeniki, ledeniški potoki in ledeniške razpoke

Mnogi izmed 20 pohodov vodijo preko poledenelih gorskih verig, ki so prepredene s številnimi ledenškimi potoki kot z nekakšnim 'ožiljem'. Ledeniški potoki so podvrženi velikim dnevnim nihanjem, saj so zjutraj manj napolnjeni z vodo, ob segretju čez dan pa precej narastejo in lahko ob nadaljevanju dneva s tem postanejo nepremostljive ovire.

Še posebno nevarnost predstavlja prečkanje površine ledenika. Ledeniške razpoke, živ led, ledeni podori, ipd. so ovire, ki zahtevajo planinske izkušnje in pravilno uporabo tehnik varovanja. Nikakor ne smemo ledenika prečkati sami ali nezavarovani, čeprav se na prvi pogled zdi zelo nenevarno.

Zaplate snega

Zgodnje poletje je zaradi bujno zelenih in cvetlic polnih travnikov najlepši pohodniški čas. Toda v tem času, še posebej v strmih jarkih in pobočjih, na nas prežijo številne zaplate snega, ki so ob jutrih lahko pomrznjene. Prečkamo jih s pohodnimi palicami in odločnimi, stabilnimi koraki. Še bolj varna je uporaba derez.

Sončno sevanje

V visokogorju nikakor ne smemo podcenjevati moči sončnega sevanja, kar se pogosto dogaja. Še posebej močno je sončno sevanje na ledenikih in zaplatah snega. Sončna očala, naglavno pokrivalo in krema za zaščito pred soncem, z visokim zaščitnim faktorjem, nam nudijo najboljšo zaščito.

Če vzamete psa s seboj

Več kot razumljivo je, da želijo nekateri na pohode v gore vzeti tudi svoje štirinožne prijatelje. Že pri načrtovanju posameznih pohodov se moramo vnaprej dobro pozanimati, če je posamezna pohodna tura oziroma etapa primerna za pse (npr. plezalni odseki,

železne lestve, ipd.), in še posebej, če je v posameznih zaščiteneh območjih sploh dovoljeno imeti psa s seboj. Zlasti v nekaterih narodnih parkih je urejeno tako, da obstaja v osrednjem delu parkov popolna prepoved za pse (npr. Narodni park Primorske Alpe / Mercantour). To običajno striktno nadzirajo in pri neupoštevanju prepovedi izrečejo kar visoko kazen. Vsekakor moramo pred začetkom vsake ture o režimih poizvedeti pri pristojnih upraviteljih zaščiteneh območij. Prav tako vsi oskrbniki planinskih koč niso navdušeni nad prisotnostjo psov. Že zaradi obzirnosti do drugih gostov, je potrebno vnaprej v koč vprašati ali je mogoče imeti s seboj psa.

Javna prevozna sredstva

Veliko opisanih pohodov je dosegljivih s progo katere izmed evropskih železnic in naprej z regionalnimi javnimi prevoznimi sredstvi. Tako obstaja možnost, da svoj avto pustimo doma in pot do izhodišča našega pohoda načrtujemo z vlakom ali avtobusom. Presenečeni lahko ugotovimo, da nam pri potovanju z javnimi prevoznimi sredstvi ni potrebno skrbeti o zastojih, cestninah in stroških za gorivo. Poleg tega je tak način prevoza okolju prijazen, sproščujoč in brez stresa. Ne smemo pozabiti na fleksibilnost glede izbire krajev, saj se nam ni potrebno vedno vračati na izhodišče, temveč za zaključek pohoda lahko izberemo drug kraj.

Ker pri prihodu z javnimi prevoznimi sredstvi vedno uporabimo eno izmed glavnih železniških povezav v posamezni alpski državi, so spodaj objavljeni najpomembnejši kontaktni podatki:

- Trenitalia, tel. +39-06-68475475, www.trenitalia.com
- Société nationale des chemins de fer français (SNCF), tel. 089361010 (iz Transilien, Île-de-France), tel. +33-(0)8-92353535 (izven Francije), www.sncf.com
- Österreichische Bundesbahnen (ÖBB), tel. +43-(0)5-1717, www.oebb.at
- Schweizerische Bundesbahnen (SBB), tel. 0900 300 300, www.sbb.ch
- Deutsche Bahn (DB), www.db.de
- Slovenske železnice, tel. +386-(0)1-2913332, www.slo-zeleznice.si

Za nadaljevanje poti z regionalnimi avtobusnimi in železniškimi povezavami do izhodišč pohodov, so ob koncu opisa vseh etap posamezne ture, navedeni podatki o prevozi pod "uporabne informacije – javni prevozi".

V vednost

Oskrbovanje planinskih koč in odstranjevanje odpadkov iz njih je oteženo zaradi visoke lege, ekstremnih podnebni razmer, ponekod dolgih vzponov in sestopov ter visokih stroškov (npr. helikopterski prevozi). Od planincev se zato pričakuje razumevanje, da sta oprema in preskrba v kočah preprosti ter za zadovoljitev osnovnih potreb. Več udobja namreč posledično povzroča večjo porabo energije, več odpadne vode in odpadkov.

POHODNE TURE

Primorske Alpe	1
Monte Viso	2
Écrins	3
Vanoise	4
Gran Paradiso	5
Mont Blanc	6
Dents du Midi	7
Grand Combin	8
Matterhorn-Cervino	9
Monte Rosa	10
Piz Bernina	11
Rätikon	12
Brenta v Dolomitih	13
Civetta	14
„pot treh dežel“	15
Großer Litzner	16
Zugspitze	17
Veliki Klek	18
Dachstein	19
Triglav	20

Pohodna tura po Primorskih Alpah

pozabljeni svet

Razgled s Kotijskih Alp na masiv Primorskih Alp. Foto: J. Essl

Značilnosti

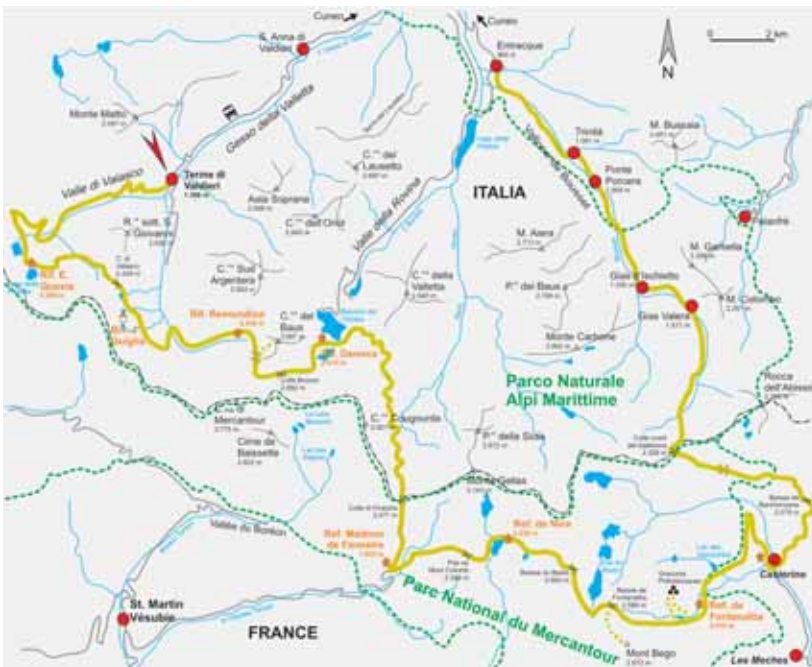
Alpski lok se ponaša s številnimi impresivnimi pokrajinami in gorskimi območji, pri tem pa Primorske Alpe zavzemajo poseben položaj zaradi svoje edinstvenosti in raznolikosti. Primorske Alpe spadajo k najjužneje ležečem delu zahodnih Alp in se ljudem prikupijo tako zaradi svojega bogastva jezer, globoko izrezanih dolin kakor tudi prostranega podolja s strmo vzpenjajočimi se gorskimi vrhovi ter bogastvom rastlinstva, ki ga je mogoče najti le na tem območju. Kljub zelo visokim goram, celo nad 3000 metrov, se na tem območju močno čuti vpliv sredozemskega podnebja. Azurna obala ni daleč in ob jasnem vremenu nam seže pogled celo do Korzike. Posebna privlačnost tega visokogorja je tudi v dejstvu, da se je za razliko od mnogih drugih v Alpah, izognilo hudemu turističnemu pritisku. Ta neverjetno raznolika pokrajina je danes zaščiten. Na italijanski strani Primorskih Alp je območje od leta 1987 priznано kot naravni park (Parco Naturale delle Alpi Marittime), na francoski strani so te Alpe že od leta 1979 pod strogo zaščito narodnega parka (Parc national du Mercantour). Bogastvo flore tega območja obsega več kot dvatisoč rastlinskih vrst, od tega jih je skoraj štirideset endemičnih. O poselitvi in življenju na tem

območju v času od 2.900 do 1.700 pr.n.š. pričajo poslikave na skalah. Primorske Alpe so regija presežnikov, divje, prvinske in skrivnostne.

Zahtevnost

Sedem dni v Primorskih Alpah je vsekakor zahtevno; dolgi vzponi in sestopi zahtevajo dobro kondicijo, vztrajnost in zanesljiv korak. Ob slabem vremenu je potreben tudi dober občutek za orientacijo, saj se kljub obstoječim markacijam na mnogih odsekih poti hitro lahko znajdemo na brezpotju.

Izhodišče:	Terme di Valdieri (1.368 m, redne avtobusne povezave iz kraja Cuneo)
Najvišja točka:	Colle Brocan (2.892 m)
Skupen čas hoje:	36 – 39½ ur
Skupna višinska razlika:	↗5.931 m ↘6.298 m

ETAPA I

5½ – 6 ur

↗1.050 m

Terme di Valdieri – Piano superiore del Valasco – Lago di Valscura – Lago del Claus – Rif. Emilio Questa

Izhodišče so Terme di Valdieri (1.368 m) v "Gesso della Valletta", do koder je mogoče priti z avtobusom iz kraja Cuneo. Prvi del vzpona poteka skozi dolino Valle di Valasco po poti "Via Alpina" in GTA-poti (Grand Traversée des Alpes) do konca doline. Od Piano superiore del Valasco (1.823 m) nas strm vzpon vodi po številnih ovinkih do jezera Lago di Valscura (2.274 m). Neposredno ob jezeru zavije pot ostro levo navzgor, zapustimo pot Via Alpina, prečimo greben in s hojo nadaljujemo do jezera Lago del Claus (2.344 m). Cilj današnje etape je koča Rif. Emilio Questa na višini 2.388 m, ki leži nad čudovitim jezerom Portette (2.361 m).

Možnosti prenočevanja

Hotel Terme Reali di Valdieri (1.368 m): tel. +39-0171-971106, www.termedivaldieri.it, odprto: od sredine maja do sredine septembra, privatno prenočišče.

Rif. Emilio Questa (2.388 m): tel. +39-0171-97338, e-naslov: rfquesta@libero.it, www.rifugioquesta.it, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

ETAPA II

5 – 5½ ur

↗1.050 m ↘920 m

Rif. Emilio Questa – Colletto di Valasco – Lago di Fremamorta mediano – Valle della Valletta – Rif. Remondino

Zgodaj jutraj krenemo proti vzhodu, na pohod v dolino Val Morta na nadmorsko višino 2.180 m. Nato hodimo skozi dolino Val Morta do prečudovitega vzpona na Colletto di Valasco (2.429 m). Po počitku pri jezeru Lago di Fremamorta mediano (2.380 m), sestopimo na Piano della Casa (1.735 m). Nato prečkamo hudournik in gremo proti notranjost doline, dokler po vzponu za kar 700 višinskih metrov, ne pridemo do kočice Rif. Remondino (2.430 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Remondino (2.430 m): tel. +39-0171-97327, odprto: od začetka junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

ETAPA III

5 – 5½ ur

↗462 m ↘877 m

Rif. Remondino – Colle Brocan – Rif. Genova

Današnja etapa zahteva nekaj občutka za orientacijo, saj so na posameznih odsekih etape le markacije, brez kakršnekoli posebej vidne steze. Od koč Rif. Remondino (2.430 m) se najprej povzpemo do jezera Lago di Nasta (2.800 m) in nato v smeri proti jugu še naprej na Colle Brocan (2.892 m). Po brezpotju, a na več mestih označenem z markacijami, pridemo do Vallone Rovina, nato gremo mimo jezera Lago Brocan (2.000 m) in končno dosežemo koč Rifugio Genova (2.015 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Genova (2.015 m): tel. +39-0171-978138 ali +39-3477-959051,
e-naslov: gestore@rifugiogenova.it, www.rifugiogenova.it, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAI.

ETAPA IV

3½ – 4 ur

↗1.119 m ↘1.231 m

Rif. Genova – Colle di Fenestrelle – Gias del Praiet – Colle di Finestra – Ref. Madone de Fenestre

Od koč gremo po dovozni cesti po dolini navzdol (približno 10 minut hoje) do odcepa, kjer zavijemo desno proti Colle di Fenestrelle (2.463 m) in imamo krasen razgled na masiva Argentera in Gelas. Po številnih ovinkih gremo navzdol preko doline Valle del Gesso della Barra do Gias Praiet (1.800 m). Od tod hodimo najprej po cesti, ki vodi proti koči Rif. Soria, nato pa skrenemo s poti levo navzgor in s hojo nadaljujemo po lepi dostavni poti na Colle di Finestra (2.471 m), ki se nahaja na meji z narodnim parkom Mercantour. Sestopimo na francosko stran. Mimo jezera Lac de Fenestre (2.262 m), po približno 40 minutah hoje pridemo do koč Ref. Madone de Fenestre (1.903 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. Madone de Fenestre (1.903 m): tel. +33-(0)493-028319, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAF.

ETAPA V

7 – 7½ ur

↗1.400 m ↘1.270 m

**Ref. Madone de Fenestre – Pas du Mont Colomb – Ref. de Nice –
Baisse du Basto – Baisse de Fontanalba – Ref. de Fontanalba**

Današnja etapa ne sodi le med daljše ture tega pohoda, ampak tudi med najlepše, saj vodi skozi očarljivo pokrajino jezer osrednjega dela Narodnega parka Mercantour. Poleg tega si je na tem delu poti mogoče ogledati ureznine na skalah, ki pričajo o poselitvi tega območja že v času od 2.900 do 1.700 pr.n.š.. Od kočice Ref. Madone de Fenestre (1.904 m) pot pelje skozi krnico na Mont Colomb (2.548 m). Sledi sestop do kočice Ref. de Nice (2.232 m) in ponoven vzpon na Baisse du Basto (2.693 m), kjer je pot speljana mimo prečudovitih tako majhnih, kot nekoliko večjih gorskih jezer. Človek mora tam nekoliko postati, si oddahnuti, in uživati v veličastnem pogledu na tri jezera Lac du Basto, Lac Noir (črno jezero) in Lac Vert (zeleno jezero), preden sledi kratek spust, nato pa ponovno pridobivanje višine z vzponom na Baisse de Fontanalba (2.568 m). Naslednji sestop ob vznožju poznane gore Monte Bego, preko obširne kotline, vodi do lepega majhnega jezera Lac Vert de Fontanalba. Tukaj si je mogoče ogledati edinstvene skalne poslikave oziroma ureznine. Sledi spust po kolovozu do preprostega planinskega zatočišča, kočice Ref. de Fontanalba (2.018 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de Nice (2.232 m): tel. +33-(0)493-046274 ali +33-(0)661-975938, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAF.

Ref. de Fontanalba (2.018 m): tel. +33-(0)4-93048919, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

ETAPA VI

3 – 3½ ur

↗50 m ↘530 m

Ref. de Fontanalba – Lac des Grenouilles – Casterino

Pohod na Casterino je kratek in ga je zato treba jemati kot „izlet za uživanje“. Kratko turo do jezera Lac des Grenouilles (1.993 m), ki obkrožen s pašniki leži v popolni oddaljenosti ob vznožju gore M. Paracouerte, je treba obvezno vključiti v izlet. Vzpon do jezera traja največ 10 do 15 minut. Zadnji del poti na Casterino poteka po starem, s kamni tlakovanem kolovozu, ki vodi v dolino Val de Valmasque, nato pa preide v asfaltirano cesto, ki po približno 45 minutah pripelje do Casterina (1.543 m).

Možnosti prenočevanja

Auberge Sainte Marie-Madeleine (1.543 m): tel. +33-(0)4-93046593, www.casterino.com, odprto: od maja do novembra, privatno prenočišče.

Les Mèlèzes (1.543 m): tel. +33-(0)4-93049595, www.via-alpina.org/de/point/1603, odprto: od januarja do oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VII

7 – 7½ ur

↗800 m ↘1.470 m

Casterino – Baisse de Peyrafique – Baisse de Barchenzane – Colle ovest (est) del Sabbione – Gias d'Ischietto – (Trinità) – Entracque – avtobus do kraja Valdieri in Terme di Valdieri

Zadnja etapa tega prečudovitega trekinga poteka preko številnih prelazov, od koder so veličastni razgledi. Zbrati je potrebno še zadnje moči za sedem ur hoje. Od Casterina (1.543 m) hodimo navzgor po stari vojaški cesti do Baisse de Peyrafique (2.028 m). Nato gremo preko bujnih gorskih pašnikov do Baisse de Barchenzane (2.075 m), kjer zavijemo levo, tako da pridemo na prelaz Colle del Sabbione. Ko pridemo mimo majhnega jezera, ki je v poznih poletnih mesecih včasih brez vode, se lahko odločimo ali bomo pot ubrali preko vzhodnega ali zahodnega dela prelaza. Oba sta približno enako visoka. Lepši je vsekakor zahodni del prelaza, saj leži ob njem čudovito malo jezero Lago della Vacca ("kravje jezero"), kjer je prijeten kotiček za malo daljši počitek. Sledi spust skozi dolino Sabbione do Gias d'Ischietto (1.350 m) in naprej po cesti, ki vodi do Ponte Porcera (1.083 m). Cesto, ki vodi v Trinità pustimo na naši desni, kjer

se nahaja tudi koč narodnega parka in s hojo nadaljujemo po cesti "Vallone del Bousset" do Entracque.

Kdor je pripotoval z osebnim avtomobilom, lahko iz Entracque vzame kombi oziroma mini-bus do kraja Terme ali avtobus redne linije do kraja Valdieri, ter gre nato z nadaljno avtobusno povezavo do izhodiščne točke trekinga, kraja Terme di Valdieri.

Možnosti prenočevanja

Rif. del Parco Locanda del Sorriso (Trinità, 1.091 m): tel. +39-0171-978388 ali +39-0171-266980, e-naslov: info@locandadelsorriso.com, www.locandadelsorriso.com, odprto: od začetka junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Hotel Miramonti (Entracque, 904 m): tel. +39-0171-978222 ali +39-333-3441904, e-naslov: info@hotelmiramontientracque.com, www.hotelmiramontientracque.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Hotel Trois Etoiles (Entracque, 904 m): tel. 39-0171-978283, e-naslov: info@hoteltroisetoiles.com, www.hoteltroisetoiles.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Literatura

Price G. (2010): Walks and Treks in the Maritime Alps, Cicerone Press Limited.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Azienda Turistica Locale del Cuneese:

tel. +39-0171-693258 ali 690217
e-naslov: info@cuneoholiday.com
www.cuneoholiday.com

Informations touristiques Tende:

tel. +33-(0)4-93047371
e-naslov: info@tende-tourism.com
www.tendemerveilles.com

Ufficio turistico di Entracque:

tel. +39-0171-97397
e-naslov: info@entracque.org
www.entracque.org

Parki

Parc national de Mercantour:

el. +33-(0)493-167888, www.mercantour.eu

Parco Naturale delle Alpi Marittime:

tel. +39-0171-97397
e-naslov: info@parcoalpimaritime.it
www.parcoalpimaritime.it

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Cuneo:

tel. +39-0171-67998, e-naslov: info@caicuneo.it
www.caicuneo.it

FFCAM Fédération française des clubs alpins

et de montagne (CAF): tel. +33-(0)1-53728700
www.ffcam.fr

Gorski vodniki

Guide Alpine Cuneo, Borgo San Dalmazzo (Cn):

tel. +39-335-6726008, e-naslov: info@globalmountain.it
www.globalmountain.it

Lucien Bérenger (Tende):

tel. +33-(0)493-047785

Arnaud van Caneghem (Beuil):

tel. +33-(0)493-021084

Christophe Menei (Valberg):

tel. +33-(0)493-054552

Javni prevozi

Autolinee Nuova Benese:

tel. +39-0171-692929, www.benese.it

Servizio navetta Gesam (mini avtobus):

tel. +39-0171-978616, e-naslov: info@entracque.org

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Italiji:

www.meteo.it, www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vreme regije Piemonte:

www.regione.piemonte.it/xmeteo/xmeteo/

Vremenska napoved v Franciji:

tel. +33-(0)8-36680274 ali +33-(0)4-50532208
http://france.meteofrance.com

Zemljevidi

Zemljevid IGN Alpes sans Frontières:

zvd. št. 4, 1:25.000

Zemljevid IGN Vallée des Merveilles-Val

Vermenagna: 1:25.000

Zemljevid IGN Argentera-Mercantour:

1:25.000

Zemljevid IGN Alpi Marittime e Liguri:

1:50.000

Zemljevid poti Narodnega parka

Primorske Alpe - Carta dei sentieri Parco
naturale Alpi Marittime: 1:25.000 (Blu
edizioni – modra izdaja)

Spletni naslovi

www.alparc.org

www.grande-traversee-alpes.com

www.inmaritime.it

www.museedesmerveilles.com

www.via-alpina.org

de.wikipedia.org/wiki/Grande_Traversata_delle_Alpi

www.alpconv.org

Tura okoli gore Monte Viso

gorskega orjaka v Kotijskih Alpah

Veličasten razgled z Colle del Viso na Monte Viso. Foto: M. Onida

Značilnosti

Monte Viso s svojimi 3.841 m nadmorske višine, ni samo ena izmed najvišjih gora celotnega Alpskega loka, temveč s svojo že od daleč vidno, mogočno kamnito piramido, tudi ena izmed najlepše oblikovanih. Dolgo časa so bili okoliški prebivalci prepričani, da je Monte Viso najvišja gora v Alpah, saj okoliške vrhove presega med 500 do 1.000 metrov višine. Verjetno le malo ljudi ve, da ob vznožju te gore izvira Pad, najdaljša italijanska reka. O gori Monte Viso obstajajo številne legende. Ljudje so verjeli, da je Hanibal dal narediti predor „Buco di Viso“ pod Punta delle Traversette in se s svojimi sloni preko tega prehoda prebil proti severu. Dejansko je bil tunel zgrajen v 15. stoletju, predvsem za prevoz soli na sever.

Vzpon na Monte Viso ni enostaven. Poleg dolgih vzponov in sestopov, je obvezno potrebno obvladati plezanje na II. težavnostni stopnji. V poletnih mesecih je ta veličastna gorska gmota običajno zavita v oblake. Tridnevnega obhoda okoli gore, ki lahko traja tudi nekoliko dlje, nikakor ne smete zamuditi, saj Kotijske Alpe ponujajo vse kar si obiskovalci gora želijo: samoto, mir, tišino in veličastno visokogorsko pokrajino.

Zahtevnost

Tri dni časa za obhod gore Monte Viso je res malo, zato ne smemo podcenjevati nobene izmed etap. Potreben je zanesljiv korak in vztrajnost. V zgodnjem poletju je ponekod na strmih pobočjih še vedno mogoče najti zaplate snega, zato je priporočljivo imeti s seboj dereze. Kdor želi pod Punto delle Traversette prečkati skozi 75 metrov dolg tunel „Buco di Viso“ mora imeti obvezno s seboj čelno ali žepno svetilko.

Izhodišče:	Crissolo (1.398 m, redne avtobusne povezave)
Najvišja točka:	Colle delle Traversette (2.950 m)
Skupen čas hoje:	19½ – 21 ur
Skupna višinska razlika:	↗2.788 m ↘2.788 m

ETAPA I

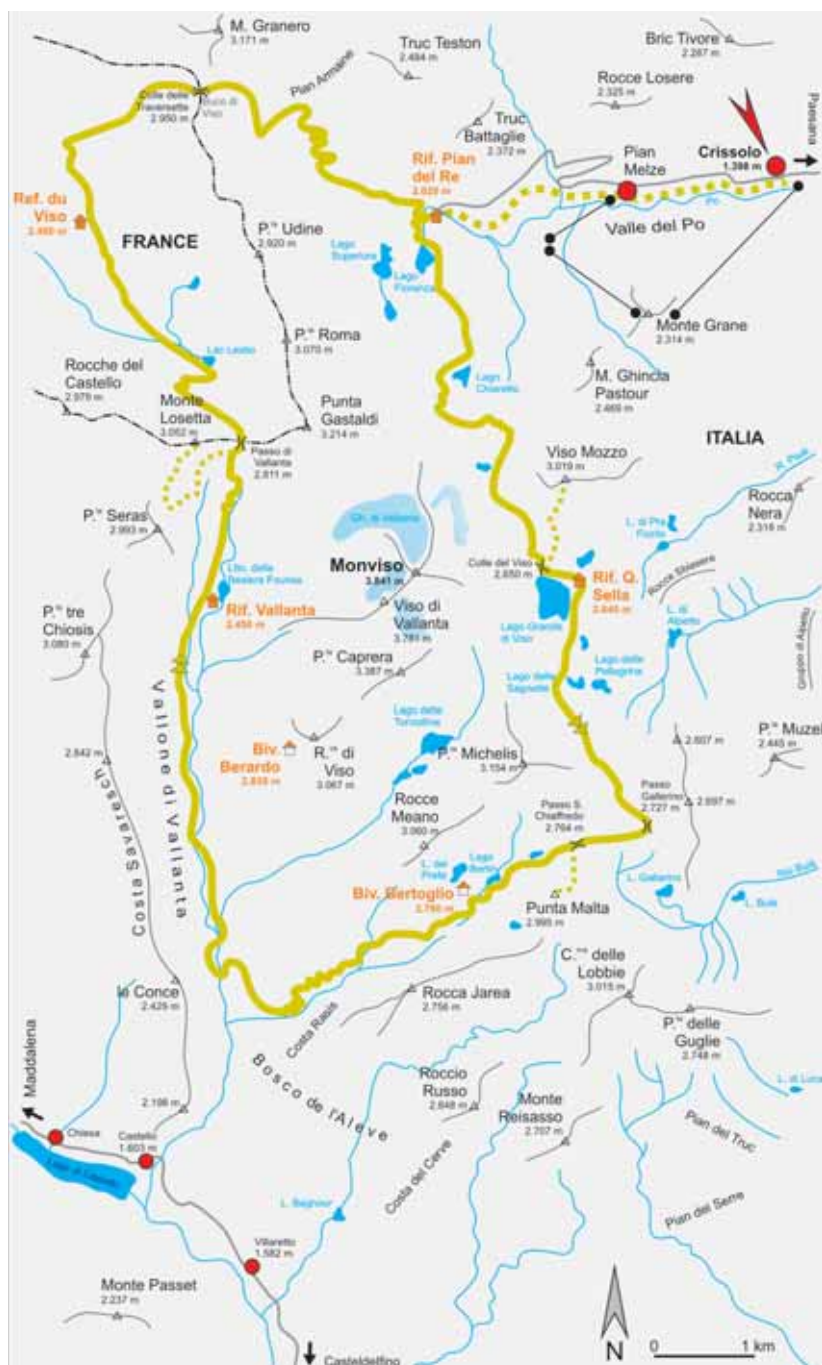
5½ – 6 ur

↗1.252 m ↘10 m

Crissolo – Pian Melze – Rif. Pian del Re – Colle del Viso – Rif. Quintino Sella

Večina planincev se z osebnimi avtomobili pripelje do kočice Rif. Pian del Re (2.020 m) in od tam začne svoje pohodniške ture. Mi pot začnemo z izhodišča Crissolo (1.398 m), saj je ta kraj dobro dostopen z javnimi prevoznimi sredstvi. Vzpon nas vodi približno 3 ure po GTA-poti do Pian Melze (1.714 m) oziroma kočice Rif. Pian del Re (2.020 m). Po okrepčilu kočico zapustimo in pot nadaljujemo proti idiličnemu jezeru Lago Fiorenza (2.113 m), kjer v neposredni bližini, izpod skal z vrezanimi poslikavami izvira reka Pad. Pokrajina na poti do jezera Lago Chiaretto (2.261 m), nam ponuja čudovit pogled na impozantno severovzhodno pobočje gore Monte Viso. Čez čudovito visoko ležečo dolino pridemo do Colle del Viso (2.650 m) in kmalu zatem do kočice Rif. Quintino Sella (2.640 m).

Če pridemo do koče Rif. Quintino Sella dovolj zgodaj in nimamo preveč utrujenih nog, potem se lahko povzpnejo še na Viso Mozzo (3.019 m). Pogled s te gore na Monte Viso je veličasten (vzpon traja približno 1½ ure).

Možnosti prenočevanja

Rif. Pian del Re (2.020 m): tel. +39-0175-94967 ali +39-0349-3932559, odprto: od junija do septembra, privatno prenočišče.

Rif. Quintino Sella (2.640 m): tel. +39-0175-94943, odprto: od konca junija do konca septembra, prenočišče CAI.

ETAPA II

6 – 6½ ur

↗662 m ↘852 m

Rif. Quintino Sella – Passo Gallarino – Passo San Chiaffredo – Grange del Rio – Rif. Vallanta

To je dolga etapa, na kateri prečimo dva prelaza, naredimo dolg sestop in na koncu strm vzpon. Prelaza Passo Gallarino (2.727 m) in Passo San Chiaffredo (2.764 m) kmalu dosežemo. Nato sledi precej naporen sestop, kjer malo pred jezerom Lago Lungo pridemo do nenavadne pokrajine polne številnih naravnih markacijskih piramid oziroma tako imenovanih "kamnitih mož". Ko pridemo do najnižje ležeče točke na komaj 1.900 m, pot nadaljujemo skozi razpotegnjeno dolino „Vallone di Vallanta“ do koče Rif. Vallanta (2.450 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Vallanta (2.450 m): tel. +39-0175-956025, odprto: od junija do septembra, prenočišče CAI.

Mogočni Monte Viso se dviguje v nebo. Foto: M. Onida

ETAPA III

	do Crissolo:		8 – 8½ ur ↗874 m ↘1.926 m
	do Rif. Pian del Re:		5½ – 6 ur ↗874 m ↘1.304 m

Rif. Vallanta – Passo di Vallanta – Ref. du Viso – Colle delle Traversette – Rif. Pian del Re – Pian Melze – Crissolo

Od kočice Rif. Vallanta (2.450 m) uberemo pot po klancu strmo navzgor na prelaz Passo di Vallanta (2.811 m), ki leži tesno stisnjen med severozahodnim pobočjem gore Monte Viso in vzhodno ležečo goro Monte Losetta. Za nekaj ur ponovno vstopimo na francosko državno ozemlje. Spustimo se do kočice Ref. du Viso (2.460 m), preden se s postopnim dviganjem povzpne na vrh Colle delle Traversette (2.950 m). Malo pred prelazom Colle delle Traversette imamo možnost, da pot nadaljujemo skozi nekoliko nižje ležeči tunel „Buco di Viso“ (če imamo s seboj čelno ali žepno svetilko) ali pa gremo direktno čez prelaz. Sestop do kočice Rif. Pian del Re je samo na začetku nekoliko strmejši, nato pot vodi preko krasnih pašnikov. Če nam je dal prvi del poti do kočice Rif. Pian del Re veliko zaleta, si lahko na drugem delu spočijemo dušo. Vse tiste, ki so štartali iz kraja Crissolo, čaka še približno 2 – 2½ ure dolg spust skozi dolino reke Pad, tako imenovano Valle del Po.

Možnosti prenočevanja

Rif. Pian del Re (2.020 m): tel. +39-0175-94967 ali +39-349-3932559, odprto: od junija do septembra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Ufficio Turistico Crissolo, str. 37.

Literatura

Spring V., Edwards H. (1998): The Tour around Monte Viso in 100 HIKES IN THE ALPS, The Mountaineers, str. 58-60.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Ufficio Turistico Crissolo: tel. +39-0175-940131

e-naslov: proloco.crissolo@libero.it

Ufficio Turistico Sampeyre: tel. +39-0175-977152

www.vallevaraita.cn.it

Office de promotion de tourisme en Queyras:

tel. +33-(0)492-467618, www.queyras.com

Ostale informacije

Parco del Po Cuneese: tel. +39-0175-46505

e-naslov: info@parcodelpocn.it, www.parcodelpocn.it

Guide turistico-culturale La Grisaille:

tel. +39-0175-85679

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Saluzzo:

tel. +39-0175-249370

e-naslov: cai.Monviso.saluzzo@libero.it

www.caisaluzzo.it

FFCAM Fédération française des clubs

alpins et de montagne (CAF):

tel. +33-(0)1-53728700, www.ffcam.fr

Gorski vodniki

Guide alpine del Monviso: tel. +39-348-3133349

e-naslov: guidealps@gmail.com

Bureau de Guides du Queyras Saint-Véran:

tel. +33-(0)4-92458587, www.guidesduqueyras.com

Javni prevozi

Allasia Autolinee: www.allasiaautolinee.com

Atibus: www.atibus.it

Dossettobus: www.dossettobus.it

Vremenska napoved

Vreme regije Piemonte:

www.regione.piemonte.it/xmeteo/xmeteo/

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vremenska napoved v Franciji:

<http://france.meteofrance.com>

Zemljevidi

Zemljevid IGC Monviso, Sampeyre, Bobbio

Pellice: zvd. št. 106, 1:25.000

Zemljevid IGN Alpes sans Frontières:

zvd. št. 8 (Monte Viso) - Haut Queyras, 1:25.000

Spletni naslovi

www.grande-traversee-alpes.com

www.via-alpina.org

Tura po narodnem parku Écrins

Pohodna tura vodi navzgor v ledeniški svet Narodnega parka Écrins.
Foto: Stalni sekretariat Alpske konvencije – Task force za zavarovana območja

Značilnosti

Vrh "Barre des Écrins" s svojimi 4.102 m dominira v gorskem masivu in narodnem parku, ki oba nosita ime po njem. Gorski masiv Écrins je za masivom Mont Blanc-a druga najvišja gorska skupina v Franciji, le da je nekoliko mirnejša, a zato nič manj privlačna. Ta gorska veriga je veličastna po eni strani zaradi svojih visokih, proti nebu segajočih, poledenelih gorskih orjakov, po drugi strani pa globoko vrezanih ozkih dolin, ki s svojimi zelenimi toni dajejo čudovit kontrast skalnemu in ledenškemu svetu. Značilni za to gorovje sta divjina in nedotaknjena narava. Leta 1973 so območje okoli vrha Barre des Écrins s površino približno 2.700 km² razglasili za narodni park, od tega leži 918 km² v strogo zaščitenem območju, v samem jedru parka. Na severu Narodni park Écrins meji na dolino Valle della Romanche, na severovzhodu na Val Guisane, na jugovzhodu na Valle della Durance in na zahodu na dolino Valle del Drac. Nedaleč stran, vzhodno od narodnega parka, se nahaja znani kraj Briançon. Na severnem obrobju parka ležita smučišči La Grave in Les Deux-Alpes. Osrčje narodnega parka obsega dolino Val Vénéon z La Bérarde na koncu doline. To območje je resnično „ujeto“ znotraj venca najvišjih gorskih vrhov narodnega parka. Obisk te doline moramo vsekakor načrtovati, saj je vredna ogleda.

13 dni

Zahtevnost

Tura po narodnem parku Écrins traja trinajst dni. Potrebni sta dobra kondicija in vzdržljivost. Poti so veskozi strme, zahtevajo zanesljiv korak in ne smemo imeti vrtoglavice. Celotna tura poteka po označenih poteh, planinske kočice pa so oskrbovane.

Izhodišče:	Le Bourg d'Oisans (722 m, avtobusne povezave iz Grenobla in Briançona)
Najvišja točka:	Col de l'Aup Martin (2.761 m)
Skupen čas hoje:	75¼ – 81¼ ur
Skupna višinska razlika:	↗10.770 m ↘10.770 m

Tura po narodnem parku Écrins

ETAPA I

3¼ – 3¾ ur

↗878 m

Le Bourg d'Oisans – Le Châtelard – Auberge de la Combe-Haute

Pohod po narodnem parku Écrins začnemo z resnično prijetno turo. Skozi dolino Sarenne pridemo do majhnega zaselka Le Châtelard (1.448 m) in sledimo markacijam do kratkega vzpona, ki nas vodi navzgor k prenočišču Auberge de la Combe-Haute (1.600 m), kjer se etapa konča.

Možnosti prenočevanja

Hôtel La Forêt de Maronne (Le Châtelard, 1.448 m): tel. +33-(0)4-76800006, e-naslov: laforetdemaronne@gmail.com, www.laforetdemaronne.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Auberge de la Combe-Haute (Huez, 1.600 m): tel. +33-(0)4-76806138, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA II

6½ – 7 ur

↗1.140 m ↘500 m

Auberge de la Combe-Haute – Col de Sarenne – Clavans-le-Haut – Clavans-le-Bas – Besse-en-Oisans – Ref. de Rif Tort

Od Auberge de la Combe-Haute sledimo poti, oziroma deloma kolovozu, navzgor proti Col de Sarenne (2.009 m) in po vzponu za približno 500 metrov višine uspemo priti do dveh manjših naselij Clavans-le-Haut in Clavans-le-Bas (spodnji in zgornji Clavans). Na začetku hodimo po cesti navzgor proti Besse-en-Oisans (1.564 m) in sledimo markacijam na poti do cilja današnje etape, do kočice Ref. de Rif Tort (2.240 m).

Možnosti prenočevanja

Gîte Le Sarret (Besse-en-Oisans, 1.564 m): tel. +33-(0)4-76800622, e-naslov: lesarret@orange.fr, www.gite-le-sarret.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Hôtel Alpin (Besse-en-Oisans, 1.500 m): tel. +33-(0)4-76808655, e-naslov: hotel.alpin@wanadoo.fr, www.hotelalpin.fr, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Ref. de Rif Tort (2.240 m): tel. +33-(0)4-76802411 ali +33-(0)4-76800491, www.oisans.com/montagne/refuges/rif-tort, odprto: od sredine junija do začetka septembra, privatno prenočišče.

ETAPA III

8 – 8½ ur

↗713 m ↘874 m

Ref. de Rif Tort – Col du Souchet – Le Chazelet – La Grave – Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arène

Današnja etapo lahko razdelimo na dve krajši etapi in prenočimo v zimsko-športnem letovišču La Grave. Če nameravamo iti vse do koče Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arène, pa moramo načrtovati zgodnejši odhod. Od koče Ref. de Rif Tort (2.240 m) sledi vzpon na Col du Souchet (2.365 m). Pri tem prečkamo očarljivo planoto Plateau d'Emparis, ki jo v spomladanskem času prekriva "morje cvetja", pozno poleti pa se spremeni v stepsko pokrajino. Ko pridemo do zimsko-športnega letovišča La Grave, lahko turo zaključimo. Če se odločimo pot nadaljevati, nas čaka še približno 4 ure hoda. Po kratkem vzpenjanju in sestopanju, v dolini Romanche sledimo markacijam do koče Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arène (2.079 m).

Možnosti prenočevanja

Auberge Edelweiss (La Grave, 1.491 m): tel. +33-(0)4-76799093,

e-naslov: info@hotel-edelweiss.com, www.hotel-edelweiss.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arène (2.079 m): tel. +33-(0)4-76799466 ali +33-(0)4-76799344, www.refugealpearene.fr, odprto: od sredine junija do začetka septembra, prenočišče CAF.

ETAPA IV

3½ – 4 ur

↗269 m ↘858 m

Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arêne – Col d'Arsine – Le Casset – Le Monêtier-les-Bains

Od kočé Ref. de l'Alpe de Villar-d'Arêne (2.079 m) nas vzpenjajoča se pot vodi na Col d'Arsine (2.348 m), preko katerega pridemo iz doline Val Romanche v dolino Val Guisane. Ob vznožju gore Montagne des Agneaux gremo navzdol do Le Casset (1.512 m) in nazadnje pridemo do termalnega letovišča Le Monêtier-les-Bains (1.490 m).

Možnosti prenočevanja

Gîte Le Rebanchon (Le Casset, 1.512 m): tel. +33-(0)6-80233303 ali +33-(0)6-18810954, e-naslov: contact@lauzet.fr, www.lauzet.fr, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Gîte Le Flourou (Le Monêtier-les-Bains, 1.490 m): tel. +33-(0)4-92244113, e-naslov: flourou@cegetel.net, <http://gites05.free.fr/gites/flourou/index.html>, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA V

6½ – 7 ur

↗1.011 m ↘1.338 m

Le Monêtier-les-Bains – Col de l'Eychauda – Chambran – Vallouise

Iz termalnega letovišča Le Monêtier-les-Bains (1.490 m) je skoraj 1.000 metrov višinske razlike do Col de l'Eychauda (2.425 m). S prečanjem prelaza pridemo na drugo stran v dolino Vallouise, ki je precej obljudena in skoraj zagotovo tukaj naletimo še na druge pohodnike. Ta odsek poti je izjemno popularen; ljudje ga namreč radi obiščejo, ker se tu nahaja ledenik Blanc, ki je največji ledenik gorskega masiva Écrins. Levo za seboj pustimo Col de la Cucumelle (2.501 m) in lagodno sestopimo do Vallouise (1.163 m).

Možnosti prenočevanja

Gîte Le Baouiti (Vallouise, 1.166 m): +33-(0)4-92234650, e-naslov: gite.baouti@wanadoo.fr, www.gite-le-baouti.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Gîte L'Aiglierie (Vallouise, 1.166 m): tel. +33-(0)4-92235252, e-naslov: gite.aiglierie@wanadoo.fr, <http://pagesperso-orange.fr/gite-aiglierie>, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA VI

8¼ – 9¼ ur

↗1.598 m ↘956 m

Vallouise – Entre-les-Aigues – Cabane du Jas Lacroix – Col de l'Aup Martin – Pas de la Cavale – Ref. du Pré de la Chaumette

Na današnji etapi vstopimo v najbolj neokrnjen del narodnega parka, kjer je mogoče najti le planinske koče, ne pa tudi druge infrastrukture, saj v tem delu še ni pretiranega turističnega izkoriščanja. Etapa obsega približno 9 ur hoje in 1.600 metrov višinske razlike, kar je najdaljši vzpon izmed vseh etap. Iz Vallouise moramo štartati dovolj zgodaj. Najprej prečimo Col de l'Aup Martin (2.761 m) in kmalu zatem na približno isti višini dosežemo prelaz Pas de la Cavale. Po samotni poti gremo navzdol do koče Ref. du Pré de la Chaumette (1.805 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. du Pré de la Chaumette (1.805 m): tel. +33-(0)4-92559534 ali +33-(0)4-92507293, www.montagne-virtuel.com/05/refuges/prechaumette/refuge.php, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

ETAPA VII

5½ – 6 ur

↗973 m ↘507 m

Ref. du Pré de la Chaumette – Col de la Vallette – Col de Gouiran – Col de Vallonpierre – Ref. de Vallonpierre

Za današnji pohod je predvideno prečenje treh prelazov, preden končno dosežemo cilj etape, kočo Ref. de Vallonpierre in s tem preidemo na drugo stran v Valgaudémar. Od koče Ref. du Pré de la Chaumette (1.805 m) sledimo stezi, ki vodi proti severu v krnico "Vallon de la Pierre" na nadmorsko višino 2.080 m. Proti koncu steza zavije zahodno skozi krnico "Vallon de la Vallette", ponekod precej strmo, preko številnih ovinkov, vodi na Col de la Vallette (2.668 m). Sledi strm sestop na višino 2.497 m, prečkanje krnice "Vallon de Gouiran" in po stometrskem vzponu dosežemo Col de Gouiran (2.597 m). Pod strmimi pobočji se nato steza vije proti krnici "Vallon Plat", preden, preko številnih ovinkov, vodi na vrh Col de Vallonpierre (2.607 m). Na koncu zavita potka vodi strmo navzdol do koče Ref. de Vallonpierre (2.271 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de Vallonpierre (2.271 m): tel. +33-(0)4-92552781 ali +33-(0)4-92533156, www.vallonpierre.fr, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

ETAPA VIII

5 – 5½ ur

↗1.136 m

Ref. de Vallonpierre – Ref. de Chabournéou – Ref. du Clot – Le Casset

Od kočé Ref. de Vallonpierre (2.271 m) se pod Sirac-om spustimo v smeri kočé Ref. de Chabournéou (2.020 m), od koder pot nadaljujemo navzdol do kočé Ref. du Clot (1.397 m). S hojo vzdolž potoka Séveraise, pridemo do Le Casset (1.135 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de Chabournéou (2.020 m): tel. +33-(0)4-92552780,

e-naslov: valgaudemar@free.fr, <http://valgaudemar.free.fr/chabourneou.htm>, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

Ref. du Clot (1.397 m): tel. +33-(0)4-92552790, http://valgaudemar.free.fr/xavier_blanc.htm, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

Gîte Le Casset (1.135 m): tel. +33-(0)4-92552272, e-naslov: Vincent.Norbert@orange.fr, odprto: od maja do oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA IX

4½ – 5 ur

↗840 m

Le Casset – La Chapelle-en-Valgaudémar – Villar-Loubière – Ref. des Souffles

Od Le Casset (1.135 m) nas pot vodi v občino La Chapelle-en-Valgaudémar. Hodimo po cesti, oziroma ob potoku Séveraise, dokler ne pridemo v Villar Loubière, tam nato skrenemo desno, v stransko dolino, kjer po lepem vzponu dosežemo kočó Ref. des Souffles (1.975 m).

Možnosti prenočevanja

Le Relais de la Vaurze (Villar-Loubière, 1.033 m): tel. +33-(0)4-92552361,

e-naslov: totodupuy@orange.fr, odprto: od 15. junija do 15. septembra, privatno prenočišče.

Ref. des Souffles (1.975 m): tel. +33-(0)4-92552291, <http://valgaudemar.free.fr/souffles.htm>, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

ETAPA X

5½ – 6 ur

↗525 m ↘1.245 m

Ref. des Souffles – Col de la Vaurze – Le Désert-en-Valjouffrey

S pohodom preko Col de la Vaurze (2.500 m), ne dosežemo le doline Valjouffrey,

temveč tudi odmaknjenost in tišino. S pogledom na najvišje, z ledom prekrите vrhove narodnega parka Écrins, pot nadaljujemo do majhnega naselja Le Désert-en-Valjouffrey (1.255 m), kjer se etapa za danes konča.

Možnosti prenočevanja

Bar des Écrins (Le Désert-en-Valjouffrey, 1.255 m): tel. +33-(0)4-76302701, e-naslov: bardesecrins@gmail.com, www.bardesecrins.net, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Auberge de l'Eterlou (Valjouffrey, 1.255 m): tel. +33-(0)4-76302512, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA XI

5¼ – 5¾ ur

↗1.093 m ↘1.054 m

Valjouffrey – Col de Côte Belle – Valsenestre

Današnja etapa ni zelo dolga. Z nezahtevnim prečanjem Col de Côte Belle (2.390 m), pridemo do doline Valsenestre, še ene izmed samotnih visokoležečih dolin, v kateri leži naselje z enakim imenom, Valsenestre (1.294 m).

Možnosti prenočevanja

Gîte Le Béranger (Valsenestre, 1.294 m): tel. +33-(0)4-76302088, e-naslov: alessianedurand@hotmail.com, odprto: od junija do septembra (maja in oktobra za najavljene skupine), privatno prenočišče.

ETAPA XII

5¼ – 6¼ ur

↗1.319 m ↘483 m

Valsenestre – Col de la Muzelle – Ref. de la Muzelle

Predzadnja etapa vodi ob vznožju Roche de la Muzelle, ponovno strmo navzgor, na Col de la Muzelle (2.613 m). Pri sestopu preko prelaza navzdol do kočice Ref. de la Muzelle (2.115 m), lahko na severni strani hojo nekoliko otežujejo zaplate starozapadlega snega.

Možnosti prenočevanja

Ref. de la Muzelle (2.115 m): tel. +33-(0)4-76790201, www.montagne-oisans.com/montagne-alpes-sejours-24.html, odprto: od začetka / sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

ETAPA XIII

6¾ – 7¼ ur

↗411 m ↘1.819 m

Ref. de la Muzelle – Col du Vallon – Lac Lauvitel – La Danchère – Le Bourg d'Oisans

Z današnjo etapo se bomo poslovili od tega prečudovitega kotička zahodnih Alp. Preden dosežemo Le Bourg d'Oisans, moramo premagati še kar nekaj višinske razlike, saj je pred nami nekaj vzponov in sestopov. Od kočice Ref. de la Muzelle (2.115 m) sledimo vzponu navzgor na Col du Vallon (2.541 m). Še zadnjič uživamo v veličastnem razgledu, preden se spustimo do jezera Lac Lauvitel in še naprej do La Danchère (989 m). Tukaj pridemo do prekrasne doline Val Vénéon, ki se nahaja v osrčju narodnega parka Écrins in sega vse do La Bérarde, ležeče ob vznožju 4.102 m visokega vrha Barre des Écrins. Če imamo voljo, lahko načrtujemo še dodaten dan za kratek izlet z avtobusom po tej dolini. Zadnji kilometri ture nas vodijo po prijetni poti od La Danchère proti severu do Le Bourg d'Oisans (722 m), kjer po trinajstih dneh dosežemo naš cilj.

Možnosti prenočevanja

Gîte Le Lauvitel (La Danchère, 989 m): tel. +33-(0)4-76800677, e-naslov: info@lelauvitel.com, www.lelauvitel.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Office du Tourisme Le Bourg d'Oisans, str. 47.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Office du Tourisme Le Bourg d'Oisans:

tel. +33-(0)4-76800325

e-naslov: infos@bourgdosisans.com

www.bourgdosisans.com

Parki

Parc national des Écrins: tel. +33-(0)4-92402010

e-naslov: charte@ecrins-parcnational.fr

www.les-ecrins-parc-national.fr

Planinska društva in zveze

FFCAM Fédération française des clubs alpins et

de montagne (CAF): tel. +33-(0)1-53728700

www.ffcam.fr

CAF Grenoble-Oisans: tel. +33-(0)4-76-470422

e-naslov: cafgo@cafgo.org

CAF de l'Isère: tel. +33-(0)4-76870373

e-naslov: info@clubalpin-grenoble.com

CAF de Briançon: tel. +33-(0)4-92201652

e-naslov: caf.briancon@wanadoo.fr

CAF de Gap: tel. +33-(0)4-92515514

e-naslov: clubalpin.gap@cegetel.net

Comité Départemental de la Randonnée Pédestre

de l'Isère: tel. +33-(0)4-76954464

e-naslov: info@ffrp-isere.com

Comité Départemental de la Randonnée Pédestre

des Hautes-Alpes: tel. +33-(0)4-9253651

e-naslov: 1_crdp@ffrandonnee05.net

Gorski vodniki

Bureau des Guides de l'Oisan (Bourg d'Oisans):

tel. +33-(0)4-76801127

e-naslov: info@guidesoisans.com

www.guidesoisans.com

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Franciji:

tel. +33-(0)8-36680274 ali

+33-(0)4-50532208

<http://france.meteofrance.com>

Zemljevidi

Libris, zvd. št. 05: Écrins - Grand Rousses -

Cerces, 1:60.000

Dauphiné 6: Massif et parc national des Écrins,

1:50.000

Turistični zemljevid - Carte Touristique

241: Massif des Écrins/Meije-Pelvoux, 1:25.000

Turistični zemljevid - Carte Touristique

243: Massif des Écrins/Champsaur, 1:25.000

Spletni naslovi

www.alparc.org

www.via-alpina.org

www.alpconv.org

Literatura

Goedeke, R. (1990): Vsi štitritisočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Tura po Vanoise

po osrčju prvega francoskega narodnega parka

La Grande Casse z 3.855 metri nadmorske višine v narodnem parku Vanoise.
Foto: Stalni sekretariat Alpske konvencije – Task force za zavarovana območja

Značilnosti

Leta 1963 so ustanovili prvi francoski narodni park, Narodni park Vanoise, s površino približno 2.000 km², z namenom zaščite kozorogov pred izumrtjem. Na območju, ki se nahaja v francoskem departmaju Savoie (Savojska), med dolinama Maurienne in Tarentaise, se nahaja približno sto preko tritisoč metrov visokih vrhov. Najvišji vrh je Grande Casse, ki je s svojimi 3.855 m višine, hkrati najvišja vzpetina v departmaju. Narodni park Vanoise navdušuje s svojo biotsko raznovrstnostjo, ki je nastala na nadvse raznolikih naravnih območjih, na površju s kompleksno geološko sestavo. Globoke in ozko vrezane doline, nad njimi pa v nebo segajoča skalna pobočja, se izmenjujejo z razrezanimi ledeniški oblikami in vrhovi gora. Pestra geološka sestava se ne odraža le preko kamnin različnih barv, temveč tudi preko rastlinskega bogastva. Razgled na okoliško visokogorje, kot na primer na masiv Mont Blanc-a in ledenik Vanoise, največji ledenik pogorja z istim imenom, pritegne vsakega obiskovalca. Tura po Narodnem parku Vanoise traja pet dni. Skoraj 500 km dolga mreža poti in številne

planinske koče ponujajo odlične možnosti za pohodništvo, tako da je mogoče bivanje tudi nekoliko podaljšati, narediti več postankov in se dlje časa zadržati na območju Vanoise.

Zahtevnost

Prva etapa je dolga in z vzponom na Col d'Aussois (2.916 m), premagamo najvišjo točko našega pohoda. Še dolgo v poletje lahko na severnih straneh prelazov najdemo zasnežena pobočja oziroma številne zaplate snega, tako da moramo biti pri prečanju le-teh še posebej previdni. Sicer pa celotna tura ne zahteva kakšnih posebno velikih naporov. Zanesljiv korak, dobršna mera vztrajnosti in to da smo brez vrtoglavice, pa so vendarle predpogoj za izvedbo pohoda. Številne planinske koče, nam, kot je bilo že zgoraj omenjeno, omogočajo celo daljše bivanje na območju narodnega parka Vanoise.

Izhodišče:	Aussois (1.489 m, avtobusne povezave iz železniške postaje Modane)
Najvišja točka:	Col d'Aussois (2.916 m)
Skupen čas hoje:	29 – 31½ ur
Skupna višinska razlika:	↗3.198 m ↘3.859 m s sestopom v dolino peš ↗3.198 m ↘3.198 m z vožnjo v dolino z gondolsko žičnico

ETAPA I

7¾ – 8¾ ur

↗948 m ↘1.178 m

Aussois – La Montana (sedežnica) – Ref. de Plan Sec – Ref. du Fond d'Aussois – Col d'Aussois (Pointe de l'Observatoire) – Ref. du Roc de la Pêche

Celotna prva etapa je peš, brez vožnje z žičnico, v enem dnevu praktično skoraj neizvedljiva. Iz tega razloga začnemo našo turo pravzaprav z vožnjo s sedežnico iz

Aussois (1.489 m) na višino 2.150 m*. Od zgornje postaje „La Montana“ se najprej povzpne do kočice Ref. de Plan Sec (2.320 m) in nato naprej do Ref. du Fond d'Aussois (2.324 m), preden nas strm vzpon vodi do vrha Col d'Aussois (2.916 m), kjer že prvi dan dosežemo najvišjo točko celotne pohodne ture. Če želimo priti do razgledne točke - Pointe de l'Observatoire (3.015 m), moramo premagati le še 100 metrov višinske razlike. Razgled s tega „balkona“ je res veličasten. Sestop nas vodi preko strmih in ponekod celo do zgodnjega poletja z zaplatami snega prekritih spolzkih pobočij, do težko pričakovane kočice Ref. du Roc de la Pêche (1.920 m).

* Če želimo turo začeti peš iz doline, je tudi to izvedljivo, a moramo prenočiti v eni izmed naslednjih koč: Ref. de Plan Sec (2.320 m) – Ref. de la Dent Parrachée (2.511 m) – Ref. du Fond d'Aussois (2.324 m). Čas vzpona je odvisen od izbire prenočišča in znaša od 3 do 5 ur.

Možnosti prenočevanja

Ref. du Roc de la Pêche (1.920 m): tel. +33-(0)4-79087975,

e-naslov: ecrire@rocdelapecteche.com, www.rocdelapecteche.refuges-vanoise.com,

www.rocdelapecteche.com, odprto: skoraj celo leto (aprila in novembra zaprto), privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Office du Tourisme Maison d'Aussois, str. 53.

ETAPA II

3½ – 4 ur

↗870 m ↘200 m

Ref. du Roc de la Pêche – Les Prioux – Ref. de la Valette

Od kočice Ref. du Roc de la Pêche (1.920 m) s prijetno hojo sledimo markacijam do Les Prioux (1.720 m). Ker je etapa dokaj kratka, si lahko vzamemo čas in lagodno uživamo v pogledu na Dôme des Nants (3.570 m) in na poledenel visokogorski svet. Po 3½ urah nezahtevne hoje, pridemo do kočice Ref. de la Valette (2.590 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de la Valette (2.590 m): tel. +33-(0)4-79229638, e-naslov: refuge.valette@orange.fr,

www.valette.refuges-vanoise.com, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče

PNV (Parc national de la Vanoise).

ETAPA III

5½ – 6 ur

↗636 m ↘709 m

Ref. de la Valette – Cirque et Col du grand Marchet – Cirque de l'Arcelin – Ref. du Col de la Vanoise

Kar se pokrajine tiče, današnja etapa sodi med najlepše etape te pohodne ture. Na poti opazimo nenavadne skalne stolpe ter imamo veličasten pogled na Grande Casse,

z 3.855 m nadmorske višine najvišjo vzpetino pogorja Vanoise. Ta predel zaznamujejo meandrasti potoki in čudovite, samotne kotline. Od kočice Ref. de la Valette (2.590 m) pot nadaljujemo preko več krajših vzponov in sestopov do Col du grand Marchet (2.490 m). Od prelaza sledi še daljši sestop navzdol do višine 1.900 m, pred zadnjim vzponom do kočice Ref. du Col de la Vanoise (2.517 m). Planinska kočica se nahaja ob prečudovitih gorskih jezerih (Lac rond, Lac long, Lac du Col de la Vanoise), kjer lahko v miru in tišini uživamo preostanek dneva.

Možnosti prenočevanja

Ref. du Col de la Vanoise (2.517 m): tel. +33-(0)4-79082523, e-naslov: refuge.coldelavanoise@orange.fr, www.coldelavanoise.refuges-vanoise.com, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAF.

ETAPA IV

5½ – 6 ur

↗243 m ↘451 m

Ref. du Col de la Vanoise – Lacs des Lozieres – Ref. de l'Arpont

Predzadnja etapa ni težka, saj po planinski poti lahko hodimo preko obsežne planote in v približno 6-ih urah prispemo do kočice Ref. de l'Arpont (2.309 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de l'Arpont (2.309 m): tel. +33-(0)4-79205151, e-naslov: refuge.arpont@orange.fr, www.arpont.refuges-vanoise.com, www.vanoise.com, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče PNV.

ETAPA V

s sestopom v dolino peš:

6¾ – 7¾ ur

↗501 m ↘1.321 m

z vožnjo v dolino z gondolsko žičnico:

4¾ – 5¼ ur

↗501 m ↘630 m

Ref. de l'Arpont – La Turra – (La Montana) Gorges St-Pierre – Aussois

Zadnja etapa je dostojanstven zaključek, doživetij polne in hkrati nepozabne pohodne ture po Narodnem parku Vanoise. Preden uspemo priti do kraja Aussois, sledimo stezi na 2.363 m visok apnenčast hrib La Turra. S te točke se še enkrat lahko naužijemo razgleda na veličasten gorski svet okoli Dent Parachée (3.697 m) in imamo odličen razgled navzdol proti dolini Aussois. Vsi tisti pohodniki, ki bi med sestopom želeli doživeti še nekaj več, moramo sestopiti v dolino peš (ne z žičnico) skozi veličastno sotesko „Gorges St-Pierre“.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Office du Tourisme Maison d'Aussois, str. 53.

Jezero Lac Long na Col de la Vanoise. Foto: Matthieu Lienart

Uporabne informacije

Turistične informacije

Office du Tourisme Maison d'Aussois:

tel. +33-(0)4-79203080, e-naslov: info@aussois.com
www.aussois.com

Parki

Parc national de la Vanoise: tel. +33-(0)4-79623054
e-naslov: parc.national@vanoise.com, www.vanoise.com

Planinska društva in zveze FFCAM Fédération française des clubs alpains et de montagne (CAF):

tel. +33-(0)1-53728700, www.ffcam.fr

Gorski vodniki

Le bureau des Guides (Pralognan la Vanoise):

tel. +33-(0)4-79087121
e-naslov: guidepralo@wanadoo.fr
www.guides-pralognan.com

Bureau des Guides et Accompagnateurs:

tel. +33-(0)4-79203248, e-naslov: info@guides-savoie.com
www.guides-savoie.com

Javni prevozi

Centrale de mobilité MobiSavoie:
www.mobisavoie.fr

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Franciji:

tel. +33-(0)8-92680273
http://france.meteofrance.com

Zemljevidi

**Zemljevid IGN 3534 ET Les Trois Valées -
Modane:** Top 25, 1:25.000

**Zemljevid IGN 3633 ET Tignes - Val d'Isère -
Haute Maurienne:** 1:25.000

**Zemljevid IGN 236 Massiv del la Vanoise -
Grande casse - Dent Parachée:** 1:25.000

Spletni naslovi

www.alparc.org
www.via-alpina

Literatura (samo v francoščini)

Bergeron, Y., Molitor, C. (2009): Haute-Maurienne Vanoise – Terre de lumières et de légendes; Christian Molitor.

Desgraupes, P., Fonovich, M. (2009): Les parcs nationaux en France; Aubanel; Paris.

Parc national de la Vanoise (2003): Le cartoguide du Parc national de la Vanoise. Glénat; Grenoble.

Tura po Gran Paradisu

v kraljestvu kozorogov

Kozorog je zaščitni znak Narodnega parka Gran Paradiso. Foto: J. Essl

Značilnosti

Prvotno je bilo območje Gran Paradiso kraljevi lovski revir. Še posebej intenzivno so lovili kozoroge, tako da danes veljajo za izkoreninjene. Le še nekaj primerkov živi na odročnih gorskih območjih. To je zasluga kralja Vittoria Emanuele II., ki je poskrbel za preživetje vrste. Leta 1854 so znova našeli skoraj 3.000 primerkov. Vittorio Emanuele III. je območje leta 1920 prepustil italijanski državi, ob predpogoju, da postane narodni park za zaščito kozorogov in gamsov, kar se je zgodilo že leta 1922. Z ustanovitvijo Narodnega parka Gran Paradiso, se ni zaključila le lovska zgodba, temveč so tudi tako imenovane "kraljeve lovske poti" izgubile na pomenu. Okoliščine so pripeljale do tega, da so nekdanje lovske in jahalne poti, kasneje postale markirane pohodniške poti, kar je predstavljalo pomembno pridobitev za alpski turizem in s tem dalo možnost pohodnikom, plezalcem, ljubiteljem narave, da doživijo to veličastno pogorje v vsej njegovi lepoti. Narodni park Gran Paradiso danes obsega 1.233 km². Istoimenski vrh z 4.061 m višine, spada zaradi sorazmerno

lahkega vzpona nanj, med enega izmed najbolj pogosto obiskanih vrhov zahodnih Alp. Celotna gorska veriga deli območje na dva dela: regijo Piemonte na jugu in regijo Aosta na severu. Prečkata jo dve prečudoviti visokogorski poti. Pohod po tem edinstvenem gorovju ni povsem enostaven, zato je primeren le za izkušene planince. V nasprotju z drugimi pogorji, ko nas ob koncu etap čakata hrana in postelja v planinski koči, se moramo tukaj, v Gran Paradiso, ponekod zadovoljiti z nastanitvijo v bivakih in ne vedno v oskrbovanih kočah. Pohod po Gran Paradiso je nekaj za vse tiste, ki iščejo neokrnjeno naravo, prvinskost, tišino in mir v pravem pomenu besede.

Zahtevnost

Vseh devet dni je pohod po parku Gran Paradiso zahteven in kot je že bilo omenjeno, lahko v njem uživajo le izkušeni planinci. Za uspešno turo je pomembno: biti moramo brez vrtoglavice, imeti moramo zanesljiv korak in izrazito dober občutek za orientacijo. Sposobnost dobre orientacije je nujna, saj ena izmed daljših etap poteka po brezpotjih, je strma in je zato še posebej izpostavljena. V Gran Paradiso moramo ponekod prenočevati tudi v neoskrbovanih planinskih kočah in bivakih. Za žimnice in odeje je običajno poskrbljeno (vendar ne povsod), s seboj moramo prinesiti ostale potrebščine in hrano, kar se pozna na teži naših nahrbtnikov. Priporočljivo je, da imamo s seboj spalno vrečo.

Izhodišče:	Pont Valsavarenche (1.960 m, avtobusna povezava z železniške postaje v Aosti)
Najvišja točka:	Col Lauson (3.296 m)
Skupen čas hoje:	45½ – 50 ur
Skupna višinska razlika:	↗5.424 m ↘5.424 m

ETAPA I

2½ – 3 ur

↗644 m

Pont Valsavarenche – Croce Arolla – Alpe del Nivolet – Rif. Margherita di Savoia – Rif. Città di Chivasso

Prva etapa je namenjena aklimatizaciji. Je resnično kratka in ne preveč zahtevna. Pot vodi od Pont Valsavarenche (1.960 m) skozi prečudovito visoko ležečo dolino na Col del Nivolet, do koder s piemontske strani vodi cesta. Če imamo voljo v tem istem dnevu narediti še dodatno krajšo turo, potem se zahodno od koč Rif. Città di Chivasso (2.604 m) povzpne na manjši plato in obiščemo številna gorska jezera.

Možnosti prenočevanja

Rif. Savoia (2.534 m): tel. +39-0165-94141, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. Città di Chivasso (2.604 m): tel. +39-0124-953150, e-naslov: info@caichivasso.it, www.caichivasso.it, odprto: od začetka julija do sredine septembra, prenočišče CAI.

ETAPA II

4¾ – 5¼ ur

↗398 m ↘372 m

Rif. Città di Chivasso – Alpe Comba – Punta Rocchetta – Colle della Porta – Bivacco Ettore e M. Giraudo

Tudi druga etapa je dokaj enostavna, čeprav z vzponom na Colle della Porta (3.002 m) že presežemo višinsko mejo 3.000 metrov. Sledimo dobro označeni poti do bivaka Giraudo (2.630 m).

Možnosti prenočevanja

Bivacco Giraudo (2.630 m): ni oskrbovan (vedno dostopen); žimnice in odeje so na voljo, prenočišče CAI.

ETAPA III

5¾ – 6¼ ur

↗548 m ↘408 m

Bivacco Ettore e M. Giraudo – Alpe Gran Piano – Bocchetta del Ges – Alpe la Bruna – Alpe la Motta – Bivacco Ivrea

Po morda ne povsem neudobni noči v bivaku Giraudo (2.630 m), sestopimo po nekdanji lovski stezi do Alpe Gran Piano, kjer se nahaja lovska koča. Sledi vzpon na Bocchetta del Ges (2.692 m), ki zahteva posebno previdnost, saj pot ni le strma, temveč ponekod tudi v zelo slabem stanju. Ko ta del poti pustimo za seboj, hojo nadaljujemo navzdol preko zapuščenih planin oziroma pašnikov, dokler ne pridemo do končnega vzpona do bivaka Bivacco Ivrea (2.770 m).

Možnosti prenočevanja

Bivacco Ivrea (2.770 m): ni oskrbovan (vedno dostopen, 9 mest); žimnice in odeje so na voljo, prenočišče CAI.

ETAPA IV

5½ – 6 ur

↗443 m ↘773 m

Bivacco Ivrea – Colle dei Becchi – Rif. Pontese – Bocchetta di Valsoera – Rif. Marco Pocchiola Meneghello

Od bivaka Bivacco Ivrea (2.770 m) nas prvi vzpon vodi zelo strmo navzgor na Colle dei Becchi (2.990 m), od koder je veličasten pogled na Gran Paradiso. Nato sledi spust za skoraj 800 višinskih metrov do kočice Rif. Pontese (2.217 m). Po dveh nočitvah v bivakih že hrepenimo po postelji in dobri hrani. V koči Rif. Pontese vse to dočakamo, a še preden gremo v posteljo, nas čaka še malo hoje. Zaradi naslednje skoraj osem ur trajajoče etape, bi bil začetek ture iz kočice Rif. Pontese predolg, tako da je bolje še danes zbrati moči in se preko Bocchetta di Valsoera (2.683 m) povzpeti po poti, kjer se moramo na nekaterih odsekih varovati z vrvjo, do kočice Rif. Marco Pocchiola Meneghello (2.440 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Pontese (2.217 m): tel. +39-0124-800186, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Rif. Marco Pocchiola Meneghello (2.440 m): ni oskrbovana (samo oskrbna koča, vedno dostopna), žimnice in odeje so na voljo, odprto: celo leto, prenočišče CAI.

ETAPA V

7¾ – 8¼ ur

↗596 m ↘676 m

Rif. Marco Pocchiola Meneghello – Lago di Motta – Colle di Motta – Bivacco Revelli – Colle Valletta o Finestra – Bivacco Davito

Današnja etapa je zahtevna. Pot ni le dolga, temveč občasno tudi strma in izpostavljena, saj poteka pretežno po brezpotjih. Do jezera Lago di Motta nas vodijo markacije, nato pa se moramo zanesti na lasten občutek za orientacijo. Ko dosežemo Colle di Motta (3.001 m), se usmerimo po pobočju strmo navzdol do Bivacco Revelli (2.610 m). Vzpon na Colle Valletta o Finestra (2.645 m) je sicer res kratek, vendar sestop nekoliko vzhodno od prelaza, preko strmega melišča navzdol, zahteva najvišjo stopnjo pozornosti. Po slabih 300 metrih višinskega spusta pridemo do Bivacco Davito (2.360 m).

Možnosti prenočevanja

Bivacco Gino Revelli (2.610 m): v slabem stanju (vedno dostopen); prenočevanje v njem ni najbolj priporočljivo, prenočišče CAI.

Bivacco Davito (2.360 m): neoskrbovan (vedno dostopen, 4 mesta); žimnice in odeje so na voljo, prenočišče CAI.

Vzpon od kočice Rif. Chabod preko veličastne ledeniške pokrajine na vrh Gran Paradiso. Foto: M. Onida

ETAPA VI

5¼ – 6¼ ur

↗826 m

Bivacco Davito – Col de Bardoney – Lac de Loie – Lillaz – Champlong – Cogne

Verjetno v nogah še čutimo nekoliko utrujenosti od prejšnjega dne, a je spodbudno to, da današnja etapa brez izjeme poteka po označenih stezah in poteh, ter nas vodi preko kraja Lillaz še tri kilometre dalje do Cogne. Ob sestopu lahko uživamo v občudovanju lepote jezera Lac de Loie. To visokogorsko jezero spada med najlepša jezera Narodnega parka Gran Paradiso. Od majhnega kraja Lillaz (1.602 m) do kraja Cogne (1.534 m) se lahko nekaj kilometrov peljemo tudi z avtobusom. Pogled iz Cogne proti koncu ledeniške doline Valnontey je veličasten.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: A.I.A.T. Cogne Gran Paradiso, str. 61.

ETAPA VII

3 – 3½ ur

↗1.050 m

Cogne – Valnontey – Rif. Vittorio Sella

Ker je današnja etapa resnično kratka, lahko uživamo ob ogledovanju Cogne po dolgem in počez. Nato uberemo pot proti dolini Valnontey in kraju z enakim imenom (1.666 m). Vzpon do kočice Rif. Vittorio Sella (2.588 m) je ves čas strm, a nima nikakršnih alpinističnih posebnosti. Koča Rif. Vittorio Sella, nekdanja kraljeva lovsko koča, je eno redkih planinskih zatočišč v narodnem parku Gran Paradiso, ki je popolnoma oskrbovano. Ravno zato sodi med eno izmed najbolj obiskanih koč tega narodnega parka.

Možnosti prenočevanja

Rif. Vittorio Sella (2.588 m): tel. +39-0165-74310, e-naslov: info@rifugiosella.com, www.rifugiosella.com, odprto: od velike noči (od spomladi) do konca septembra, prenočišče CAI.

ETAPA VIII

7 – 7½ ur

↗1.426 m ↘1.260 m

Rif. Vittorio Sella – Col Lauson – Colle Gran Neyron ovest – Rif. Federico Chabod

V predzadnji etapi premagamo kar nekaj metrov višinske razlike, tako preko vzponov kot sestopov. Čeprav je tura vseskozi zahtevna, nam z vrha Col Lauson (3.296 m), ponuja poglede na Mont Blanc, Monte Roso in masiv Vanoise, ki se jih z besedami ne da opisati. Po poti, ki se (deloma po železnih klinih in lestvah) vzpenja do Colle Gran Neyron ovest (3.295 m), moramo biti pozorni na markacije, saj jim je zaradi osipanja ledeniškega materiala včasih težko slediti. Po dobrih 7 urah hoje pridemo do kočice Rif. Federico Chabod (2.750 m), ki leži ob vznožju parka Gran Paradiso.

Možnosti prenočevanja

Rif. Federico Chabod (2.750 m): tel. +39-0165-95574, e-naslov: info@rifugiochabod.com, www.rifugiochabod.com, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA IX

3½ – 4 ur

↗319 m ↘1.109 m

Rif. Federico Chabod – Rif. Vittorio Emanuele II – Pont

Na tej etapi uživamo v hoji po visokogorskih poteh, najprej do krajšega sestopa, na koncu pa vzpona do kočice Rif. Vittorio Emanuele II. (2.735 m), kjer je vseskozi veliko obiskovalcev. To je klasična izhodiščna točka za vzpon na Gran Paradiso in Ciarforon. Pred nami je le še sestop do Ponta (1.960 m), nato se poslovimo od tega zares impresivnega visokogorja.

Možnosti prenočevanja

Rif. Vittorio Emanuele II (2.735 m): tel. +39-0165-95920, e-naslov: rifugio@caitorino.it, odprto: od konca marca do sredine septembra, prenočišče CAI.

Alpinistična različica – vzpon na Gran Paradiso

Te ture se lahko lotijo le izkušeni planinci ali pohodniki z gorskim vodnikom, le v dobrih vremenskih razmerah. Za vzpon na vrh Gran Paradiso je nujno potreba alpinistična oprema (dereze, cepin, vrvi, plezalni pas: prsni pas in sedež)!

Če na pohodu po parku Gran Paradiso prenočujemo v koči Rif. Federico Chabod (2.750 m) ali v koči Rif. Vittorio Emanuele II., se imamo od tam možnost povzpeti na vrh Gran Paradiso. Od obeh izhodiščnih točk je slabih 1.330 metrov višinske razlike do vrha gore in čas hoje približno 4½ – 5 ur.

Uporabne informacije

Turistične informacije

A.I.A.T. Aosta: tel. +39-0165-33352
e-naslov: info@aiataosta.com, www.aiataosta.com
A.I.A.T. Gran Paradiso: tel. +39-0165-95055
e-naslov: info@granparadiso.net, www.granparadiso.net
A.I.A.T. Cogne Gran Paradiso: tel. +39-0165-74040
ali 74056, e-naslov: info@cogne.org, www.cogne.org

Parki

Parco Nazionale del Gran Paradiso:
tel. +39-0118-606211, e-naslov: segreteria@pngp.it
www.pngp.it

Planinska društva in zveze Club Alpino Italiano (CAI),

Sezione di Aosta:
tel. +39-0165-40194, www.caivda.it/Aosta

Gorski vodniki

Unione Valdostana Guide Alta Montagna:
tel +39-0165-44448
e-naslov: info@guidealtamontagna.com
www.guidealtamontagna.com
Guide Alpine Cogne: tel. +39-0165-74835
e-naslov: info@guidealpinecogne.it
www.guidealpinecogne.it
Guide Alpine Gran Paradiso:
(Valsavarenche), tel. +39-0165-95304
http://www.comune.valsavarenche.ao.it/Alpine_Guides_Society.aspx

Javni prevozi

SAVDA: www.savda.it

Vremenska napoved

Vreme regije Valle d'Aosta:
www.regione.vda.it/territorio/centrofunzionale/meteo/default_e.asp

Vreme regije Piemonte:

www.regione.piemonte.it/xmeteo/xmeteo/

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it
www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Zemljevidi

Zemljevid IGM Gran Paradiso: št. 41,
1:25.000

Zemljevid IGC Gran Paradiso - La Grivola:
št. 101, 1:25.000

Zemljevid IGC Parco Naz. Gran Paradiso:
št. 3, 1:50.000

L'Escursionista Valle di Cogne e Valle dell'Orco: št. 10 in 14, 1:25.000

Zemljevid Kompass Gran Paradiso/Valle d'Aosta: št. 86, 1:50.000

Spletni naslovi

www.alparc.org

www.alpconv.org

Literatura

Alps without Frontiers – (2001): Vanoise Gran Paradiso Cartoguida Interreg. Hiking Map Nr. 14. Izdano v štirih jezikih: 160 nemščini, angleščini, italijanščini, francoščini, 160 str. + zemljevid 1:25.000.

Alps without Frontiers – izdajatelj (o.J.): Tarentaise Valgrisenche. Hiking Map Nr. 15. Izdano v štirih jezikih: nemščini, angleščini, italijanščini, francoščini, 160 str. + zemljevid 1:25.000

Goedeke, R. (1990): Vsi štititisočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Tura Mont Blanc

okoli strehe Evrope

Impresivne jugovzhodne prepadne stene Mont Blanc-a. Foto: M. Onida

Značilnosti

O najvišjem evropskem vrhu, 4.810 m visokem Mont Blanc-u, so napisane že številne knjige in vodniki. Poleg gore Matterhorn-Cervino velja za enega najprivlačnejših vrhov celotnega Alpskega loka. Impresivna gorska gmota z zasneženim kopastim vrhom privlači planince s celega sveta. Postal je fenomen masovnega gorskega turizma. Naj bo poleti ali pozimi, ob lepih dneh, je vrh dobesedno preplavljen s planinci in tistimi, ki bi to želeli biti. Mnogi podcenjujejo dolg vzpon, poln skritih ledeniških razpok in predvsem zahrbtno višino tega gorskega velikana. To omenjamo mimogrede, saj se nam na pohodu okoli masiva Mont Blanc, ne bo potrebno ukvarjati s tem. Mnogokrat je morda celo lepše takšne osupljive hribe opazovati z druge perspektive, oziroma se jim čuditi z distance ter spoznavati neverjetno raznolikost pokrajine. Velika tura okoli Mont Blanc-a traja 11 dni (mala tura okoli Mont Blanc-a pa 4 dni). Z vsake strani posebej kaže ta, v ledeni oklep obdana, gorska gmota, drugačno, vendar vedno impresivno podobo. Na turi poleg znanih turističnih krajev kot sta Chamonix ali Courmayeur, prehodimo tudi popolnoma odrezane doline in odročne kraje, ki so ohranili svojo avtentičnost. Medtem ko hodimo po treh deželah, Franciji, Italiji in Švici, spoznavamo različne tradicije in kulture. Krožna tura okoli Mont Blanc-a je postala že klasika, saj ne nazadnje obstajajo številne variante pohodov različnih težavnostnih stopenj in dolžin. Naslednjih 11 opisanih etap lahko opravimo v krajšem času, če določene

Tura Mont Blanc

odseke poti premagamo z žižnicami ali avtobusi. V naše etape niso vključeni takšni javni prevozi, saj so prirejene tako, da je krožna tura, ob dobrem vremenu, peš obvladljiva v 11 dneh.

Zahtevnost

Ker pohodna tura poteka po okolici najvišje evropske gore, bi si človek mislil, da so posamezne etape namenjene le zelo izkušenim planincem. To vsekakor ni res, saj krožno turo okoli Mont Blanc-a lahko opišemo kot lahko in prijetno. Vendar pa je samoumevno, da za hojo po visokogorju potrebujemo kondicijo, zanesljiv korak in pomembno je, da nimamo vrtoglavice.

Izhodišče:	Les Houches (980 m, redne povezave z vlakom iz Chamonix)
Najvišja točka:	Col des Fours e Fenêtre d'Arpette (2.665 m)
Skupen čas hoje:	64¼ – 69¾ ur
Skupna višinska razlika:	↗9.987 m ↘9.987 m

ETAPA I

6 – 6½ ur

↗1.140 m ↘561 m

Les Houches – Col di Voza – Ref. de l'Arc – Col de Tricot – Ref. de Miage

Les Houches (980 m), predmestje Chamonix-a, je pravzaprav naše izhodišče za pohod okoli Mont Blanc-a. V nasprotju z nekaterimi opisi v knjigah, ki začenjajo etapo z vzponom z gondolsko žičnico, mi začnemo turo peš iz Les Houches. Počasi se po gozdni poti vzpnemo do spodnje postaje sedežnice Col di Voza (1.553 m). Potem skrenemo z glavne poti in se usmerimo na stranske, bolj gorske in predvsem mirnejše stezice, ki nas vodijo do kočice Ref. de l'Arc (1.600 m). Po prečkanju ledeniškega potoka pridemo do kratkega strmejšega vzpona na Col de Tricot (2.120 m) in nazadnje do sestopa proti koči Ref. de Miage (1.559 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. de Miage (1.559 m): tel. +33-(0)4-50932291, odprto: od sredine maja do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA II

4 – 4½ ur

↗730 m ↘583 m

Ref. de Miage – Auberge du Truc – Les Contamines – Notre Dame de la Gorge – Ref. de Nant Borrاند – Chalet de la Balme

Za začetek se od koč Ref. de Miage (1.559 m) odpravimo na 30-minutni vzpon do Auberge du Truc (1.750 m), ki leži na planoti s prekrasnim razgledom. Nato sestopimo do lepega majhnega kraja Les Contamines (1.167 m) in pot nadaljujemo po stranski cesti ob potoku Le Bont Nant do čudovite baročne cerkvice Notre Dame de la Gorge (1.210 m). Potem se potopimo nekoliko v zgodovino in po stari rimski cesti pešačimo do koč Ref. du Nant Borrاند (1.459 m). Po vzponu skozi gozd pridemo do visokoležeče doline, kjer nas že od daleč pozdravlja koča Chalet de la Balme (1.706 m).

Možnosti prenočevanja

Auberge du Truc (1.750 m): tel. +33-(0)4-50931248, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Ref. du Nant Borrاند (1.459 m): tel. +33-(0)4-50470357, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Chalet de la Balme (1.706 m): tel. +33-(0)4-50470354, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA III

5¾ – 6¼ ur

↗838 m ↘694 m

Chalet de la Balme – Col du Bonhomme – Col de la Croix du Bonhomme – Col des Fours – La Ville de Glaciers – Ref. des Mottets

Pri vzponu na manjšo visoko planoto Plan des Dames (2.043 m), zaradi strmine dihamo nekoliko hitreje. To traja le kratek čas, saj je naslednji blagi vzpon na prelaz Col du Bonhomme (2.328 m), ki sicer vodi preko grušča in pogostih zaplat starozapadlega snega, bolj prijeten. Po nadaljni uri hoje pridemo na drugi prelaz Col de la Croix du Bonhomme (2.483 m), kjer neposredno pod njim stoji koča z istim imenom*. Ko že enkrat pridemo na prelaz, se moramo obvezno povzpeti še na vrh Tête Nord des Fours (2.756 m; približno 30-minutni vzpon). Pogled proti južni strani masiva Mont Blanc je od tukaj veličasten. Iz Col des Fours sledi nekoliko daljši sestop do hiš v La Ville de Glaciers (1.789 m). Le streljaj stran se nahaja koča Ref. des Mottets (1.850 m).

**V neprijetnih vremenskih razmerah je priporočljivo, da tukaj prekinemo etapo in se šele naslednji dan povzpnejo od koč Ref. de la Croix du Bonhomme na Col des Fours (2.665 m).*

Možnosti prenočevanja

Ref. de la Croix du Bonhomme (2.443 m): tel. +33-(0)4-79070528, odprto: od sredine

junija do konca septembra, prenočišče CAF.

Ref. des Mottets (1.850 m): tel. +33-(0)4-79070170, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA IV

7 – 7½ ur

↗896 m ↘790 m

Ref. des Mottets – Col de la Seigne – Rif. Elisabetta Soldini – Lac de Combal – Alpe Vieille inferiore & superiore – Col Chécrouit/Rif. Maison Vieille

Nezahtevna steza vodi od kočice Ref. des Mottets (1.850 m) na vrh Col de la Seigne (2.516 m), kjer velika kamnita piramida označuje mejo z Italijo. Razgledi na Mont Blanc so veličastni in v primerjavi s kamnitimi iglami ter piramidami, Aiguille Noire de Peuterey in Calcaires, kontrast med njimi ne bi mogel biti večji. Sestop do kočice Rif. Elisabetta Soldini (2.197 m) vodi skozi prečudovito visokoležečo dolino. Mimo jezera Lac de Combal, ki z okoliškimi travniki in s svojo pisano paletto barv krasi visokogorje, preko planin Vieill inferiore (2.073 m) in superiore (2.303 m), pridemo na Col de Chécrouit, kjer na nas čaka kočica Rif. Maison Vieille (1.956 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Elisabetta Soldini (2.197 m): tel. +39-0165-844080, e-naslov: rifugioelisabetta@alice.it, odprto: od sredine junija do začetka septembra, prenočišče CAI.

Rif. Maison Vieille (1.956 m): tel. +39-0337-230979, e-naslov: maisonvieille@tiscalinet.it, www.maisonvieille.it, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. CAI UGET Montebianco (1.670 m): tel. +39-0165-869097, e-naslov: info@rifugiomontebianco.com, www.rifugiomontebianco.com, odprto: od sredine junija do sredine septembra, CAI UGET.

ETAPA V

4 – 4½ ur

↗765 m ↘730 m

Rif. Maison Vieille – Dolonne – Courmayeur – Villair – Rif. Bertone

Po široki peš poti se spustimo od kočice Rif. Maison Vieille (1.956 m) navzdol do stare gorske vasi Dolonne, od koder kmalu dosežemo znano smučarsko središče Courmayeur (1.226 m). Ker današnja etapa ne traja dolgo, si lahko privoščimo sprehod skozi ta kraj. Nato pohod nadaljujemo proti Villair (1.327 m), zavijemo na desno v dolino Val Sapin in se strmo vzpnemo proti koči Rif. Bertone (1.991 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Bertone (1.991 m): tel. +39-0165-844612, e-naslov: info@rifugiobertone.com, www.rifugiobertone.com, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.
Glej uporabne informacije: A.I.A.T. Monte Bianco - Courmayeur, str. 71.

ETAPA VI

7¼ – 7¾ ur

↗1.053 m ↘982 m

Rif. Bertone – Tête Bernarda – Col du Sapin – Col entre deux Sauts – (Tête entre deux Sauts) – Rif. Bonatti – Alp Gioé – Lavachey – Rif. Elena

Preko širokega grebena nas steza vodi navzgor na Tête Bernarda (2.534 m) in po kratkem sestopu, do Col du Sapin (2.436 m). Nadaljnji vzpon na Col entre deux Sauts (2.524 m) je kratek in nezahteven. Če je še dovolj zgodaj, obstaja možnost, da se povzpnejo še 200 višinskih metrov višje, na vrh Tête entre deux Sauts (2.729 m). S tega vrha imamo preko 4.000 m visoki masiv Mont Blanc-a kot na dlani, saj smo tik pod njim. Ko dosežemo koč Rif. Bonatti (2.056 m) se priporoča sestop preko Alp Gioé do zaselka Lavachey (1.642 m). V zaselku Lavachey hodimo po kolovozu vse do gruče zadnjih hiš Arnua in nato naprej proti koncu doline, kjer se pot nekoliko bolj strmo vzpne do koč Rif. Elena (2.062 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Bonatti (2.056 m): tel. +39-0165-869055, e-naslov: info@rifugiobonatti.it, www.rifugiobonatti.it, odprto: od sredine marca do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Rif. Elena (2.062 m): tel. +39-0165-844688, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Pogled preko dolin Val Ferret in Val Veny na Pyramides Calcaires. Foto: M. Onida

ETAPA VII

8 – 8½ ur

↗892 m ↘1.488 m

Rif. Elena – Grand Col Ferret – La Peule – Ferret – La Fouly – Praz de Fort – Issert – Champex

Začetni vzpon na Grand Col Ferret (2.537 m), ki povzroča potenje, se kmalu prevesi v prijetno hojo navzdol preko bujnih zelenih visokogorskih travnikov. Na Grand Col Ferret prestopimo v Švico. Severnozahodno od te planine se dviga 3.820 m visok Mont Dolent, katerega vrh povezuje Francijo, Italijo in Švico.

Sestop preko doline Val Ferret je miren in lagoden. Marsikomu, ki je navajen spektakularnih razgledov prejšnjih dni, se bo pot zdela precej nezanimiva in nezahtevna, skratka nič posebnega. Vendar Val Ferret ponuja nekatere druge attribute očarljive visokogorske pokrajine, kot je na primer lepo urejena kulturna krajina. V slikoviti vasi La Fouly (1.594 m) prevladuje masovni turizem, medtem ko v Praz de Fort (1.151 m) še vedno lahko najdemo tipične hiše značilne za Valais, v Issert-u (1.049 m) pa se nahaja star mlin in pekarna s krušno pečjo, kjer se v sozvočju zdužujejo modernost, tradicija in kultura. Po gozdni poti, končno, po dolgih 8 urah hoje, pridemo do naselja Champex (1.466 m), ki leži ob prečudovitem jezeru Lac de Champex.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Office du Tourisme La Fouly e Office du Tourisme Champex, str. 71.

ETAPA VIII

6¾ – 7¼ ur

↗1.199 m ↘1.368 m

Champex – Relais d'Arpette – Fenêtre d'Arpette – Chalet du Glacier – Trient

Današnja etapa je nekaj posebnega, saj resnično lahko doživimo ledeniški svet z globokimi ledeniški razpokami in seraki. Obenem naletimo na že stoletja obstoječo kulturno dobrino, ki je še danes aktualna: na tako imenovane „Bisse“, nekakšen namakalni sistem, kjer je voda preko obcestnih jarkov speljana na polja v dolinah. Od Champex (1.466 m) hodimo vzdolž enega izmed takšnih jarkov dokler ne pridemo do Relais d'Arpette (1.630 m). Nadaljni vzpon na Fenêtre d'Arpette (2.665 m) je vseskozi strm. Ko pridemo na prelaz, hitro pozabimo vse napore, saj je pogled na razpokan ledenik Trient preprosto veličasten. Sestop do kočice Chalet du Glacier zahteva zanesljiv korak. Še zadnje okrepčilo je vsekakor dobrodošlo, preden se lotimo zadnjega odseka današnje etape do Trient-a (1.297 m).

Možnosti prenočevanja

Relais d'Arpette (1.630 m): el. +41-(0)277-831221, e-naslov: info@arpette.ch, www.arpette.ch, odprto: od sredine decembra do sredine oktobra, privatno prenočišče.
Glej uporabne informacije: Office du Tourisme Trient, str. 71.

ETAPA IX

5 – 5½ ur

↗1.112 m ↘992 m

Trient – Peuty – Tsanton des Aroles – Col de Balme – Aiguillette des Posettes – Tré-le-Champ

Od Trient (1.297 m) se povzpne preko Peuty, pri tem prečkamo široko koritnico, ki priteče z Col de Balme in gremo nato navzgor po strmih ovinkih na Tsanton des Aroles. Preko prostranih pašniških površin pridemo do planšarskega naselja „Les Herbagères“ in nato na Col de Balme (2.205 m), kjer prestopimo na francosko ozemlje. Od Col de Balme se ne usmerimo proti vmesni postaji gondolske žičnice, temveč uberemo pot na Col des Posettes (1.997 m) in Aiguillette des Posettes (2.201 m). Mimo Tête du Chanavier (1.927 m) sestopimo mimo planšarije Chaleyre do Tré-le-Champ (1.417 m).

Možnosti prenočevanja

Ref. du Col de Balme (2.205 m): tel. +33-(0)4-50540058, odprto: od konca junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Centre alpin du Tour CAF (Tré-le-Champ, 1.417 m): tel. +33-(0)4-50540416, e-naslov: catour@clubalpin.com, odprto: od začetka aprila do konca septembra, prenočišče CAF.

Auberge/Refuge La Boerne (Tré-le-Champ, 1.417 m): tel. +33-(0)4-50540514, e-naslov: laboerne@club-internet.fr, www.la-boerne.fr, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA X

4 – 4½ ur

↗713 m ↘253 m

Tré-le-Champ – Tête-aux-Vents – Ref. de la Flégère

Od zaselka Tré-le-Champ (1.417 m) se pot na začetku vije prijetno navzgor. Mimo mogočnih skalnih sten, kjer plezalci pogosto vadijo svoje spretnosti, vzpon postaja vidno bolj strm in pred kamnito piramido Tête-aux-Vents (2.130 m), moramo premagati odsek skalnih pečin preko železnih lestev. Hoja po njih ni posebej zahtevna, vendar ne smemo imeti vrtoglavice. Od Tête-aux-Vents vodi tura preko „Grand Balcon Sud“, ene najbolj znamenitih panoramskih poti celotnega alpskega loka. Razgledi na masiv Mont Blanc-a z njegovimi številnimi v doline segajočimi ledeniki, nam bodo sigurno pustili trajne vtise. Nato sledimo peš poti do koč Ref.

de la Flégère (1.877 m), ki se nahaja ob postaji gondolske žičnice.

Možnosti prenočevanja

Ref. de la Flégère (1.877 m): tel. +33-(0)6-03582814, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

ETAPA XI

6½ – 7 ur

↗649 m ↘1.546 m

Ref. de la Flégère – Planpraz – Col de Brévent – Brévent – Ref. de Bellachat – Les Houches

Ta odsek poti je zaradi impresivne pokrajine veličasten, vendar se ga moramo izogibati ob koncih tedna ali pa kreniti na pot dovolj zgodaj, saj sicer tu naletimo na pravo preseljevanje narodov, naval turistov v nizkih čevljih, ki s pomočjo vožnje z gondolsko žičnico to območje dobesedno okupirajo. Od kočje Ref. de la Flégère (1.877 m) hodimo do vmesne postaje žičnice Planpraz (2.080 m) in nato na odcepu pot nadaljujemo v smeri proti Col de Brévent (2.368 m). Ko enkrat dosežemo prelaz, vodi lahka pot do vrha Brévent (2.526 m), ki kraljuje nad Chamonix. Ta vrh je eden izmed najlepših razgledih vrhov s pogledom na Mont Blanc. Od tod sledi sestop do kočje Ref. de Bellachat (2.151 m), kjer je možno prenočiti. Ker je še manj kot 2½ ure do Les Houches (980 m), zaključimo naš pohod okoli Mont Blanca s sestopom v dolino še v istem dnevu.

Možnosti prenočevanja

Ref. de Bellachat (2.151 m): tel. +33-(0)5-40534323, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Office du Tourisme Les Houches, str. 71.

Literatura

Goedeke, R. (1990): Vsi štiritočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Harper, A. (1997): Tour of Mont Blanc, 4th Edition, Milnthorpe, Cumbria: Cicerone Press, 153 str.

McCormack G. (2005): Explore The Tour Of Mont Blanc, Rucksack Readers.

Reynolds K. (2007): The Tour of Mont Blanc: Complete Two-way Trekking Guide, Cicerone Mountain Walking.

Sharp, H. (2005): Mont Blanc walks: 50 of the best walks and 4 short treks, Milnthorpe: Cicerone Press, 278 str.

Stritar, A., Jakofčič, T. (2007): Mont Blanc: vodniček za tiste, ki želijo na najvišjo goro Alp; Gremo na Mont Blanc: alpinistični paradiz. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije (priloga Planinskega vestnika), 25 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Rezervacije in dodatne informacije o organiziranih pohodih okoli Mont Blanca

Società Guide Alpine Courmayeur 1850:

tel. +39-0165-842064, www.guidecourmayeur.com

Compagnie des Guides de Chamonix:

tel. +33-(0)4-50530088

Izpostava pisarne v Les Houches,

tel. +33-(0)4-50545076

Argentière: tel. +33-(0)4-50541794

e-naslov: info@chamonix-guides.com

www.chamonix-guides.com

Cairn (Les Carroz):

tel. +33-(0)4-50900274

e-naslov: cairn@cairn-fr.com, www.cairn-fr.com

Transalp-Sportreisen (Genève/Croix-de-Rozon):

tel. +41-(0)227-713553

Turistične informacije

Office du Tourisme Chamonix:

tel. +33-(0)4-50530024, e-naslov: info@chamonix.com

www.chamonix.com

Office du Tourisme Les Houches:

tel. +33-(0)4-50555062, e-naslov: info@leshouches.com

www.leshouches.com

Office du Tourisme Les Contamines:

tel. +33-(0)4-50470158, e-naslov: info@lescontamines.com

www.lescontamines.com

rezervacijska centrala: tel. +33-(0)4-50470510

A.I.A.T. Monte Bianco – Courmayeur:

tel. +39-0165-842060

e-naslov: info@aiat-monte-bianco.com

www.aiat-monte-bianco.com

Office du Tourisme La Fouly:

tel. +41-(0)277-831171

e-naslov: lafouly@st.bernard.ch, www.saint-bernard.ch

Office du Tourisme Champex:

tel. +41-(0)277-831227

e-naslov: champex@st-bernard.ch, www.st-bernard.ch

Office du Tourisme Trient:

tel. +41-(0)792-731511

e-naslov: info@trient.ch, www.trient.ch

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Aosta:

tel. +39-0165-40194, www.caivda.it/Aosta/

FFCAM Fédération française des clubs alpins

et de montagne (CAF): tel. +33-(0)1-53728700

www.ffcam.fr

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)313-701818

e-naslov: info@sac-cas.ch, www.sac-cas.ch

Gorski vodniki

Società Guide Alpine Courmayeur 1850:

tel. +39-0165-842064, www.guidecourmayeur.com

Mountain Guide Adventure.com (Chamonix):

tel. +33-(0)4-50010298

e-naslov: info@mountain-guide-adventure.com

www.mountain-guide-adventure.com

Alps Adventures (Chamonix):

tel. +33-(0)6-70069143

e-naslov: philippe@alps-adventure.com

www.alpes-aventures.com

www.neil-hitchings.com - gorski vodniki:

tel. +33-(0)4-50534760

e-naslov: neil.hitchings@orange.fr

www.neil-hitchings.com

Mt. Blanc - Guides (Les Houches):

tel. +33-(0)4-50933957

www.montblancguides.com

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vremenska napoved v Švici:

tel. +33-(0)836-680274 ali

+33-(0)450-532208

<http://france.meteofrance.com>

Vremenska napoved v Franciji:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Vremenska napoved v Chamonix:

<http://chamonix-meteo.com/>

Vremenska napoved v dolini Aoste:

[www.regione.vda.it/territorio/centrofunzionale/](http://www.regione.vda.it/territorio/centrofunzionale/meteo/default_e.asp)

meteo/default_e.asp

Zemljevidi

Zemljevid IGC Monte Bianco -

Courmayeur - Chamonix Mont Blanc - La

Thuile: zvd. št. 107, 1:25.000

Zemljevid IGN 3630: OT Chamonix, 1:25.000

Zemljevid IGN 3531: ET St.-Gervais, 1:25.000

Zemljevid Kompass, Monte Bianco - Mont

Blanc: zvd. št. 85, 1:50.000

Spletni naslovi

www.via-alpina.org

www.walkingthetmb.com

www.alpconv.org

Tura okoli vrha Dents du Midi

po osamljenih poteh

Dents du Midi z Col Emaney. Foto: Y. Lastes

Značilnosti

Na žalost leži Dents du Midi v senci višjih 4.000-čakov, ki le nekoliko oddaljeni od njega štrlijo v nebo. Kdor išče neznane in osamljene kraje, daleč proč od žičniških naprav in velikih hotelskih kompleksov, je gorski masiv Dents du Midi v švicarskem Wallis-u kot nalašč zanj. Tistih nekaj malo koč, ki leži nad dolino Val d'Illiez na zahodu in dolino Rhôneetal-Valle del Rodano na vzhodu, je majhnih in prijetnih. Tukaj pozabimo na stres in hitenje. Čeprav najvišja vzpetina doseže le slabih 3.300 m nadmorske višine in so mogočni ledeniki v tem pogorju redki, nam pohodna tura po tej, z divjino zaznamovani, pokrajini vseeno ponuja nepozabna doživetja. Štiridnevni pohod je relativno kratek in ne zahteva kakšnih posebno velikih naporov, a ga vsekakor ne smemo podcenjevati. Pomembno je, da imamo dovolj kondicije in vzdržljivosti. Obvezno moramo v okviru druge etape računati na vzpon na vrh Haute Cime (3.257 m). Pogled na Mont Blanc, Grand Combin in tudi na Ženevsko jezero je z njega enkraten.

4 dni

Zahtevnost

V okviru štiridnevne pohodne ture ni kakšnih posebno zahtevnih etap. Vseeno pa so potrebni zanesljiv korak, vzdržljivost in biti moramo brez vrtoglavice. Če se želimo že drugi dan pohoda povzpeti na Haute Cime, moramo v okviru druge in tretje etape računati na čas hoje tudi preko 8 ur dnevno. Ker na nekaterih odsekih hodimo po brezpotjih, nam je v pomoč dober občutek za orientacijo.

Tura okoli vrha Dents du Midi

Izhodišče:	Champéry (1.055 m, železniške in avtobusne povezave)
Najvišja točka:	Col de Susanfe (2.494 m)
Skupen čas hoje:	19½ – 21½ ur
Skupna višinska razlika:	↗2.654 m ↘2.654 m brez vzpona na Haute Cime ↗3.354 m ↘3.354 m z vzponom na Haute Cime

ETAPA I

3½ – 4 ur

↗1.047 m

Champéry – Grand Paradis – Bonavau – Pas d'Encel – Cabane de Susanfe

Prva etapa sicer ni posebno dolga, a moramo biti pazljivi, saj prečimo nekaj izpostavljenih predelov. Od Champéry-a (1.055 m) začnemo hoditi po kolovozu proti kampu „Grand Paradis“. Ko pridemo do gozda, pot postane vidno bolj strma. Po številnih ovinkih dosežemo Alpe Bonavau, kjer se lahko okrepečamo. Nadaljnji vzpon za slabih 200 višinskih metrov je kar precej strm in zahteva zanesljiv korak, brez vrtoglavice. Nato prispemo na Pas d'Encel (1.808 m) od koder imamo še približno 30 – 45 minut do Cabane de Susanfe (2.102 m).

Možnosti prenočevanja

Cabane de Susanfe (2.102 m): tel. +41-(0)24-4791646

www.vs-wallis.ch/wallis/huetten/susanfe.html, odprto: od začetka junija do konca septembra, prenočišče SAC-CAS.

brez vzpona na Haute Cime:

5 – 5½ ur

↗672 m ↘1.656 m

z vzponom na Haute Cime:

8 ur

↗1.372 m ↘2.356 m

ETAPA II

Cabane de Susanfe – Col de Susanfe – (Haute Cime) – Lac de Salanfe – Col du Jorat – Mex

Če se želimo povzpeti na Haute Cime, je priporočljiv zgoden odhod z Cabane de Susanfe (2.102 m). Po približno 1½ ure hoje prispemo do Col de Susanfe (2.494 m), od koder moramo računati še 770 višinskih metrov oziroma 2 uri hoje do osvojitve vrha. Vzpon je vseskozi strm in zahteva vzdržljivost ter zanesljiv korak.

Če izpustimo vzpon na vrh, je pri sestopu po brezpotjih z Col de Susanfe potreben dober občutek za orientacijo. Kmalu pridemo na stezo in po njej pot nadaljujemo do

čudovitega jezera Lac de Salanfe (1.932 m). Col de Jorat (2.212 m) je že dobro viden. Po slabih 300 višinskih metrov dosežemo tudi to planino. Sestop z Col de Jorat do gorske vasice Mex (1.118 m) je na začetku strm zato moramo biti pri hoji previdni, prav tako prečenje potoka na tej poti zahteva pazljivost.

Možnosti prenočevanja

Auberge de l'Armailli (Mex, 1.118 m): tel. +41-(0)27-7671979

e-naslov: info@armailli.ch, www.armailli.ch, odprto: skoraj celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA III

8 – 8½ ur

↗935 m ↘16 m

Mex – Le Fahy – Le Jeurs – Chindonne – Valerette – Signal de Sol – Cabane d'Antème

Današnja etapa je izredno raznolika, a tudi zelo dolga. Zgodnji odhod je obvezen. Najprej gremo preko macesnovih gozdov in travnikov do Le Fahy, kjer zavijemo v stransko dolino. Nadaljna pot do Le Jeurs (1.555 m) zahteva izrazito dober občutek za orientacijo, saj se steza vedno znova izgublja. Od Le Jeurs dalje je pot markirana in vodi lahkotno do Chindonne (1.604 m) in nato še do Valerette (1.702 m). Pot vodi še malo preko pašnikov, preden pridemo do makadamske ceste, ki vodi navzgor do Signal de Sol (2.053 m). Po nadaljnjih 2 km zavijemo proti jezerom Lacs d'Antème, kjer s prihodom do Cabane d'Antème (2.037 m) dosežemo cilj današnje etape.

Pogled na obris vrha Dents du Midi. Foto: Y. Lastes

Možnosti prenočevanja

Cabane d'Antème (2.037 m): tel. +41-(0)24-4792335 ali +41-(0)79-4737140

www.vs-wallis.ch/wallis/huetten/anteme.html, odprto: od začetka julija do konca septembra (občasno tudi v oktobru), privatno prenočišče.

ETAPA IV

3 – 3½ ur

↗982 m

Cabane d'Antème – Champéry

Po dolgi tretji etapi lahko v današnji, etapi zadnjega dne pohodne ture, resnično uživamo. Med sestopom gorska pobočja padajo resnično strmo v globino, mi pa medtem hitro izgubljam višino. Kratek odsek hodimo po asfaltirani cesti, nato pa spet po sprehajalni oziroma peš poti. Pot nas vodi preko spektakularnega skalovja navzdol v Champéry.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Champéry Tourisme: tel. +41-(0)24-4792020

e-naslov: info@champery.ch, www.champery.ch

Val d'Illeiez Tourisme: tel. +41-(0)24-4772077

e-naslov: info@valdilliez.ch, www.valdilliez.ch

Planinska društva in zveze

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818, e-naslov: info@sac-cas.ch

www.sac-cas.ch

Gorski vodniki

Montagne Expérience (Champéry):

tel. +41-(0)79-377037, e-naslov: info@champery.ch

www.champery.ch

Alexandre Gex: tel. +41-(0)77-4417520

e-naslov: blattgex@bluewin.ch

Nicolas Grenon: tel. +41-(0)79-3029283

e-naslov: n.grenon@bluewin.ch

François Jeandet: tel. +41-(0)79-5643625

e-naslov: info@mountainfeeling.ch

www.mountainfeeling.ch

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)90-0162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Zemljevidi

Zemljevid Švice, zvd. št. 272:

St. Maurice, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 282:

Martigny, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1304:

Val-d'Illeiez, 1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1324:

Barberine, 1:25.000

Spletni naslovi

www.chablais.info

www.dentsdumidi.ch

Literatura

Sharp H. (2002), Tour des Dents du Midi. In: TREKKING AND CLIMBING IN THE WESTERN ALPS, Stackpole Books, p. 66-68

WATER

EAU

VODA

ACQUA

WASSER

Water is more precious than a little bit more electricity

L'eau est plus précieuse qu'un peu plus d'électricité

Voda je pomembnejša kot malo več elektrike

L'acqua è più preziosa di qualche Kw in più

Wasser ist wertvoller als ein bisschen mehr Elektrizität

ALPINE CONVENTION

Tura okoli vrha Grand Combin

šest dni v obličju skal in ledu

Impresiven gorski masiv Gran Combin z italijanske doline Valle del Gran San Bernardo. Foto: M. Onida

Značilnosti

Gorovje Grand Combin s svojimi tremi glavnimi vrhovi Grand Combin de Valsorey (4.184 m), Grand Combin de Grafeneire (4.314 m) in Grand Combin de la Tsessette (4.141 m), veličastno sega v višino preko 4.000 m nad prostranim morjem ledenikov Valiških Alp. Z alpinističnega vidika je masiv Combin s svojimi skalnimi vrhovi, ozkimi grebeni, s špranjami razklanimi ledeniki in nevarnimi ledenišskimi udori zelo zahteven, tudi za izkušene gornike. Med šestdnevno pohodno turo se sicer ne bomo povzpeli na nobenega izmed treh glavnih vrhov tega gorskega masiva, a bomo kljub temu doživeli veličastne prizore dih jemajoče visokogorske pokrajine. Pohod po Grand Combin nas vodi preko Švice in Italije, na njem pa naletimo na raznolike kulture in tradicije. Ker vrh Grand Combin običajno zasenčijo drugi bolj znani štitritisočaki zahodnih Alp (Mont Blanc, Monte Rosa, Matterhorn-Cervino), na tej pohodni turi le redko naletimo na polne planinske kočice ter lahko pogosto uživamo v lepotah tega visokogorja v miru in samoti.

6 dni

Zahtevnost

Spodaj opisana tura od pohodnikov zahteva dobro kondicijo, vzdržljivost in zanesljiv korak. Čeprav je na etapah posameznih dni višinska razlika po poti omejena na maksimalno 1.000 višinskih metrov, moramo vseeno računati na $7\frac{1}{2}$ – 8 ur hoje, s težkim nahrbtnikom. Poti na območju Grand Combin so dobro markirane in označene s smerokazi ter s tem dobro sledljive tudi v slabih vremenskih razmerah.

Na IV. etapi je kot alpinistična različica ture opisan vzpon na Grand Combin. Kdor želi izvesti vzpon na to goro, mora imeti alpinistične izkušnje ali pa se ga lotiti v spremstvu gorskega vodnika.

ETAPA I

5 – 5½ ur

↗850 m ↘837 m

St. Rhémy-en-Bosses – Col du Grand-Saint-Bernard – Lac des Toules – Bourg St. Pierre

Prva etapa poteka skoraj ves čas po cesti, ki vodi proti Colle del Gran S. Bernardo. Iz majhnega kraja St. Rhémy-en-Bosses (1.619 m) nas pot vodi navzgor na Colle del Gran S. Bernardo na nadmorski višini 2.469 m, kjer pridemo do poti Via Alpina in prestopimo v Švico. Sestop poteka deloma po cesti, oziroma jo večkrat prečkamo, dokler ne pridemo do jezera Lac des Toules (1.810 m). Kmalu prispemo do Bourg St. Pierre (1.632 m), kjer je cilj današnje etape.

Možnosti prenočevanja

Hospice du Grand S. Bernard (2.473 m): tel. +41-(0)27-7871236,

e-naslov: hospice@gsbernard.net, www.gsbernard.net, odprto: od konca maja do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Pays du Saint-Bernard (Bourg-Saint-Pierre), str. 84.

ETAPA II

5½ – 6 ur

↗841 m

Bourg-Saint-Pierre – Creux du Mâ – Boveyre d'en Bas – Alp le Cœur – La Vuardette – Cabane du Col de Mille

Iz kraja Bourg-Saint-Pierre (1.632 m) se usmerimo proti severu in povzpnejo na Creux du Mâ (1.975 m). Po slabih 300 metrih višinske razlike pridemo v dolino Alp Boveyre d'en Bas. Nato uživamo v pohodu preko alpskih travnikov in pašnikov do Alp le Cœur in v kotlino la Chaux. Ko enkrat premagamo greben La Vuardette, naš cilj, koča Cabane du Col de Mille (2.473 m), s fantastičnim pogledom na masiv Mont Blanc-a, ni več daleč.

Možnosti prenočevanja

Cab. du Col de Mille (2.473 m): tel. +41-(0)79-2211516, www.vs-wallis.ch/wallis/huetten/col-mille.html, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA III

5½ – 6 ur

↗542 m ↘370 m

Cab. du Col de Mille – La Treutse – Cab. Brunet – Plan Goli – Cabane F.X. Bagnoud à Panossière

Ob vznožju mogočne gore Mont Rogneux hodimo preko senčnih gorskih gozdov in bujnih senožeti do visokogorske kotline Servay. Kmalu po la Treutse pridemo do ozkega kolovoza, ki nas pripelje do koče Cabane Brunet (2.103 m). Od tu obstaja možnost, da vzpon nadaljujemo preko ledenika Glacier de Corbassière. Odločimo se za različico poti brez prečenja ledenika in hojo nadaljujemo ob vznožju ledeniškega jezika vse do vzpona na Plan Goli (2.315 m). Nato se ponovno strmo vzpnemo na ledeniško moreno, kjer se nahaja koča Cabane F.X. Bagnoud à Panossière (2.645 m).

Možnosti prenočevanja

Cabane F.X. Bagnoud à Panossière (2.645 m): tel. +41-(0)27-7713322 ali +41-(0)27-5652558, e-naslov: cabanefxb@netplus.ch, www.fxb-panossiere.com, odprto: od začetka julija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA IV

6½ – 7 ur

↗702 m ↘885 m

Cabane F.X. Bagnoud à Panossière – La Tseumette – Mauvoisin – Les Fontanes – Lac de Tsofeiret – Cabane de Chanrion

Na današnji etapi bomo dosegli najvišjo točko celotnega trekinga na višini skoraj

2.900 m. Od planinske koče na začetku hodimo po stranski moreni ledenika in se nato strmo vzpnemo na Col des Otanes na višino 2.846 m. Veličastnega pogleda na Grand Combin od tu ne smemo izpustiti. Strmo navzgor, preko nekaj ovinkov, dosežemo čudovito kotlino Alp Tseumette. Kmalu za Mauvoisin sledimo cesti do zaježitvenega jezera Lac de Mauvoisin (1.961 m), prečimo jez in ob prijetnem vzpenjanju hodimo ob vznožju v led vkleščenega vrha La Ruinette (3.875 m), do koče Cabane de Chanrion (2.462 m).

Možnosti prenočevanja

Cab. de Chanrion (2.462 m): tel. +41-(0)27-7781209

www.vs-wallis.ch/wallis/huetten/chanrion.html, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče SAC-CAS.

Alpinistična različica: vzpon na Gran Combin

To turo lahko izvedejo le izkušeni planinci ali pohodniki v spremstvu gorskega vodnika, v dobrih vremenskih razmerah. Za vzpon na Grand Combin je nujno potrebna alpinistična oprema (dereze, cepin, vrvi, naprsni pas in sedež).

Na pohodu po Grand Combin lahko izberemo tudi alpinistično različico, ki jo začnemo od koče Cabane de Panossière. Pri tem prečkamo ledenik Glacier de Corbassière, po orografsko levi strani, na nadmorski višini med 2.800 m in 2.900 m obidemo območje ledeniških razpok in nato uspemo priti do ovinka v desno, potem pa naprej na levo stran Plateau du Déjeuner. Ledenik se na tem delu strmo vzpenja za približno 40° do 50° stopinj. Preko severovzhodnega grebena končno pridemo do glavnega vrha, Grand Combin de Grafeneire (4.314 m). Preko zahodnega grebena je potrebno premagati plezalno smer III. težavnostne stopnje, da dosežemo Col du Meitin (3.611 m). Nazadnje se povzpemo na Cabane de Valsorey (3.037 m; možnost prenočevanja, kontakt: tel. +41-(0)27-7871122), kjer se po naporih lahko pošteno okrepčamo. Naslednji dan sledi sestop direktno mimo Chalet d'Amont do Bourg St. Pierre.

ETAPA V

7½ – 8 ur

↗845 m ↘932 m

Cabane de Chanrion – Grand Chermontane – Col Fenêtre de Durand – Lombardi – Bassin de By – Econdu – Champillon – Rif. Letey à Champillon

Današnja etapa je najdaljša v okviru te pohodne ture. Zgodaj zjutraj se deloma po poteh, deloma po ozkih cestah vzpnemo na Grand Chermontane. Nadaljni vzpon nas vodi med okoli 3.000 m visokima vrhovoma M. Avril in M. Gelé navzgor do Fenêtre de Durand (2.797 m), kjer prestopimo na italijansko državno ozemlje. Pri sestopu naletimo na stare, tradicionalne planšarske poti, ki nas vodijo do Conca di By, ki so jo izdolbili ledeniški potoki. Po dobro markirani stezi pridemo do Champillon (2.078 m), nato pa se moramo povzpeti še slabih 300 višinskih metrov do koče Rif. Letey à Champillon (2.375 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Letey à Champillon (2.375 m): tel. +39-339-4351001

www.theflintstones.it/montagna/escursionismo/rifugi/champillon.htm, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA VI

5½ – 6 ur

↗333 m ↘1.089 m

Rif. Letey à Champillon – Col de Champillon – Chaz de Pointier – Combe Germain – Montagne Barasson – St. Rhémy-en-Bosses

Z današnjo etapo se bomo po šestih dneh poslovili od gorskega masiva Combin. Od koče se še zadnjič vzpnemo navzgor na Col de Champillon (2.708 m), nato gremo preko Combe Germain, Montagne Barasson (1.865 m) navzdol in nazadnje hojo nadaljujemo po ozki cesti vse dokler ne dosežemo izhodišča naše ture v St. Rhémy-en-Bosses (1.619 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Ufficio turistico di Aosta, str. 84.

Gran Combin prekrit z ledom se kakor zob dviguje nad ledenikom Corbassière.
Foto: Pays du Saint-Bernard

Uporabne informacije

Turistične informacije

A.I.A.T. Gran San Bernardo:

tel. +39-0165-78559, e-naslov: info@gransanbernardo.net
www.gransanbernardo.net

Ufficio turistico di Aosta:

tel. +39-0165-236627, e-naslov: uit-aosta@regione.vda.it
www.regione.vda.it/turismo

Pays du Saint-Bernard (Bourg-Saint-Pierre):

tel. +41-(0)27-7833248, e-naslov: info@saint-bernard.ch
www.saint-bernard.ch

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Aosta:

Tel. +39-0165-40194, www.caivda.it/Aosta

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

Tel. +41-(0)31-3701818, e-naslov: info@sac-cas.ch
www.sac-cas.ch

Gorski vodniki

Società delle Guide della Valpelline:

tel. +39-0165-78559 (Etroubles) ali +39-0165-713502
(Valpelline), e-naslov: info@guidevalpelline.com
www.guidevalpelline.com

Javni prevozi

SAVDA: www.savda.it

Vremenska napoved

Vremenska napoved za Valle d'Aosta: www.regione.vda.it/territorio/centrofunzionale/meteo/default_e.asp

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333
www.meteoschweiz.admin.ch

Zemljevidi

Meridiani Montagne: Grand Combin Carta/
Šest etap pohodne ture po Grand Combin/vse
koče in uporabne številke, 1:40.000
(s podrobno karto 1:15.000)

Zemljevid Švice, zvd. št. 5027 T: Grand St.
Bernard - Combins - Arolla, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1346: Chanrion,
1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1366: Mont Vêlan,
1:25.000

Spletni naslovi

www.tourdescombins.ch
www.via-alpina.org

Literatura

Sharp H. (2002): Tour des Combin. In: TREKKING AND CLIMBING IN THE WESTERN ALPS, Stackpole Books, str. 124-129.

Verbier, St-Bernard, Tzoumaz – Izdajatelj (o.J.): Tours & Randonnées. Tour & Hikes (v francoščini in angleščini), 29 str.

MOUNTAIN FARMING
AGRICULTURE DE MONTAGNE
HRIBOVSKO KMETIJSTVO
AGRICOLTURA DI MONTAGNA
BERGLANDWIRTSCHAFT

If farmers leave the Alps, we are all losing

Si les fermiers quittent les Alpes, nous sommes tous perdants

Če kmetje opuščajo zemljo, izgubimo vsi

Se i contadini abbandonano le Alpi ci rimettiamo tutti

Wenn die Bauern die Alpen aufgeben, verlieren alle

CONVENTION ALPINE

Secrétariat permanent de la Convention alpine

info@alpcnv.org

www.alpcnv.org

Tura okoli vrha Matterhorn-Cervino

po obliki najlepšega vrha celotnega Alpskega loka

Veličastna piramida gore Matterhorn-Cervino z južne strani. Foto: M. Onida

Značilnosti

Nobena druga gora na svetu ni tako pogosto na razglednicah in fotografijah kot Matterhorn (it. Monte Cervino, fr. Mont Cervin). Na tisoče pohodnikov se iz leta v leto zgrinja na ta gigantski vrh, ki iz morja ledenikov štrli v nebo. Posebno zanimiva je njena geološka zgradba, po obliki pa je verjetno najlepša gora v celotnem Alpskem loku. Geološko lahko Matterhorn označimo kot najsevernejšo točko Afrike. Mnogi alpinisti imajo cilj, da bi vsaj enkrat stali popolnoma na vrhu tega edinstvenega, 4.478 m visokega vrha. Le redki pa vedo, da se tudi na pohodu okoli Matterhorna skriva raznolika in navzven atraktivna visokogorska pokrajina s svojo edinstveno kulturo. Obkrožiti Matterhorn je res nekaj posebnega, saj ta fascinantna gora z različnih strani kaže različne "obrazе". Tura okoli Matterhorna (tako imenovani "Matterhorn-trek") obstaja od leta 2002 in poteka preko Švice in Italije. Krožna pohodna tura traja celih enajst dni, na njem se povzpemo preko 3.000 m, pri tem pa se nam ponuja edinstven razgled na Vališke Alpe. Opis pohoda okoli Matterhorna v tej publikaciji vsebuje le osnovno različico. Seveda je možno pohod nekoliko prilagoditi, lahko tudi skrajšati, s pomočjo različnih variant ali pa posamezne razdalje premagati s pomočjo javnih prevoznih sredstev.

11 dni

Zahtevnost

Med 11 dnevnim pohodom moramo premagati prelaze, ki so visoki tudi preko 3.000 m. Če želimo prečkati ledenike, je priporočljivo imeti s seboj alpinistično opremo: plezalni pas, vrvi, cepin in dereze. S tem se sorazmerno poveča tudi teža našega nahrbtnika. Skoraj 220 km dolga pohodna tura z dnevnimi etapami dolgimi tudi do osem ur hoje, zahteva od pohodnikov dobro kondicijo, vzdržljivost in zanesljiv korak.

ETAPA I

5½ – 6 ur

↗1.131 m ↘259 m

Breuil-Cervinia – Fenêtre de Cignana – Rif. Perucca-Vuillermoz

Že takoj prvi dan nas čaka zahtevna etapa, čeprav si lahko del poti med Breuil-Cervinia (2.006 m) do Perrère skrajšamo tako, da se ta odsek peljemo z avtobusom. Pohod začnemo kljub vsemu iz Breuil-Cervinia in tako je naša pot približno dobra dva kilometra daljša. Pri vzponu na Fenêtre de Cignana (2.445 m) je potrebno premagati nekoliko bolj izpostavljene prehode. Od prelaza naprej se steza vije preko travnatih pobočij preko planine Alpe Cignana, preden se zadnjih 600 višinskih metrov zelo strmo vzpne do kočé Rif. Perucca-Vuillermoz (2.878 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Perucca-Vuillermoz (2.878 m): tel. +39-338-4264705,

e-naslov: info@rifugioperuccavuillermoz.it, www.rifugioperuccavuillermoz.it, odprto: od konca junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Ufficio Turistico Breuil-Cervinia, str. 94.

ETAPA II

4½ – 5 ur

↗194 m ↘1.067 m

Rif. Perucca-Vuillermoz – Col de Valcournera – Rif. Prarayer

Na tej etapi nam sicer ni treba prečiti ledenika, pa vendar strme in s skalovjem prekrite steze tako na vzponih, kot sestopih, od nas zahtevajo zanesljiv korak. Še posebej prečenje Col de Valcournera (3.072 m) je alpinistično zahtevno, tako da

Izhodišče:	Breuil-Cervinia (2.006 m, redne avtobusne povezave iz železniške postaje Châtillon / Saint-Vincent)
Najvišja točka:	Passo Teodulo (3.301 m)
Skupen čas hoje:	61½ – 67 ur
Skupna višinska razlika:	↗9.200 m ↘8.207 m

zahteva strokovno znanje in izkušnje ter ga ne gre podcenjevati. Izpostavljena mesta so ponekod varovana z jeklenico. Sestop do Alpe Valcournera (2.170 m) in nazadnje do koč Rif. Prarayer (2.005 m) poteka preko grušča in številnih ovinkov.

Možnosti prenočevanja

Rif. Prarayer (2.005 m): tel. +39-0165-730040, e-naslov: info@rifugioprarayer.it, www.rifugio-prarayer.it, odprto: od začetka aprila do konca septembra, privatno prenočišče.

ETAPA III

6½ – 7 ur

↗1.049 m ↘1.056 m

Rif. Prarayer – Alp Oren – Rif. Nacamuli – Col Collon – Plans de Bertol – Arolla

Današnja etapa ni le dolga, temveč zaradi prečenja ledenika tudi precej zahtevna. Lep vzpon do koč Rif. A. Nacamuli (2.818 m) in naprej do 3.082 m visokega Col Collon je ves čas strm in na posameznih odsekih je potrebno varovanje z vrvjo. Ko pridemo na Col Collon, prestopimo mejo s Švico. Varovani z vrvjo nato sestopimo preko površine ledenika in pridemo do čudovite razgledne planote Plans de Bertol. Če imamo premalo alpinističnih izkušenj se moramo odseka preko površine ledenika lotiti v spremstvu gorskega vodnika (glej uporabne informacije, str. 94). Nazadnje gremo strmo navzdol do kraja Arolla (1.998 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. A. Nacamuli (2.818 m): tel. +39-0165-730047 ali +39-339-5378454, odprto: od konca junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Glej uporabne informacije: Evolène Région Tourisme, str. 94.

ETAPA IV

5 – 5½ ur

↗166 m ↘793 m

Arolla – Lac Bleu – Mayens de la Cretta – Evolène

To etapo lahko opravimo tudi z avtobusom redne linije. Če jo prehodimo, bomo pogosto sami, nagrajeni z užitki v lepotah pokrajine. Najprej se za slabih 200 višinskih metrov povzpemo na senožetno planino Maiensäss da Pra Gra (2.164 m). Med sestopom proti tako imenovanemu „modremu“ jezeru Lac Bleu (2.092 m), čudovitemu dragulju, moramo nekoliko postati in uživati v očarljivi pokrajini. Sledi prijeten sestop navzdol na Mayens de la Cretta (1.895 m) in kmalu zatem se kratek čas nekoliko vzpenjamo. Sestop na Evolène (1.371 m) se lahko opravi po dveh različnih poteh.

Možnosti prenočevanja

Chalet du Lac Bleu (1.845 m): tel. +41-(0)27-2831166,

e-naslov: pensionlacbleu@bluewin.ch, odprto: skoraj celo leto, privatno prenočišče.

Hotel Hermitage (Evolène, 1.371 m): tel. +41-(0)27-2831232,

www.hermitage-evolene.ch, odprto: skoraj celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA V

6 – 6½ ur

↗1.545 m ↘666 m

Evolène – Villa – Col de Torrent – Lac de Autannes – Lac de Moiry

Iz Evolène sledimo markirani stezi, ki vodi mimo krasnih travnikov planik, na Col de Torrent (2.916 m). Sestop, ki sledi, vodi mimo idiličnega jezera Lac des Autannes (2.686 m), od koder lahko vidimo razpoke razklanega ledenika Glacier de Moiry. Po strmih sestopu do zaježitvenega jezera Lac de Moiry (2.250 m), dosežemo cilj današnje etape.

Možnosti prenočevanja

Gîte d'Etape Lac de Moiry (2.250 m): tel. +41-(0)27-4751548, e-naslov: clems@netplus.ch,

www.moiryresto.ch, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

ETAPA VI

4 – 4½ ur

↗646 m ↘1.221 m

Lac de Moiry – Corne de Sorebois – Alp Sorebois (žičnica) – Zinal

Od Lac de Moiry (2.250 m) sledi strm vzpon na Corne de Sorebois (2.896 m). Odsek pohoda, ki sledi, je nekoliko manj privlačen, saj moramo prečkati manjše smučišče. Na višini 2.438 m obstaja možnost, da naš pohod skrajšamo in se od tod v dolino do Zinal-a peljemo z gondolsko žičnico. Ker pa je današnja etapa resnično kratka, damo prednost sestopu v dolino peš, tako da se spustimo navzdol še za slabih 770 metrov višinske razlike.

Možnosti prenočevanja

Cabane de Sorebois (2.438 m): tel. +41-(0)27-4751378, odprto: od junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Hôtel Le Trift (Zinal, 1.675 m): tel. +41-(0)27-4751466, www.trift.com, odprto: od sredine maja do konca septembra, privatno prenočišče.

Vzpon do koče Rif. Nacamuli.
Foto: M. Onida

ETAPA VII

7 – 7½ ur

↗1.204 m ↘218 m

Zinal – Hotel Weißhorn – Meidpass – Meidsee – Gruben

Na začetku nas vzpon vodi od Zinal-a (1.675 m) preko bujnih macesnovih gozdov strmo navzgor do gorskih travnikov. Po poti, ki vodi rahlo gor in dol, kmalu pridemo do nostalgичnega hotela Weißhorn (2.337 m). Po krajšem sestopu na Alp Le Chiesso (2.201 m), dosežemo prelaz Meidpass (2.790 m). Meidpass je jezikovna meja med nemško in francosko govorečim območjem. Nato pot nadaljujemo do jezera Meidsee na 2.261 m, kjer se moramo vsekakor ustaviti pri Chleis Seewji in od koder se lahko razgledamo proti okoliškim štititisočakom. Nazadnje skozi gozd sestopimo do Gruben (1.818 m).

Možnosti prenočevanja

Hotel Weißhorn (2.337 m): tel. +41-(0)27-4751106, www.weisshorn.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Hotel Schwarzhorn (1.818 m): tel. +41-(0)27-9321414, e-naslov: hotelschwarzhorn@tele2.ch, www.hotelschwarzhorn.ch, odprto: od junija do oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VIII

6½ – 7 ur

↗1.076 m ↘1.778 m

Gruben – Augstbordpass – Augstbordtal – Alp Jungu – St. Niklaus

Od naselja Gruben (1.818 m), ki je naseljen le v poletnih mesecih, se povzpemo preko doline Turtmantal do Güöbtälli in nato na prelaz Augstbordpass (2.894 m). S prelaza pot nadaljujemo strmo navzdol preko številnih ovinkov skozi dolino Augstbordtal do križišča poti na nadmorski višini 2.358 m in naprej do Alp Undri Läger (2.255 m). Če

premoredemo še kaj moči, se od Alp Jungu (1.955 m) do St. Niklaus (1.116 m), v dolino ne peljemo z gondolsko žičnico, temveč gremo peš, saj sicer zamudimo čudovito pot mimo kapelic, tako imenovano „pot kapelic“.

Možnosti prenočevanja

Jungerstübli (Alp Jungu, 1.955 m): tel. +41-(0)27-9562101, e-naslov: info@jungerstuebli.ch, www.jungerstuebli.ch, odprto: od začetka junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Tourismusverein St. Niklaus und Region, str. 94.

ETAPA IX

6½ – 7 ur

↗1.574 m ↘425 m

St. Niklaus – Gasenried – Galenberg – Europahütte

Od St. Niklaus (1.116 m) sledimo sprehajalni poti do lepega zaselka Gasenried (1.659 m). Nadaljnji vzpon premore nekaj strmih delov in vodi mimo nenavadnih skalnih formacij. Pot nadaljujemo preko grebena na Galenberg (2.690 m), nato pa mimo Miesboden do kočje Europahütte (2.265 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije (Gasenried): Tourismusverein St. Niklaus und Region, str. 94.

Europahütte (2.265 m): tel. +41-(0)27-9678247, e-naslov: fam.brantschen.europahuette@freesurf.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA X

5 – 5½ ur

↗75 m ↘724 m

Europahütte – Täschalp – Sunnegga – Zermatt

Takoj na začetku te etape je teren nekoliko bolj izpostavljen, zato varno hojo omogočajo varovalne jeklenice in tuneli, ki nas varujejo pred padajočim kamenjem. Po grebenu, ki se spušča iz Ober Sattla navzdol, hojo nadaljujemo do višine 2.340 m. V rahlih vzponih in spustih sledimo planinski poti navzdol do gostišča Sunnegga (2.288 m). Od tukaj obstaja možnost, da si nadaljnji sestop skrajšamo z vožnjo s tako imenovano „Metro Alpin“. Raje izberemo enourni sestop v dolino peš in imamo pri tem veličasten razgled na svetovno znano gorsko središče Zermatt (1.608 m).

Možnosti prenočevanja

Täschalp (2.214 m): tel. +41-(0)27-9672301, odprto: od junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Zermatt Tourismus, str. 94.

ETAPA XI

5 – 5½ ur

↗540 m

Zermatt – Trockener Steg – Rif. Teodulo – Plan Maison – Breuil-Cervinia

Na zadnji etapi je že mogoče čutiti posledice masovnega turizma, ko nas pot do Trockener Steg (2.939 m) vodi preko smučišča. Ta odsek poti lahko premagamo tudi z žičnico in si s tem skrajšamo hojo. Pri sestopu s Trockener Steg se je na odseku preko ledenikov Oberen Furgg- in Teodulgletscher priporočljivo varovati z vrvo. Tudi na sestopu s prelaza Teodulpass-Passo Teodulo (3.301 m) so na pokrajini vidne rane, ki jih povzroča masovni turizem. Zadnji del etape z Plan Maison (2.548 m) si lahko skrajšamo z vožnjo z gondolsko žičnico.

Možnosti prenočevanja

Gandeggghütte (3.029 m): tel. +41-(0)79-6078868, odprto: od začetka julija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. Teodulo (3.317 m): tel. +39-0166-949400 ali +39-338-3267009, e-naslov: rifugioteodulo@libero.it, www.caitorino.it/teodulo.htm, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Alpinistična različka

Pokrajina med Zermatt in Breuil-Cervinia je zaradi velike urbanizacije in turističnega izkoriščanja privlačna le na redkih odsekih. Kljub temu lahko doživimo nepozaben razgled na okoliško, še neizkoriščeno visokogorje štiritisočakov, če se z gondolsko žičnico zapeljemo na mali Matterhorn (Kleinmatterhorn-Piccolo Cervino, 3.883 m) in od tam lahko, čeprav s pomočjo varovanja vrvi, sestopimo v približno 1 – 1½ ure (za 570 višinskih metrov navzdol) do prelaza Teodulpass. Če nimamo dovolj alpinističnih izkušenj, se sestopa lotimo z gorskim vodnikom (glej uporabne informacije). Za nadaljnji sestop do postaje gondolske žičnice Plan Maison (2.548 m) potrebujemo še nadaljnji 2 uri (770 višinskih metrov spusta).

Literatura

Eisenberg, L., prevajalec Leskovšek, Ž. (2005): Veličastni Matterhorn. V: Življenje in tehnika – ISSN 0514-017X, letnik 56, št. 12 (dec 2005), str. 71-73.

Goedeke, R. (1990): Vsi štiritisočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Sharp, H. (2006): Tour of the Matterhorn: a trekking guide. Milnthorpe: Cicerone, 169 str.

Stele, F. (1990): Gora začetkov: Matterhorn, Ljubljana: tiskarna Jože Moškrič, 55 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Organizirani pohodi po območju

Matterhorna-Cervino

Società delle Guide del Cervino:

tel. +39-0166-948169

e-naslov: info@guidedelcervino.com

www.guidedelcervino.com

Vereinigung Walliser Wanderwege (Valrando):

tel. +41-(0)27-3273580, e-naslov: info@valrando.ch

www.valrando.ch

Turistične informacije

Ufficio Turistico Breuil-Cervinia:

tel. +39-0166-949136

e-naslov: breuil-cervinia@montecervino.it

www.cervinia.it

Tourismusverein Grächen:

tel. +41-(0)27-9556060

e-naslov: info@matterhornvalley.ch

www.matterhornvalley.ch

Tourismusverein St. Niklaus und Region:

tel. +41-(0)27-9563663

e-naslov: info@st-niklaus.ch

www.matterhornvalley.ch

Zermatt Tourismus:

tel. +41-(0)27-9668100

e-naslov: info@zermatt.ch, www.zermatt.ch

Wallis Tourismus:

tel. +41-(0)27-3273570

e-naslov: info@valais.ch, www.valais.ch

Evolène Région Tourisme:

tel. +41-(0)27-2834000

e-naslov: evolene-region@coeurduvalais.ch

www.evolene-region.ch

Office du Tourisme Zinal:

tel. +41-(0)27-4751370

e-naslov: zinal@sierre-anniviers.ch, www.zinal.ch

Planinska društva in zveze

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +39-0166-948169

e-naslov: info@guidedelcervino.com

www.guidedelcervino.com

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Aosta:

tel. +39-0165-40194, www.caivda.it/Aosta

Gorski vodniki

Società delle Guide del Cervino:

tel. +39-0166-948169

e-naslov: info@guidedelcervino.com

www.guidedelcervino.com

Società delle Guide della Valpelline:

tel. +39-0165-78559 (Etroubles) ali +39-0165-713502

(Valpelline), e-naslov: info@guidevalpelline.com

www.guidevalpelline.com

Alpin-Center Zermatt:

tel. +41-(0)27-9662460

e-naslov: alpincenter@zermatt.ch

www.zermatt.ch/alpincenter

Javni prevozi

SAVDA: www.savda.it

Vremenska napoved

Vremenska napoved za regijo Aosta:

www.meteoaosta.it, www.regione.vda.it/

territorio/centrofunzionale/meteo/default_e.asp

Vremenska napoved v Italiji:

www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Zemljevidi

Zemljevid IGC Cervino Matterhorn Breuil

Cervinia Champoluc: zvd. št. 108, 1:25.000

Zemljevid Švice: zvd. št. 273: Montana,

1:50.000

Zemljevid Švice: zvd. št. 274: Visp, 1:50.000

Zemljevid Švice: zvd. št. 283: Arolla, 1:50.000

Zemljevid Švice: zvd. št. 284: Mischabel,

1:50.000

Zemljevid Švice: zvd. št. 293: Valpelline,

1:50.000

Kompass Breuil-Cervinia Zermatt: zvd. št.

87, 1:50.000

Pohodni zemljevid: Wanderkarte/Carta

escursionistica/Hiking Map, Matterhorn Tour/Giro

del Cervino, 1:50.000

Spletni naslovi

www.europaweg.ch

www.herens-montagne.ch

www.tourducervin.ch

www.alpconv.org

CLIMATE

CLIMAT

PODNEBJE

CLIMA

KLIMA

The climate is changing and so should you

Le climat change, change toi aussi

Podnebje se spreminja, spremeni se tudi ti

Il clima cambia, cambia anche tu

Das Klima ändert sich, ändere auch du dich

ALPSKA KONVENCIJA

Tura okoli Monte Rose

najobsežnejšega masiva v Alpah

Obsežni ledeniki prekrivajo masiv Monte Rosa. Foto: M. Onida

Značilnosti

Pohodne ture okoli veličastnega pogorja Monte Rosa s pogledom na drugi najvišji vrh v Alpah, Punta Dufour-Dufourspitze (4.633 m), najvišjo goro Švice, ne smemo izpustiti. Vsak planinski zanesenjak bi moral vsaj enkrat deset dni preživeti v tem čudovitem visokogorju in prehoditi deset nepozabnih spodaj opisanih tur. Ne le številni preko 4.000 m segajoči vrhovi te gorske verige, temveč tudi izmenjajoče se krajine, so tiste, ki privabljajo številne pohodnike. Pokrajina je res neverjetno raznolika. Bujno zelenim pašnikom s starodavnimi planšarijami, nazobčenim skalam in grebenom, dolgi razpokani dolinski ledeniki dajejo poseben kontrast. Sosednji gorski masiv poleg Monte Rosa je vsem dobro poznani Matterhorn, ki nam štrleč v nebo ponuja čudovit pogled nanj. Tura po Monte Rosa poteka po Švici in Italiji. Ime Monte Rosa ne izvira iz dejstva, da se gorovje v večernih ali jutranjih urah obarva rožnato, temveč iz besede „rouese“, kar v dolini Aoste pomeni „ledenik“. Monte Rosa je gorovje, ki zaradi svoje razpoznavnosti privlači planince s celega sveta. Samoto lahko doživimo le na redkih odsekih, pa tudi planinske kočje so precej polne in skomercializirane.

10 dni

Zahtevnost

Desetdnevna tura po Monte Rosa zahteva dobršno mero vzdržljivosti. Zdržati je potrebno hojo dolgo tudi do 10 ur, s težkim nahrbtnikom na ramenih. Poleg tega se na pohodu po Monte Rosa ne moremo izogniti stiku z ledeniki. Čeprav je ledenik Teodulgletscher, ki ga moramo prečkati, skoraj brez razpok, je vseeno priporočljivo, da se pri tem varujemo z vrvjo.

ETAPA I

2 – 2½ ur

↗449 m ↘117 m

Zermatt – Rothorn – Sunnegga-Paradiesbahn – Leisee – Fluhalp

Prva etapa se začne uživaško, prihajajoči dnevi pa bodo nekoliko bolj naporni. Iz Zermatt-a (1.616 m) se peljemo v kabini zobate železnice "Paradiesbahn" na višino 2.288 m in se nato nekoliko spustimo do Leisee. Nezahtevno, po široki poti se vzpneemo navzgor do planinske koče na Fluhalp (2.620 m), kjer preživimo prvo noč. Ob lepem vremenu se moramo obvezno povzpeti do jezera Stellisee, kjer lahko doživimo enega lepših sončnih zahodov. Seveda lahko to prvo etapo tudi v celoti prehodimo, a to pomeni preko 1.120 višinskih metrov vzpona in približno 4 – 4½ ure hoje.

Možnosti prenočevanja

Fluhalp (2.620 m): tel. +41-(0)27-9672597, e-naslov: pollux.zermatt@reconline.ch, www.fluhalp-zermatt.ch, odprto: od konca junija do začetka oktobra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Zermatt Tourismus, str.104.

ETAPA II

7 – 7½ ur

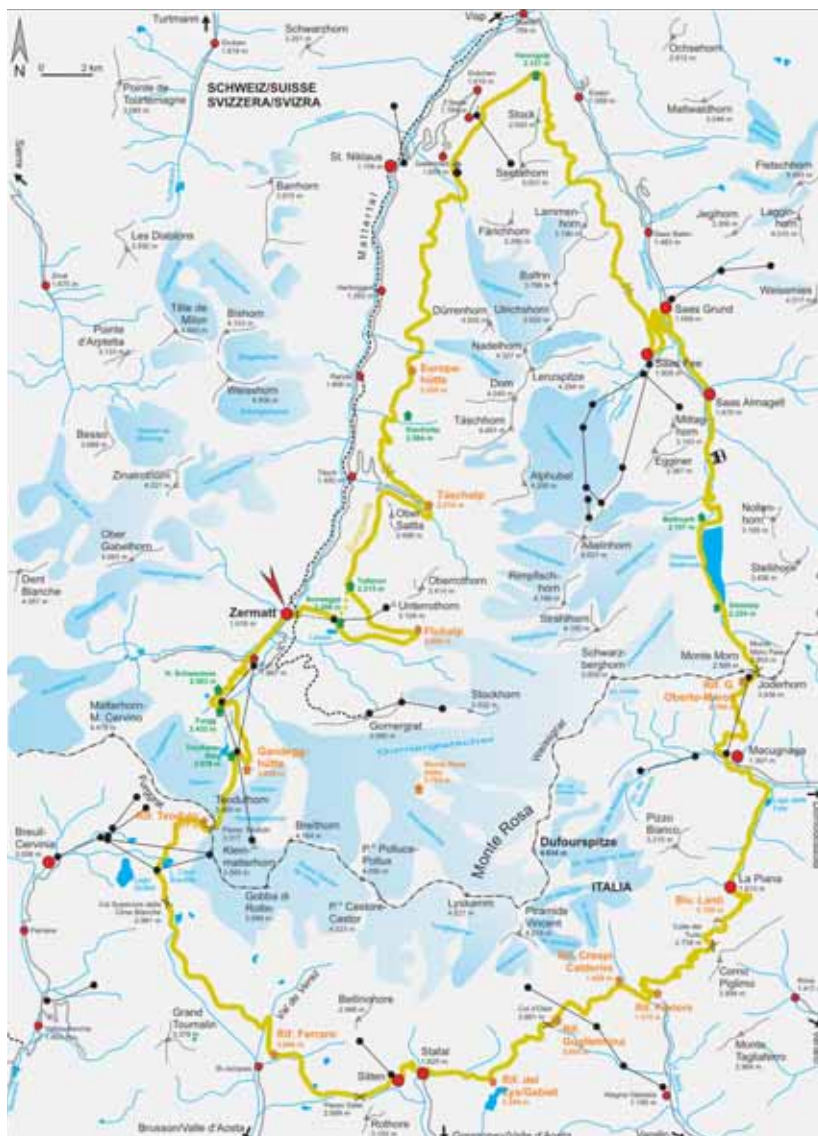

↗832 m ↘1.187 m

Fluhalp – Stellisee – Ottavan – Europahütte

Današnja etapa poteka vzdolž dobro markirane in s smerokazi označene „Evropske poti“. Kritična mesta, kjer pada kamenje nad Täsch-em, so dobro zaščitena oziroma

Izhodišče:	Zermatt (1.616 m, zelo dobre povezave z javnimi prevoznimi sredstvi)
Najvišja točka:	Rif. Teodulo (3.317 m)
Skupen čas hoje:	61 – 66 ur
Skupna višinska razlika:	↗8.424 m ↘9.986 m

pokrita, težki prehodi pa so zavarovani z jeklenico. Ko prečimo tunele, sledimo stezi v dolino Kiental in nato rahlo gor in dol do odcepa Grüengarten. Po še enem kratkem sestopu, sledi zadnji vzpon do kočje Europahütte. Naslednje jutro se nam izplača zgodaj vstati, saj ob zori ne smemo zamuditi pogleda na roza obarvan vrh Weißhorn.

Možnosti prenočevanja

Täschalp/Ottavan (2.214 m): tel. +41-(0)27-9672301, e-naslov: willischthomas@yahoo.ch, ali europaweghuetten@yahoo.com, odprto: od začetka julija do konca septembra, privatno prenočišče.

Europahütte (2.265 m): tel. +41-(0)27-9678247, e-naslov: fam.brantschen.europahuetten@freesurf.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA III

6½ – 7 ur

↗393 m ↘1.039 m

Europahütte – Galenberg – Große Grabe – Z'Seew – Grächen

Ta odsek „Evropske poti“, kar se pokrajine tiče, ponuja impresivne vtise, razgled na Weißhorn, ledenik Riedgletscher in globoko spodaj ležečo dolino Mattertal. Pot je opremljena s smerokazi in na kočljivih mestih dobro zavarovana. Pomembno je, da ne sestopimo proti Gasenried, temveč sledimo poti v smeri kočje Bordierhütte oziroma Grächen. Nato se usmerimo proti majhnemu jezeru „Z'Seew“ in nazadnje pridemo do kraja Grächen (1.619 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Tourismusverein Grächen, str. 104.

ETAPA IV

6½ – 7 ur

↗669 m ↘981 m

Grächen – Hannigalp – Stock – Lämmugrabe – Saas Fee

Na današnji etapi, ki poteka visoko nad dolino Saastal, bomo prečkali spektakularne skalne grebene. Pohod si lahko nekoliko skrajšamo, če se z gondolsko žičnico povzpemo na Hannigalp (2.121 m). Na začetku hodimo po široki poti, ki nato pri kapelici preide v planinsko stezo. Steza nas vodi nekaj časa navkreber, potem spet navzdol. Od Schweibbach gremo brez večjih naporov mimo skalnih grebenov, nato prečimo ledeniški potok ledenika Bidergletscher in steza nas pripelje do znanega kraja Saas Fee (1.809 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Saas Fee Tourismus, str. 104.

ETAPA V

6¾ – 7¼ ur

↗689 m ↘1.579 m

Saas Fee (avtobus) – Saas Grund (avtobus) – Mattmark – Passo del Monte Moro – Macugnaga

Ta etapa je v drugem delu izredno atraktivna, saj nam ponuja veličastne razglede na vzhodno steno Monte Rose, ki je najvišja stena v Alpah. Iz Saas Fee se udobno odpeljemo z avtobusom redne linije do Saas Grund (1.559 m) in nato pot nadaljujemo navzgor do jezera Mattmark (2.197 m). Sledi vseskozi strm vzpon, na katerem se precej znojimo, na prelaz Passo del Monte Moro (2.853 m). S prečanjem prelaza preidemo na italijansko državno ozemlje. Kdor se boji dolgega sestopa, se lahko navzdol pelje z gondolsko žičnico od kočice Rif. G. Oberto-Maroli (2.796 m) do Macugnaga (1.307 m), a se mora odpovedati "plamenečemu" razgledu na vzhodno steno Monte Rose.

Možnosti prenočevanja

Rif. G. Oberto-Maroli (2.796 m): tel. +39-0324-65544, e-naslov: passomoro@libero.it, odprto: od začetka julija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Glej uporabne informacije: IAT Ufficio Informazioni Turistiche di Macugnaga, str. 104.

ETAPA VI

8½ – 9 ur

↗1.431 m ↘1.163 m

Macugnaga – Lago delle Fate – Alpe La Piana – Bivacco E. Lanti – Colle del Turlo – Rif. Pastore

Danes bomo hodili večinoma po stari vojaški cesti. S planinskega vidika pot ni posebej zahtevna, a je zaradi dolžine potrebna dobra kondicija. Po okrepčilu pri jezeru Lago delle Fate (1.309 m), gremo mimo bivaka Bivacco E. Lanti (2.150 m) in se nato po številnih ovinkih vzpnemo navzgor na Colle del Turlo (2.738 m). Zadnji odsek poti nas vodi na jug, do kočice Rif. Pastore (1.575 m), kjer se lahko okrepčamo z dobro hrano in si nabereimo novih moči za prihajajoče etape.

Možnosti prenočevanja

Bivacco E. Lanti (2.150 m): vedno dostopen, ima 9 mest, nima ogrevanja.

Rif. Pastore (1.575 m): tel. +39-0163-91220 ali +39-348-6976383,

e-naslov: info@rifugiopastore.it, www.rifugiopastore.it, odprto: od sredine maja do konca septembra, prenočišče CAI.

ETAPA VII

7 – 7½ ur

↗1.306 m ↘1.056 m

Rif. Pastore – Rif. Crespi Calderini – Rif. Guglielmina – Col d'Olen – Rif. del Gabiet/Rif. del Lys – Stafal

Na tej etapi se izmenjujejo impresivne pokrajine z izkorišcanimi področji. Obstajala bi možnost, da sestopimo v lep majhen kraj Alagna Valsesia, toda mi uberemo pot direktno proti koči Rif. Guglielmina (2.864 m) in naprej na Col d'Olen (2.881 m). Preko dneva gremo mimo številnih planinskih koč in gostišč, ki nas vabijo, da se okrepčamo. Mimo markantnega osamelca oziroma balvana, ki služi tudi kot orientacijski kažipot, hojo nadaljujemo po poti številka 10B. Na sestopu z Col d'Olen se že odražajo posledice izkoriščanja za potrebe zimskega turizma. Obstaja tudi možnost, da se od Col d'Olen še nekoliko povzpemo, do zgornje postaje gondolske žičnice, ki leži približno 100 metrov nad prelazom Passo dei Salati (2.970 m) in si etapo skrajšamo z vožnjo navzdol v Stafal z gondolsko žičnico.

Možnosti prenočevanja

Rif. Guglielmina (Col d'Olen, 2.864 m): tel. +39-0163-91444, e-naslov: calaba@libero.it, www.rifugioguglielmina, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Rif. del Lys (2.358 m): tel. +39-0125-366057, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Rif. del Gabiet (2.357 m): tel. +39-0125-366258, e-naslov: info@rifugiogabiet.it, www.rifugiogabiet.it, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Consorzio Turistico Gressoney Monterosa, str. 104.

ETAPA VIII

4¾ – 5¼ ur

↗864 m ↘629 m

Stafal – Sitten – Passo Saler/Rothorn – Lago Cavallo – Rif. Ferraro

Spodaj opisana etapa vodi preko Col de Bettaforca, na njej pa hodimo pretežno po cestah in preko smučarskega središča. Kar se pokrajine tiče, lepša pot vodi na prelaz Passo Saler-Passo del Rothorn (2.689 m). Sestop od tod zahteva nekaj občutka za orientacijo, saj so markacije že nekoliko zbledele. Nato sestopimo navzdol do koč Rif. Ferraro (2.066 m) ali koč Rif. Guide di Frachey (2.060 m), s čimer dosežemo cilj današnje etape.

Možnosti prenočevanja

Albergo Ristoro Sitten (2.218 m): tel. +39-0125-366300, e-naslov: info@sitten.it, odprto: od začetka junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. Guide d. Frachey (Résy, 2.060 m): tel. 39-0125-307468, e-naslov: rifugioguidefrachey@libero.it, www.rifugioguidefrachey.it, odprto: od sredine junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

Rif. Ferraro (2.066 m): tel. +39-0125-307612, e-naslov: mail@rifugioferraro.com, www.rifugioferraro.com, odprto: od začetka junija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA IX

7 – 7½ ur

↗1.640 m ↘383 m

Rif. Ferraro – Piano da Tzere – Col Superiore delle Cime Bianche – Lago Cime Bianche – Rif. Teodulo

Predzadnja etapa je spet resnično dolga in poleg tega vsebuje prenočevanje na nadmorski višini preko 3.000 m. Ker smo dobro aklimatizirani, nam to ne bi smelo predstavljati težav. Ko prehodimo prečudovito visokoležečo dolino Piano da Tzere, se povzpemo na Col Superiore delle Cime Bianche na nadmorski višini 2.981 m. Po dobrih 7 urah hoda, dosežemo na preko 3.300 m ležečo koč Rif. Teodulo, kjer preživimo noč, preden nas naslednji dan že nekoliko utrujene noge vodijo v dolino, v Zermatt.

Možnosti prenočevanja

Rif. Teodulo (3.317 m): tel. +39-0166-949400 ali +39-338-3267009, e-naslov: rifugiotodulo@libero.it, www.caitorino.it/teodulo.htm, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

ETAPA X

5 – 5½ ur

↗151 m ↘1.852 m

Rif. Teodulo – Trockener Steg – Furgg – Hotel Schwarzsee – Zermatt

Na sestopu od koče Rif. Teodulo proti Zermatt-u, moramo že takoj na začetku prečiti dva ledenika, ledenik Obere Teodul in ledenik Furgg. Oba ledenika sta običajno brez razpok in relativno nenevarna, toda ob slabem vremenu in v megli, lahko predstavljata nevarnost, ki jo ne smemo podcenjevati. Kljub relativni nezahtevnosti, se moramo prečenja lotiti varovani z vrvjo. S sestopom preidemo na Švicarsko ozemlje. Iz Trocken Steg (2.939 m) gremo navzdol do Furgg (2.432 m), se vzpnemo nekoliko navzgor do hotela Schwarzsee (2.583 m) ter nato po zelo dobro označeni poti sestopimo v svetovno znan alpinistični kraj Zermatt (1.616 m).

Možnosti prenočevanja

Gandeggghütte (3.029 m): tel. +41-(0)79-6078868, www.holidaynet.ch/gandeggghuette, odprto: od začetka julija do konca septembra, privatno prenočišče.

Berghotel Schwarzsee (2.583 m): tel. +41-(0)27-9672263, e-naslov: schwarzsee@zermatt.ch, www.zermatt.net/schwarzsee, odprto: od začetka junija do konca oktobra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Zermatt Tourismus, str. 104.

Literatura

Goedeke, R. (1990): Vsi štiritisočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Kugy, J (1976): Božanski nasmeh Monte Rose. Maribor: založba obzorja, 420 str.

Sharp, H. (2007): The Tour of Monte Rosa, Cicerone Press, 166 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Zermatt Tourismus: tel. +41-(0)27-9668100

e-naslov: info@zermatt.ch, www.zermatt.ch

Wallis Tourismus: Ttel. +41-(0)27-3273570

e-naslov: info@valais.ch, www.valais.ch

Saas Fee Tourismus: tel. +41-(0)27-9581858

www.saas-fee.ch

Tourismusverein Grächen:

tel. +41-(0)27-9556060

e-naslov: info@matterhorn-valley.ch

www.matterhornvalley.ch

Consorzio Turistico Gressoney Montera:

tel. +39-0125-356670

e-naslov: info@gressoneymontera.it

www.gressoneymontera.it

Consorzio Turistico Val d'Ayas:

tel. +39-0125-307392

e-naslov: info@valdayas-montera.com

www.valdayas-montera.it

IAT Ufficio Informazioni Turistiche di Macugnaga:

tel. +39-0324-65119

e-naslov: iat@comune.macugnaga.vb.it

Ufficio Turistico Alagna Valsesia:

tel. +39-0163-922988

e-naslov: infoalagna@atvalsesiavercelli.it

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Aosta:

tel. +39-0165-40194, www.caivda.it/Aosta

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818, e-naslov: info@sac-cas.ch

www.sac-cas.ch

Gorski vodniki

Alpin-Center Zermatt: tel. +41-(0)27-9662460

www.zermatt.ch/alpincenter

Guide Alpine Alagna: tel. +39-0163-91310

e-naslov: info@guidealagna.com

www.guidealagna.com

Guide Alpine Macugnaga:

tel. +39-347-0900129

www.guidealpinemacugnaga.it

Guide Alpine di Gressoney:

tel. +39-0125-366280

e-naslov: info@guidemontera.info

www.guidemontera.info

Guide Alpine Champoluc-Ayas:

tel. +39-346-2441219

e-naslov: info@guidechampoluc.com

www.guidechampoluc.com

Società delle Guide del Cervino:

tel. +39-0166-948169

e-naslov: info@guidedelcervino.com

www.guidedelcervino.com

Società delle Guide della Valpelline:

tel. +39-0165-78559 (Etroubles) ali +39-(0)165-713502

(Valpelline), e-naslov: info@guidevalpelline.com

Javni prevozi

Rhätische Bahn - Retijska železnica:

tel. +41-(0)81-2884340

vsak dan od 7.00 – 19.00, tudi ob koncih tedna

www.rhb.ch/

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Vremenska napoved za Valle d'Aosta:

www.meteoaosta.it, www.regione.vda.it/territorio/centrofunzionale/meteo/default_e.asp

Zemljevidi

Zemljevid IGC št. 5: Cervino - Matterhorn - Monte Rosa, 1:50.000

Zemljevid IGC 108: Cervino - Matterhorn, 1:25.000

Zemljevid IGC 109: Monte Rosa - Alagna V., 1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1328: Randa, 1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 1348: Zermatt, 1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 5028: Monte Rosa/Matterhorn, 1:50.000

Zemljevid Kompass Monte Rosa: zvd. št. 88, 1:50.000

Spletni naslovi

www.europaweg.ch

www.tmr-matterhorn.ch

www.via-alpina.org

www.alpconv.org

ENERGY
ENERGIE
ENERGIJA
ENERGIA
ENERGIE

Renewable energy renews the Alps

L'énergie renouvelable renouvelle les Alpes

Obnovljivi viri energije obnavljajo Alpe

L'energia rinnovabile rinnova le Alpi

Erneuerbare Energien erneuern die Alpen

CONVENZIONE DELLE ALPI

Tura okoli vrha Piz Bernina

štiritisočaka vzhodnih Alp

Zgornji del doline Val Roseg. Foto: J. Pfatschbacher

Značilnosti

Zaradi nadmorske višine preko 4.000 m spada gorska skupina Bernina med enega najbolj veličastnih visokogorij. Kdor enkrat vstopi na območje tega z ledom obdanega visokogorja, bo nad nenavadno pokrajino za vedno navdušen. Skoraj ni alpinista, ki ne bi poznal znamenitega „Belega grebena“ – „Biancograt“ (imenovan tudi nebeška lestev), ki je pogosto označen za najlepši ledeni greben, ali pa visoko proti nebu segajoče ledene vrhove kot so Piz Palü, Piz Bernina, Piz Morteratsch in Piz Roseg. Najvišji izmed njih je Piz Bernina z 4.049 m nadmorske višine, hkrati najvzhodnejše ležeči štiritisočak v Alpah. Vzpon na ta veličastni vrh obdan z razklanimi ledeniki, je zahteven za vsakega planinca. Čeprav so ledniki tekom nekaj zadnjih desetletij precej izgubili na obsegu in dolžini, so zaradi svoje prostranosti še vedno glavna značilnost te gorske skupine. V dolini Val Morteratsch najdemo velike srežne kotline, v katere se „izlivata“ ledenika Morteratsch- in Persgletscher, ki ju prečkamo na našem desetdnevnem pohodu. Turo okoli vrha Piz Bernina začnemo na italijanskih tleh, v majhnem kraju Chiesa-Valmalenco. Zaznamujejo jo samotne doline, urejeni pašniki in zgodovinsko pomembni gorski prelazi, ležeči v osupljivi visokogorski pokrajini.

10 dni

Zahtevnost

Med desetdnevnim pohodom se ne povzpnejo na nobenega izmed štititisočakov, pa vendar posamezne etape od nas pogosto zahtevajo kar velike napore. Za razliko od mnogih drugih pohodnih tur, moramo na pohodu po Bernini prečkati dva ledenika in preplezati vzpon na II. težavnostni stopnji. Na turo po Bernini moramo s seboj vzeti alpinistično opremo: dereze, vrv in plezalni pas. Nahrbtnik s tem ne bo nič lažji, ravno nasprotno, zato potrebujemo za prijetne pohode dolge tudi do 8 ur hoje, kar dobršno mero kondicije, vzdržljivosti in izkušenj.

brez vožnje z gondolsko žičnico:

6½ – 7 ur

↗1.243 m ↘646 m

z vožnjo z gondolsko žičnico:

4½ – 5 ur

↗300 m ↘730 m

ETAPA I

Chiesa Valmalenco – Alpe Palü – Lago Palü/Rif. Lago Palü – Bocchel de Torno – Rif. Scerscen – Campo Francscia

Takoj na začetku prvega dne potrebujemo veliko kondicije in vzdržljivosti, lahko pa izberemo lažjo, prijetnejšo različico ter se del odseka poti peljemo z gondolsko žičnico. Iz Chiesa Valmalenco (960 m) po stranski cesti hodimo do vaškega naselja Curlo in se nato strmo vzpnemo na Alpe Piazzetto (1.679 m). Po nadaljnjem krajšem strmim delu dosežemo planoto s čudovitim jezerom Lago Palü, s kočjo Rif. Palü (1.947 m) na njegovi severni strani. Mimo Alp Roggione, pridemo do vzpona skozi ozko dolino do škrbine „Bocchel del Torno“ (2.203 m). Pot nadaljujemo preko smučišča in kmalu dosežemo kočjo Rif. Scerscen (1.813 m). Od tam je le še slabih 300 višinskih metrov do Campo Francscia (1.557 m), kjer se današnja etapa konča.

Možnosti prenočevanja

Rif. Lago Palü (1.947 m): tel. +39-0342-452201, odprto: od junija do oktobra, privatno prenočišče.

Hotel Edelweiss (Campo Francscia, 1.557 m): tel. +39-0342-451483, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Izhodišče:	Chiesa Valmalenco (960, iz železniške postaje Sondrio vozijo avtobusi redne linije do Chiesa)
Najvišja točka:	prehod pod vrhom Piz Morteratsch (3.347 m)
Skupen čas hoje:	56¼ – 61¾ ur
Skupna višinska razlika:	↗7.524 m ↘7.051 m različici 6a + 7a ↗6.782 m ↘5.141 m različici 6b + 7b

ETAPA II

4 – 4½ ur

↗669 m

Campo Francia – Alpe Foppa – Campo Moro – Rif. Zoia – Alpe Campagneda – Rif. Cristina

Od majhnega kraja Campo Francia (1.557 m), hodimo proti levi, v globoko, ozko izdolbeno dolino in od tam navzgor do Alpe Foppa (1.857 m). Mimo zelo starih

leseni koč zgrajeni v tradicionalnem „Walserskem“ stilu, sledimo poti v smeri severovzhoda proti Campo Moro (1.934 m). Po nadaljnjih 100 višinskih metrih vzpona pridemo do koče Rif. Zoia (2.021 m). Prijetno se vzpnemo iz visokoležeče doline na Alpe Campagneda (2.145 m) in s hojo nadaljujemo po poti, ki vodi v južni smeri oziroma pod mogočnim severozahodnim pobočjem Piz Scalino do kamnitih koč na planini Alpe Prabello (2.226 m), kjer se nahaja tudi koča Rif. Cristina (2.226 m).

Različica

Kdor si želi današnjo etapo nekoliko podaljšati, za približno 1½ do 2 uri, oziroma 365 metrov višine, se lahko iz Alpe Foppa (1.857 m) vzpne do koče Rif. Musella (2.021 m) oz. na planino Alpe Musella (2.076 m). Po vzponu za nadaljnjih 130 metrov višine zavijemo desno in sledimo poti v smeri proti jugu, ki nas vodi po poti, ki kasneje preide v tisto, ki vodi v smeri Campo Moro.

Možnosti prenočevanja

Rif. Zoia (2.021 m): tel. +39-0342-451405 ali +39-349-0061085, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAI.

Rif. Cristina (2.226 m): tel. +39-0342-452398, odprto: od začetka julija do sredine septembra, privatno prenočišče.

ETAPA III

6½ – 7 ur

↗545 m ↘1.313 m

Rif. Cristina – Alpe Campagneda – Passo Campagneda – Pass da Cancian – Alpe Cancian – Quadrada – Selva

Od koče Rif. Cristina (2.226 m) hodimo po poti do Alpe Campagneda (2.145 m) in se nato preko visoke planote, s številnimi čudovitimi ledeniški jezeri, povzpne na prelaz Passo Campagneda (2.626 m). Sledi sestop, ki nas vodi navzdol v ledeniško kotlino nekdanjega ledenika Scalino oziroma proti koncu doline „Valle Poschiavina“ (približno na višini 2.400 m). Po vzponu na prelaz Pass da Cancian (2.464 m), kjer stopimo na švicarska tla, s hojo nadaljujemo skozi dolino Val Cancian do planine Alpe Cancian in nato sestopimo v mali kraj Quadrada (1.864 m). Zadnjih 400 višinskih metrov sestopa hodimo skozi gost iglasti gozd do Selva (1.458 m), kjer je cilj današnje etape.

Možnosti prenočevanja

Pensione Ristorante Selva (1.458 m): tel. +41-(0)81-8440746,

e-naslov: info@selva-pensione-ristorante.ch, www.selva-pensione-ristorante.ch, odprto: od začetka maja do oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA IV

5½ – 6 ur

↗936 m ↘205 m

Selva – Urgnasch – Plaz Cervas – Val – Braita – Alp Varuna – Cavaglia – Alp Grüm

Iz Selva (1.458 m) gremo po cesti do Urgnasch, kjer preidemo na gozdno pot, ki vodi do Plaz Cervas. Po cesti hojo nadaljujemo skozi prekrasno dolino Val d'Urse do zaselka Val (1.631 m). Ko gremo mimo gruče hiš v Cugnani-ju, se prijetno vzpnemo do naselja Braita (1.820 m) in naprej nas pot vodi skozi prekrasno dolino Val Varuna navzgor do planine Alp Varuna (1.898 m). Mimo zaselkov Motta di Cadera in Cavagliola, pridemo do majhne kmečke naselbine Cavaglia* (1.693 m). Po tej prijetni hoji zberemo moči za še zadnji vzpon do planine Alp Grüm (2.091 m). Do prenočišča Albergo Belvedere (2.189 m) moramo računati na dodatnih 100 višinskih metrov vzpona oziroma približno 20 minut hoje.

**V naselbini Cavaglia ne smemo izpustiti obiska tako imenovanega „ledeniškega vrta“, Giardino dei Ghiacciai - Gletschergarten, (celotna tura traja približno eno uro, višinske razlike po poti je le 50 m); pot je opremljena z informacijskimi tablam in na njej si lahko ogledamo nedavno odkrito velikansko ledeniško brezno.*

Možnosti prenočevanja

Rif. Cavaglia (1.693 m): tel. +41-(0)81-8440565, e-naslov: welcome@rifugiocavaglia.ch, www.rifugiocavaglia.ch, odprto: od začetka maja do konca oktobra, privatno prenočišče.

Buffet Alp Grüm (2.091 m): tel. +41-(0)81-8440318, e-naslov: alpgruem@bluewin.ch, www.alpgruem.ch.vu, odprto: skoraj celo leto, privatno prenočišče.

Albergo Belvedere (Alp Grüm, 2.189 m): tel. +41-(0)81-8440314, e-naslov: info@belvedere-alpgruem.ch, www.belvedere-engadin.ch, odprto: od konca maja do sredine oktobra, privatno prenočišče.

6 – 6½ ur

↗784 m

ETAPA V

z Rhätischen Bahn - Retijsko železnico ali z gondolsko žičnico lahko etapo skrajšamo

Alp Grüm – Lago Bianco – Passo del Bernina – Lej Nair – Lej Pitschen – spodnja postaja žičnice Diavolezza – Berghaus Diavolezza

Iz planine Alp Grüm hodimo proti jezeru Lago Bianco (2.234 m) in naprej do prelaza Passo del Bernina (2.328 m). Sledimo stezi, ki vodi po zahodnem bregu jezera Lago Bianco do njegovega severnega konca, kjer naletimo še na dva jezera: Lej Nair in Lej Pitschen. Hojo nadaljujemo po poti, ki večkrat prečka pod gondolsko žičnico, vse dokler ne dosežemo spodnje postaje gondolske žičnice "Diavolezza". Če želimo v polni meri uživati v lepotah pokrajine, se navzgor ne peljemo z gondolsko žičnico, temveč se peš povzpne najprej do jezera Lei da Diavolezza (2.573 m) in nato navzgor do kočice Diavolezza (2.973 m).

Možnosti prenočevanja

Albergo Ospizio Bernina (2.307 m): tel. +41-(0)81-8440303, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Berghaus Diavolezza (2.973 m): tel. +41-(0)81-8393900,

e-naslov: berghaus@diavolezza.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VI

RAZLIČICA A

7¾ – 8¾ ur

↗936 m ↘1.325 m

Berghaus Diavolezza – Ghiacciaio di Morteratsch – Chamanna da Boval – Fuorcla Boval – (Piz Morteratsch) – Chamanna da Tschierva

Pozor: prečkanje ledenikov! Alpinistična oprema je obvezna.

Na začetku sestopa pridemo do ledenika Morteratsch, ki ga na višini 2.411 m prečkamo s pomočjo alpinistične opreme. Pot nadaljujemo preko Chamanna da Boval (2.495 m), kjer moramo pri vzponu na višino 3.347 m premagati posamezna zavarovana plezalna mesta na II. težavnostni stopnji. Če nam ostane še dovolj časa, se lahko povzpne na 3.751 m visoki Piz Morteratsch od koder se nam ponuja čudovit razgled. Sledi sestop preko ledenika "Vadrettin da Tschierva". Ta majhen ledenik je sicer položen in brez razpok, a je kljub temu za prečenje priporočljivo uporabiti alpinistično opremo. Nazadnje gremo spet po nekoliko bolj strmi poti, zaravovani z jeklenico, do Chamanna da Tschierva (2.584 m).

Možnosti prenočevanja

Chamanna da Boval (2.495 m): tel. +41-(0)81-8426403, e-naslov: boval@bluewin.ch, odprto: od aprila do oktobra, prenočišče SAC-CAS

Chamanna da Tschierva (2.584 m): tel. +41-(0)81-8426391, e-naslov: htsyti@bluewin.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, prenočišče SAC-CAS.

Piz Roseg ob zori. Foto: J. Pfatschbacher

ETAPA VI RAZLIČICA B

Berghaus Diavolezza – Pontresina

Da bi se izognili prečkanju ledenika, se od Berghaus Diavolezza peljemo z gondolsko žičnico nazaj v dolino. Le nekaj metrov stran od spodnje postaje gondolske žičnice se nahaja postaja "železnice Bernina", s katero se peljemo do gorskega kraja Pontresina. Vožnja z vlakom "Bernina-Express" bo zagotovo posebno doživetje, saj sta bili progi Retijske železnice „Rhätischen Bahn“, do Albule in Bernine, leta 2008 vključeni na seznam svetovne dediščine UNESCO. Kraj Pontresina leži na zaveterni legi, na sončni terasi. Ta stara vasica v švicarski dolini Engadin je pravi raj za planince in izletnike, saj je izhodišče za številne plezalne in pohodniške ture.

Možnosti prenočevanja

Ferienlagerhaus Pros da God (1.800 m): tel +41-(0)81-8427902

Glej uporabne informacije: Ufficio Turistico Pontresina, str. 115.

ETAPA VII RAZLIČICA A

4 – 4½ ur

↗756 m ↘585 m

Chamanna da Tschierva – Hotel Val Roseg – Alpe Margun – Fuorcla Surlej

Še zadnjič se lahko naužijemo razgleda na znameniti greben "Biancograt". Po dobro markirani poti sestopimo vzdolž mogočnega ledenika Vadret da Tschierva v dolino Val Roseg. Pri tem imamo lep pogled na krasen ledeniški prag in številne meandre ledeniškega potoka. V dolini pri hotelu Val Roseg (1.999 m) zavijemo levo in pot nadaljujemo po številnih ovinkih preko l'Alpe Margun (2.461 m) do Fuorcla Surlej (2.755 m), kjer nas impresionira pogled na veličasten vrh Piz Bernina.

Možnosti prenočevanja

Hotel Roseg Gletscher (1.999 m): tel. +41-(0)81-8426445, e-naslov: info@roseg-gletscher.ch, www.roseg-gletscher.ch, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Fuorcla Surlej (2.755 m): tel. +41-(0)81-8426303, www.corvatsch.ch, odprto: od začetka julija do začetka oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VII RAZLIČICA B

4 – 4½ ur

↗950 m
vzpon mogoč tudi s
konjsko vprego

Pontresina – Hotel Roseg Gletscher – Fuorcla Surlej

Od Pontresina sledimo oznakam za dolino Roseg in Hotel Roseg Gletscher (1.999 m),

do koder pridemo peš ali s konjsko vprego. Od hotela dalje, sledimo oznakam v smeri preproste planinske koče Fuorcla Surlej. Po dobro markirani poti, ki vodi preko južnega pobočja, dosežemo Piz d'Arlas, nato prečkamo planino Alp Margun (2.461 m) in po nadaljnjem vzponu dosežemo Fuorcla Surlej (2.755 m).

Možnosti prenočevanja

Fuorcla Surlej (2.755 m): tel. +41-(0)81-8426303, www.corvatsch.ch, odprto: od začetka julija do začetka oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VIII

5 – 5½ ur

↗956 m

Fuorcla Surlej – Lej de la Fuorcla – Prugnieu – Sils Maria – Maloja

Panoramski razgled z Fuorcla Surlej (2.755 m) na vrhove Piz Bernina, Piz Scerscen in Piz Roseg, nam bo zagotovo ostal še dolgo v spominu. Od planinske koče hodimo po stezi do majhnega jezera Lej de la Fuorcla (2.489 m). Nato se obrnemo v smeri jugovzhoda in pot nadaljujemo proti Prugnieu (2.214 m). Po dobrih dveh urah hoje dosežemo to čudovito razgledno točko, kjer se nahaja majhna gorska kmetija. Nadaljnji sestop je lahek in oznake poti nas vodijo proti Sils Maria (1.809 m). Znameniti filozof Friedrich Nietzsche je pogosto bival tod v svoji počitniški hiški, ki je danes preurejena v muzej in si jo je mogoče ogledati. Nato se s tako imenovanim „poštnim avtobusom“ – Postbus udobno odpeljemo do kraja Maloja (1.809 m), kjer se današnja etapa konča.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Sils Tourismus, Ente Turistico Maloja, str. 115.

ETAPA IX

6 – 6½ ur

↗817 m ↘1.004 m

Maloja – Alp da Cavloc – Passo del Muretto – Alpe dell'Oro – Chiareggio

Od kraja Maloja (1.809 m) oziroma prelaza Passo del Maloja (1.815 m), kjer je meja med dolinama Engadina in Val Bregaglia, nas vzpon vodi skozi dolino Val Forno do čudovitega jezera Lago da Cavloc (1.911 m), kjer leži tudi planina z istim imenom. Prijetno se vzpnemo do koč na Plan Canin (1.982 m). Tu se dolina razdeli in sledimo poti proti ozko vrezanemu prelazu Passo del Muretto (2.562 m), ki ni le prehod iz Švice v Italijo, temveč tudi ločnica med gorsko skupino Bernina in Alpami Val Bregaglia ter ima zgodovinski pomen, saj je že od nekdaj predstavljal pomembno trgovsko pot oziroma trgovski prehod. Sestop poteka skozi ozko dolino med Monte del Forno in Monte dell'Oro do prekrasne planine Alpe dell'Oro (2.010 m). S pogledom na osupljivo severno steno Monte Disgrazia, po ozki cesti sestopimo do Chiareggio (1.612 m). Obstaja možnost, da s to etapo našo pohodno turo zaključimo in se še v istem dnevu z avtobusom odpeljemo do Chiesa Valmalenco.

Možnosti prenočevanja

Albergo Genziana (Chiareggio, 1.612 m): tel. +39-0342-451005, odprto: od aprila do novembra, privatno prenočišče.

Albergo Gembro (Chiareggio, 1.612 m): tel. +39-0342-451359, e-naslov: postagembro@hotelgembro.com, <http://hotelgembro.com/>, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA X

5½ – 6 ur

↗838 m ↘1.017 m

Chiareggio – Alpe Fora – (Rif. Longoni) – San Giuseppe – Chiesa Valmalenco (avtobus)

Po tako imenovani „mineralni poti“, na kateri lahko občudujemo različne geološke plasti, se skozi zavetje gozda povzpne na navzgor na planino Alpe Fora (2.053 m). Sledi odsek poti z gladkimi skalami skoraj vse do kočice Rif. Longoni (2.450 m), do katere moramo sicer nekoliko skreniti s poti, a se je tam vsekakor vredno ustaviti za kosilo. Na velikem razpotju (približno na višini 2.332 m) sledimo oznakam za San Giuseppe, nato kmalu naletimo na dobro vidno, shojeno poljsko pot, po kateri pridemo neposredno v San Giuseppe (1.433 m). Z 20-minutno vožnjo z avtobusom do Chiesa Valmalenco zaključimo našo nadvse prijetno pohodno turo po veličastnem pogorju Bernina.

Možnosti prenočevanja

Rifugio Longoni (2.450 m): tel. +39-0342-451120, odprto: od začetka julija do sredine septembra, prenočišče CAI.

Glej uporabne informacije: Consorzio Turistico Sondrio e Valmalenco, str. 115.

Literatura

Goedeke, R. (1990): Vsi štiritisočaki Alp po običajnih smereh, vodnik Sidarta, 240 str.

Pocock G. (2009): The Bernina Trek – A walk in the Engadine, L & B Publishing, 44 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Consorzio Turistico Sondrio e Valmalenco:

tel. +39-0342-219246

e-naslov: info@sondrioervalmalenco.it

www.sondrioervalmalenco.it

Ufficio Turistico Pontresina:

tel. +41-(0)81-8388300, e-naslov: pontresina@estm.ch

www.engadin.stmoritz.ch

Sils Tourismus: tel. +41-(0)81-8385050

e-naslov: sils@estm.ch, www.engadin.stmoritz.ch/sils

Ente Turistico Maloja:

tel. +41-(0)81-8243188

e-naslov: info@maloja.ch, www.maloja.ch

Alpinistična akademija

AlpenAkademie Südbünden: c/o Ente Turistico

Valposchiavo (Poschiavo):

tel. +41-(0)81-8440571

e-naslov: info@alpenakademie.com

www.alpenakademie.com

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione di Valmalenco:

www.caivalmalenco.it

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818

e-naslov: info@sac-cas.ch, www.sac-cas.ch

Gorski vodniki

Guide Alpine Adamello:

tel +39-0340-6142567 oder +39-347-4574251

e-naslov: info@guidealpineadamello.it

www.guidealpineadamello.it

Guide Alpine della Valmalenco:

tel +39-0342-452026

e-naslov: info@guidealpinevalmalenco.it

www.guidealpinevalmalenco.it

Schweizer Bergsteigerschule (Pontresina):

tel. +41-(0)81-838833

e-naslov: info@bergsteiger-pontresina.ch

Bergschule Uri Mountain Reality AG:

tel. +41-(0)41-8720900, e-naslov: info@bergschule-uri.ch

www.bergschule-uri.ch

Javni prevozi

Autolinee A.V.M.: Sondrio Chiesa in Valmalenco,

tel. +39-0342-212055, e-naslov: info@stps.it, www.stps.it

e-mail: info@stps.it, www.stps.it

Rhätische Bahn - Retijska železnica:

tel. +41-(0)81-2884340, www.rhb.ch,

Berninaexpress: tel. +41-(0)81-2884340

www.rhb.ch/Bernina-Express.33.0.html

Vremenska napoved

Vremenska napoved v Švici: tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Vremenska napoved za Valmalenco:

www.meteovalmalenco.com/

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Zemljevidi

Zemljevid IGM: Pizzo Bernina, 1:25.000

Multigrafični zemljevid: Pizzo Bernina-Monte Disgrazia, 1:25.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 268: Julierpass, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 269: Berninapass, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 278: M. Disgrazia, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 279: Brusio, 1:50.000

Spletni naslovi

www.alpiretiche.com

www.via-alpina.org

whc.unesco.org/en/list/1276

www.alpconv.org

Skozi divjino Rätikona

med apnencem in granitom

Strme severne stene Rätikon-a z vrhom Schesaplana v ozadju. Foto: H. Gansner

Značilnosti

Mnogim bo morda območje Rätikon, ki leži med Avstrijo, Liechtensteinom in Švico, popolna neznanka. To pa morda zato, ker se pogled na te v nebo vzpenjajoče, ledene in kamnite velikane zahodnih Alp, visoke tudi preko 4.000 metrov, odstira le od blizu, ter močno pritegne pozornost in zanimanje planincev. Pohodniki se lahko veselimo obiska Rätikona, saj v njem najdemo veliko miru, tišine in samote. Tukaj redko doživimo masovni obisk pohodnikov, kljub temu da so na tem območju dobre tako planinske koče kakor tudi mreža poti. Čeprav vrh Schesaplana (2.965 m) za las zgreši mejo 3.000 metrov, ta gorati masiv ponuja izjemno bogat in raznovrsten naravni habitat. Vzrok za to je geološka sestava, saj se pogorje deli na del, kjer prevladuje kristalna kaminina in apnenčasti del. Na pohodni turi bo mogoče videti to geološko pestrost. Pokrajino, po kateri nas bo vodila pot, sestavljajo grobe in razklane kamnite formacije ter z ledeniki prekrito površje po eni strani, izmenjajoče se s prijazno, ljubko visokogorsko pokrajino. Enako impresiven je zagotovo tudi čudovit Brandnerjev ledenik, ki se razprostira na severni strani Schesaplana in sega navzdol proti koči Mannheimer. Med osemdnevno pohodno turo ne hodimo le po Švici in Avstriji, temveč

8 dni

se potepamo tudi po majhni kneževini Liechtenstein. Zagotovo bo obhod najvišjih gora Rätikona, kot so Schesaplana (2.967 m), tako imenovani "Trije stolpi", Drei Türme (2.830 m) in Sulzfluh (2.813 m), nepozabno goriško doživetje.

Zahtevnost

Pohodna tura po Rätikonu je z alpinistično-tehnične plati na nekaterih odsekih kar zahtevna. Še posebej na odseku od Totalphütte mimo Schesaplana, Brandnerjevega ledenika, koč Mannheim in končno do Nenzinger Himmel, zahteva alpinistične izkušnje, zanesljivost koraka in biti moramo brez vrtočlave. Varnostne kline na I. težavnostni stopnji moramo brez težav obvladati. Pod nobenim pogojem se te etape ne smemo lotiti v slabem vremenu ali po novozapadlem snegu. Prečenje Brandnerjevega ledenika ni težko. Pot preko ledenika je običajno dobro pripravljena, saj so postavljene markacijske palice. Za prečenje vsekakor potrebujemo dereze ali vsaj enostavnejše nastavke za na planinske čevlje. Po Rätikonu so kočice ter planinska zatočišča gosto posejana, mreža poti je prav tako dobra, vendar osemdnevne pohodne ture nikakor ne smemo podcenjevati. Pohodi, ki trajajo tudi do 8 ur hoje, nam ne smejo delati preglavic.

Izhodišče:	St. Antönien-Rüti / naselje Partnun (1.657 m, z avtobusom do St. Antönien-Rüti in potem s taxijem na poziv (tel. +41-(0)79-3021991) do Partnun)
Najvišja točka:	Schesaplana (2.965 m)
Skupen čas hoje:	35¼ – 39¼ ur
Skupna višinska razlika:	↗3.640 m ↘3.983 m brez vzpona na Schafberg ↗3.875 m ↘4.218 m z vzponom na Schafberg

ETAPA I

3½ – 4 ur

↗590 m ↘142 m

St. Antönien/Ortst. Partnun – Engi – Plasseggengpass – Grubenpass – Tilisunahütte

Od Partnuna (1.657 m) se previdno vzpenjamo v vzhodni smeri vzdolž Tälibacha navzgor. Po krajšem strmem odseku dosežemo čudovito planoto Engi (2.227 m). Nato po rahlih vzponih in sestopih pridemo do prelaza Plasseggengpass (2.354 m), kjer prestopimo mejo z Avstrijo. Pot nas vodi pod strmimi pobočji Scheienfluh in Weißplatte, dokler ne dosežemo prelaza Grubenpass (2.241 m) in kmalu zatem še kočo Tilisunahütte (2.211 m).

Možnosti prenočevanja

Tilisunahütte (2.211 m): tel. +43-(0)664-1107969, e-naslov: h.fitsch.tilisunahuette@gmx.at, odprto: od začetka/sredine junija do začetka/sredine oktobra, prenočišče OeAV.

ETAPA II

3 – 3½ ur

↗149 m ↘616 m

Tilisunahütte – Schwarze Erd – Lindauer Hütte

Današnja etapa je sicer res kratka, a je z lahkim vzponom od koče Lindauer Hütte na Geißspitze (2.334 m) dan vsekakor izpopolnjen. Od koče Tilisunahütte gremo pod „črnim rogom“ – „Schwarzhornom“ do tako imenovanega „Schwarzen Erd“-a. Zaradi razsutega grušča so vzponi in sestopi nekoliko neprijetni. Preko široke planjave Bilkengrat dosežemo kočo Lindauer Hütte (1.744 m).

Dan je ob prihodu do koče Lindauer Hütte zagotovo še dovolj dolg, da si lahko privoščimo vzpon na Geißspitze. Za osvojitve tega veličastnega razglednega vrha moramo računati na 1½ vzpona in 45 minut sestopa.

Možnosti prenočevanja

Lindauerhütte (1.744 m): tel. +43-(0)664-5033456, e-naslov: lindauerhuette@aon.at, <http://lindauerhuette.chirimoya.at>, odprto: od konca maja do sredine oktobra, prenočišče DAV.

ETAPA III

6½ – 7 ur

↗1.001 m ↘360 m

Lindauer Hütte – Öfapass – Verajöchli – Lünser See/Seeuferweg – Douglass Hütte – Totalphütte

Tretja etapa nima nikakršnih posebnosti ali težavnih delov, vendar njene dolžine ne smemo podcenjevati. Po vzponu na Öfapass (2.291 m), se pred nami odpre široka ravnica Alpavera. Sledita vzpon na Verajöchli (2.330 m) in sestop do Lünensee (1.970 m), ki sta nezahtevna in nam omogočata uživanje v razglednih na pokrajino. Vzpon od zaježitvenega jezera do Totalphütte lahko začnemo neposredno z južnega brega. Druga možnost pa je, da sledimo vzhodnemu bregu jezera do koč Douglass Hütte (1.979 m), nato pa se preko zahodnega brega strmo vzpenjamo, vse dokler ne dosežemo Totalphütte (2.385 m).

Možnosti prenočevanja

Douglass Hütte (1.979 m): tel. +43-(0)5559-25951 ali +43-(0)664-4412378, e-naslov: douglasshuette@muehlebach.at, www.douglasshuette.at, odprto: od konca maja do sredine oktobra, prenočišče OeAV.

Totalphütte (2.385 m): tel. +43-(0)664-2400260, e-naslov: info@totalp.at, www.totalp.at, odprto: od začetka/sredine junija do začetka/sredine oktobra, prenočišče OeAV.

ETAPA IV

3 – 3½ ur

↗580 m ↘286 m

Totalphütte – Schesaplana – Schafköpfe – Schafloch – Brandner Gletscher – Mannheimer Hütte

Današnji vzpon na Schesaplana, kateremu sledi spust preko Brandnerjevega ledenika do koč Mannheimer Hütte, je osrednji del našega pohoda po Rätikonu. Vzpona na najvišji vrh Rätikona nikakor ne gre podcenejevati, prav tako ne sestopa do koč Mannheimer Hütte preko Brandnerjevega ledenika, saj ta zahteva alpinistične izkušnje. Od koč Totalphütte (2.385 m) se mimo strmih prepadnih delov prebijemo do Toten Alpe. Z jeklenico zaščiteni odsek poti nas vodi navzgor do „Kaminle“ in do strmega pobočja vrha. Nato nas markacije preko jugovzhodnega grebena vodijo na vrh veličastnih razgledov - Schesaplana (2.965 m). Na sestopu proti koči Mannheimer Hütte sledimo dobro markiranim grebenom v smeri proti zahodu, preko tako imenovanih „ovčjih glav“ Schafköpfe (2.792 m), vse do Schafloch. Na vrzeli razklan Brandnerjev ledenik, ki ga označujejo markacijske palice in je ponavadi shojen, prehodimo preden dosežemo koč Mannheimer Hütte (2.679 m).

Možnosti prenočevanja

Mannheimer Hütte (2.679 m): tel. +43-(0)664-3524768, e-naslov: mannheimer@a1.net, odprto: od začetka julija do sredine septembra, prenočišče DAV.

ETAPA V

3½ – 4 ur

↗1.309 m

Mannheimer Hütte – Strauß Steig – Spusagang Scharte – Nenzinger Himmel

Peta etapa je večinoma pokrajinsko raznolika in dokaj alpinistična. Biti moramo brez vrtoglavice in imeti zanesljiv korak. Od koč Mannheimer Hütte (2.679 m) gremo po tako imenovani „Strauß Steig“ stezi in prečkamo strmo pobočje Panüelerkopf. Po deloma z jeklenico varovani stezi, z vrtoglavimi pogledi navzdol, hodimo po zelo strmem terenu do Spusagang Scharte (2.237 m). Naslednji sestop preko Hirschsee do Nenzinger Himmel (1.370 m), je po prečenju „Strauß Steig“-a, le formalnost. Nenzinger Himmel, ki leži na koncu doline Gamperdonatal, je znan po številnih počitniških hiškah, ki so to planino v zadnjih desetletjih močno spremenile. Ker današnji pohod ni trajal dolgo, se lahko v tej dolini sprehodimo še do zanimivih naravnih znamenitosti (npr. do balvanov, tinsnega gozda, do tako imenovanih kamnitih vrat „Felsentor“, „medvedjega gozda“, slapa brzice Gamp - „Gampbachfall“, itd.), lahko pa obiščemo tudi cerkvico Sv. Roka (Kirchlein St. Rochus).

Možnosti prenočevanja

Alpengasthof Gamperdona (Nenzinger Himmel, 1.370 m): tel. +43-(0)5525-64606, e-naslov: alpengasthof@nenzinger-himmel.info, www.nenzinger-himmel.info, odprto: od začetka maja do sredine/konca oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA VI

6¼ – 6¾ ur

↗989 m ↘451 m

Nenzinger Himmel – Pfälzer Hütte/Bettlerjoch – Liechtensteiner Höhenweg – Große Furka – Kleine Furka – Schesaplanahütte

Od čudovitega kotička doline Nenzinger Himmel hodimo mimo cerkvice Sv. Roka, nato se skozi gozd vzpemo do mogočnega slapa Stübawasserfall (1.490 m). Preko številnih pašnikov nadaljujemo pot do Bettlerjoch, kjer, že na liechtensteinskih tleh, stoji koča Pfälzer Hütte (2.108 m). Po okrepčilu sledimo liechtensteinski visokogorski poti pod vrhom Naafkopf, do tako imenovane velike in male Furke: Große Furka (2.359 m) & Kleine Furka (2.246 m). Ob vznožju strmih južnih sten prispemo do koče Schesaplanahütte (1.908 m), kjer se nahaja cilj današnje etape.

Možnosti prenočevanja

Pfälzer Hütte (2.108 m): tel. +423-2622459 ali +423-2633679, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, prenočišče LAV.

Schesaplanahütte (1.908 m): tel. +41-(0)81-3251163, e-naslov: haga@schesaplana-huette.ch, www.schesaplana-huette.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, prenočišče SAC-CAS.

ETAPA VII

7 – 7½ ur

↗331 m ↘18 m

Schesaplanahütte – Golrosa – Gafalljoch – Mittelganda – Großganda – Carschinahütte

Veličastna, sanjska, impresivna..., s takšnimi besedami je mogoče povsem na kratko opisati etapo od Schesaplanahütte (1.908 m) do koče Carschinahütte. Sedem ur hoje poteka ob vznožju mogočnih strmih sten gora Kirchlispitzen, Drusenfluh in Sulzfluh. Pot nas najprej vodi do koče Golrosahütte, nato se povzpemo na Gafalljoch (2.239 m). Na svoji levi za seboj pustimo tako imenovana Švicarska vrata (Schweizer Tor) in se usmerimo preko Mittel- in Großganda proti koči Carschinahütte (2.221 m).

Možnosti prenočevanja

Carschinahütte (2.221 m): tel. +41-(0)79-4182280, e-naslov: info@carschinahuette.ch, www.carschinahuette.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, prenočišče SAC-CAS.

brez vzpona na Schafberg:

2½ – 3 ur

↗801 m

z vzponom na Schafberg:

4 – 4½ ur

↗235 m ↘1.036 m

ETAPA VIII

Carschinhütte – (Schafberg) – Berghaus Sulzfluh – Partnun – St. Antönien

Na zadnji etapi nas čaka le manjši sestop do Partnun-a (1.657 m) oziroma St. Antönien (1.420 m). Dan si lahko brez težav podaljšamo, če se preden začnemo s sestopom, od kočice Carschinhütte v samo 45 minutah povzpnejo na Schafberg (2.456 m). Na vrhu smo nagrajeni z impresivnim razgledom na strme južne stene Rätikona.

Možnosti prenočevanja

Berghaus Sulzfluh (1.769 m): tel. +41-(0)81-3321213, e-naslov: info@sulzfluh.ch, www.sulzfluh.ch, odprto: skoraj celo leto, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: St. Antönien Tourismus, str.123.

Literatura

Evans, C. (1983): Trail Guide to Austria, Switzerland and Liechtenstein (On foot through Europe), Morrow, 288 str.

Hurdle, J. (1999): Walking Austria's Alps: Hut to Hut. The Mountaineers, Seattle and Cordee, Leicester.

Reynolds K. (2009): Walking in Austria: 100 Mountain Walks in Austria. Cicerone Guide.

Uporabne informacije

Možnost rezervacije organiziranih pohodov **Za vodene pohode po Rätikonu se je mogoče** **dogovoriti na Alpenbüro Netz GmbH:**

tel. +41-(0)81/4202255

e-naslov: graubuenden@alpenbuero.ch

www.raetikontour.com.

Turistične informacije

St. Antönien Tourismus:

tel. +41-(0)81-3323233

e-naslov: info@st-antoenien.ch, www.st-antoenien.ch

Tourismusverein Nenzing:

tel. +43-(0)5525-63031

e-naslov: tourismus@nenzing.at, www.nenzing-gurtis.at

Tourismus Brand GmbH:

tel. +43-(0)55-59555

e-naslov: tourismus@brandnertal.at, www.brand.at

Liechtenstein Tourismus:

tel. +42-(0)32-396300

e-naslov: info@tourismus.li, www.tourismus.li

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Zemljevidi

Zemljevid Švice, zvd. št. 238: Montafon,
1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 248: Prättigau,
1:50.000

Pohodniški zemljevid Freytag & Berndt

Wanderkarte, zvd. št. 371:

(Bludenz/Klostertal/Montafon), 1:50.000

Spletni naslovi

www.nenzinger-himmel.at

www.via-alpina.org

Planinska društva in zveze

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)512-59547-0

e-naslov: office@alpenverein.at, www.alpenverein.at

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818

e-naslov: info@sac-cas.ch, www.sac-cas.ch

Liechtensteiner Alpenverein (LAV):

tel. +423-2329812

e-naslov: info@alpenverein.li, www.alpenverein.li

Deutscher Alpenverein (DAV): tel. +49-(0)89-140030

e-naslov: info@alpenverein.de, www.alpenverein.de

Gorski vodniki

Berg + Tal AG (St. Antönien):

tel. +41-(0)41-4504425

e-naslov: info@bergundtal.ch, www.bergundtal.ch

Bergführer Montafon (Schruns):

tel. +43-(0)664-4311445

e-naslov: montafon@bergfuehrer.at, www.bergfuehrer.at

Wilfried Studer (Wolfurt; upravljaec koče

Mannheimer Hütte): tel. +43-(0)664-3416655

e-naslov: w.studer@hotmail.com, www.w-studer.at

Javni prevozi

Rhätische Bahn - Retijska železnica:

tel. +41-(0)812-884340, www.rhb.ch

Švicarski poštni prevoznik, poštni avto:

Postauto Graubünden, tel. +41-(0)818-641683

www.postauto.ch/de

Ruf Taxi - Taxi na poziv: tel. +41-(0)79-3021991

Vremenska napoved

Osebo svetovanje o vremenski napovedi za

Avstrijo: tel. +43-(0)512-291600 (pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji: www.zamg.ac.at

Tura po gorski skupini Brenta v Dolomitih

po fascinantni divjini

Pogled na goro Crozzon di Brenta in vrh Cima Tosa s poti, ki vodi iz doline Val Brenta do koč Bretei.
Foto: Bosetti - Arhiv PNAB

Značilnosti

Gorska skupina Brenta v Dolomitih velja za eno izmed najbolj očarljivih v celotnem Alpskem loku. To veličastno gorovje pripada svetovno znanim Dolomitom, čeprav s svojimi v nebo štrlečimi nazobčanimi skalami, stolpi in iglami, zahodno od reke Adiže, leži precej oddaljeno od jedra Dolomitov.

Leta 1967 je bilo celotno območje gorske skupine, sestavljene iz Adamelle, Presanella in Brente, razglašeno za naravni park in danes obsega zaščiteno območje veliko 620 km². Poleg številnih živalskih in rastlinskih vrst ter preko 50 jezer, je v tej divji pokrajini našel svoje domovanje rjavi medved. Edinstvenost in lepota tega območja sta pripeljali do tega, da so bili Dolomiti, 26. junija 2009, vključeni na UNESCO-v seznam območij svetovne dediščine.

Vse od začetkov alpinizma, Brenta v svojo sredino privlači predvsem plezalce. Do

pred nekaj leti je ta predel za pohodnike veljal za skoraj nepremagljivega, danes pa lahko praktično vsi uživamo v občudovanju sanjskih sklanatih formacij v vsej njihovi lepoti. Gosta mreža planinskih postojank oziroma koč, omogoča tudi daljše bivanje v pogorju te gorske skupine.

V nadaljevanju je opisana ena takšnih tridnevni etap (ki pa se lahko podaljša še za dva dni). Vodi nas skozi osrednji del skupine Brenta, kjer se v višino dvigajo tudi preko 800 m visoki kamniti stolpi. Veličasten razgled na gorske skupine Presanella, Adamello in Ortler, nam ponuja nepozabna doživetja.

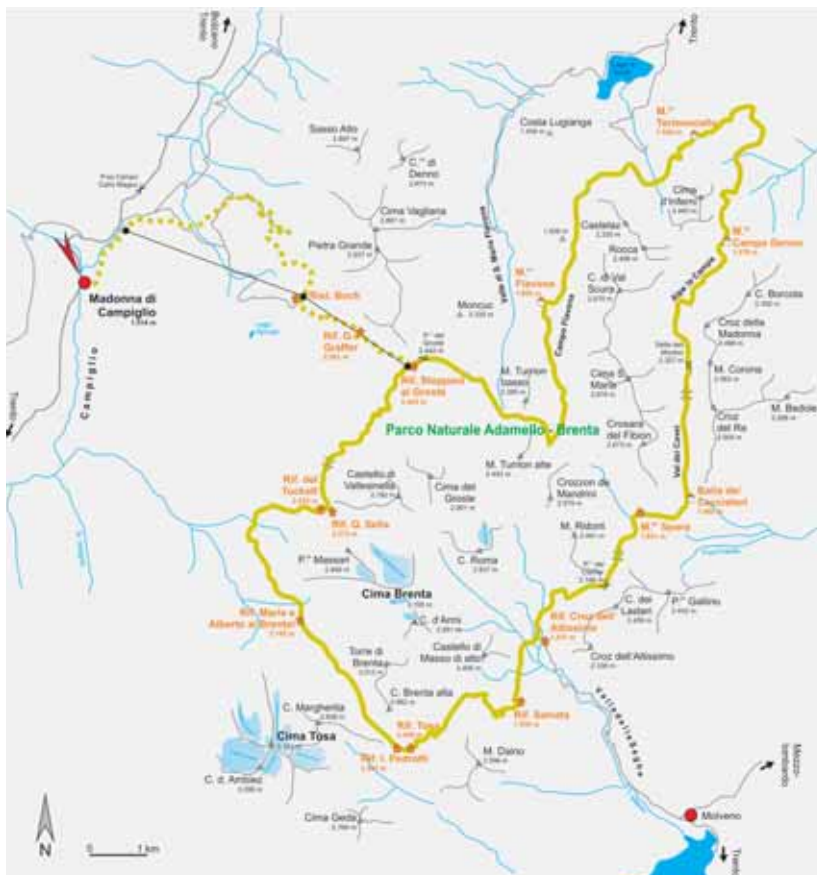
Na voljo so tudi drugi opisi poti, tako za izkušene pohodnike (Dolomiti di Brenta Trek Expert), kot tudi za manj izkušene (Dolomiti di Brenta Country).

Zahtevnost

Večina opisov pohodov po Brenti je narejenih samo v kombinaciji s premagovanjem ferat. Čeprav nam na spodaj opisanem pohodu ni potrebno premagati nobene ferate, so kljub temu, zaradi razgibanega gorskega terena z ostrimi oblikami in ponekod razsute dolomitske kamnine, nujno potrebni: zanesljiv korak, varna hoja le po zavarovanih poteh ter ne smemo imeti vrtočlavič. V gorski skupini Brenta je, v času visokega poletja, velika verjetnost neviht. Pohodništva, planinarjenja in plezalnih tur se je zato priporočljivo lotiti le ob lepem vremenu.

Izhodišče:	Madonna di Campiglio (1.514 m, redna avtobusna povezava iz Trenta)
Najvišja točka:	Bocca di Brenta (2.552 m)
Skupen čas hoje:	21½ – 23 ur
Skupna višinska razlika:	↗3.386 m ↘2.458 m (s sestopom na Madonna di Campiglio, ↘3.386 m)

do Rif. Tosa:

6 – 6½ ur

↗ 1.432 m ↘ 507 m

ETAPA I

Madonna di Campiglio – Campo Carlo Magno (loc. Fortini) – Rif. Stoppani al Grostè – Rif. Tuckett – Rif. Alberto e Maria ai Brentei – Rif. Pedrotti/Rif. Tosa

Skoraj v vsakem vodiču je priporočen vzpon do kočice Rif. Stoppani al Grostè z gondolsko žičnico. V tej publikaciji pa dajemo poudarek počasnosti in s tem zavestnemu doživljanju krajine, zato bomo dali prednost hoji. Seveda lahko pohod po gorski skupini Brenta začnemo z vožnjo z gondolsko žičnico (obratovalni čas: od začetka julija do sredine septembra od 8.30 – 12.30 in od 14.00 – 17.00), vendar to posledično skrajša prvo etapo za približno 3½ ure.

Od kočice Rif. Stoppani al Grostè (2.442 m) uberemo pot številka 316 preko planote

in prispemo do podornega območja, za katerega so značilni kot hiše veliki skalni bloki. Naprej nas pot vodi preko pašnikov in grušča do koč Rif. Tuckett (2.272 m). Od koč nadaljujemo hojo po poti številka 328 preko travnikov, mehkih kot blazina, in končno prispemo do razpotja na višini 2.048 m, kjer se naša pot zlije s potjo številka 318. Nato sledimo nekoliko bolj strmemu stranskemu pobočju doline Brenta, prehodimo kratek tunel (Galleria Bogani) in se nazadnje povzpemo do koč Rif. Maria e Alberto ai Brentei (2.182 m). Od koč Rif. Maria e Alberto ai Brentei sledimo oznakam za „Dolomiti di Brenta Trek Expert“ in se povzpemo do vznožja Campanile Basso, po poti številka 318, na „Bocca di Brenta“ (2.552 m), tako imenovana „usta Brente“, nato po krajšem spustu dosežemo koč Rif. Pedrotti (2.491 m) ali nekoliko nižje ležečo koč Rif. Tosa (2.439 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. Stoppani al Grostè (2.442 m): tel. +39-0465-440115, e-naslov: info@groste.it www.groste.it, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. Tuckett (2.272 m): tel. +39-0465-441226, e-naslov: rifugiotuckett.campiglio@tin.it, odprto: od sredine/konca junija do sredine/konca septembra, prenočišče SAT-CAI.

Rif. Maria e Alberto ai Brentei (2.182 m): tel. +39-0465-441244, odprto: od sredine/konca junija do sredine/konca septembra, prenočišče SAT-CAI.

Rif. Pedrotti (2.491 m): tel. +39-0461-948115, e-naslov: donini.fortunato@tin.it, odprto: od sredine/konca junija do sredine/konca septembra, prenočišče SAT-CAI.

Rif. Tosa (2.439 m): isti kontaktni naslov kot koč Rif. Pedrotti.

Nežnejša stran Brente s prostrano ravnico Pian della Nana. Foto: APT Val di Non

ETAPA II

od Rif. Tosa:

8 – 8½ ur

↗1.212 m ↘1.673 m

Rif. Pedrotti/Rif. Tosa – Rif. Selvata – Passo del Clamer – Malga Spora – Sella del Montoz – Malga Campo Denno

Od kočice Rif. Pedrotti (2.491 m) / kočice Rif. Tosa (2.439 m) sestopimo do Rif. Selvata (1.630 m) in naprej do kočice Rif. Croz dell'Altissimo (1.431 m). Malo pred kočico Rif. Croz dell'Altissimo sledimo poti številka 344 na Passo del Clamer (2.164 m). Preko prekrasnih pašnikov po krajšem spustu pridemo do oskrbovane 'planšarije' Malga Spora (1.851 m), kjer je možno prenočiti¹. Pohod nadaljujemo proti Malga Cavedago (1.848 m), kjer preidemo na poti številka 338, ki vodi proti neokrnjeni visokoležeči dolini Val dei Cavai in nazadnje dosežemo prelaz Sella del Montoz (2.327 m). Okoli skalnih hribov Croz della Madonna ali Cimon di Campa, preko Alpe la Campa dosežemo bivač Malga Campo Denno (imenovan tudi Malga Campa, 1.978 m).

Nota:

¹ Nočitev v Malga Spora pomeni, da tretjo etapo za en dan podaljšamo in načrtujemo nočitev v neoskrbovani Malga Flavona.

Možnosti prenočevanja

Malga Spora (1.851 m): tel. +39-0461-653637, odprto: od začetka julija do konca avgusta, prenočišče SAT-CAI.

Malga Campo Denno (1.978 m): ni oskrbovana (vedno dostopna); žimnice in odeje so na voljo, privatno prenočišče.

do Rif. Stoppani al Grostè:

7½ – 8 ur

↗742 m ↘278 m

sestop na Madonna di Campiglio:

10 – 10½ ur

↗742 m ↘1.206m

ETAPA III
Malga Campo Denno – Malga Loverdina – Malga Termoncello – Malga Flavona – Rif. Stoppani al Grostè – Madonna di Campiglio

Od Malga Campo Denno (1.978 m) hodimo po poti številka 370. Sledi sestop v smer severa, ki nas vodi preko rušja borovcev do Malga Loverdina (1.771 m). Po nadaljnjem krajšem spustu pridemo do ceste, po kateri se vzpnemo na Malga Termoncello (1.856 m). Po nekaj vzponih in sestopih ter krasnim pogledom na jezero Lago di Tovel, uberemo poti številka 330 v čudovito visoko ležečo dolino Campo Flavona, kjer dosežemo Malga Flavona (1.858 m). Nato se rahlo vzpnemo v smeri proti jugu, dokler

ne pridemo do poti številka 301. Med mogočnimi balvani prehodimo Sella del Turion, še naprej sledimo poti številka 301, vse do Passo del Grostè (2.442 m) in končno dosežemo kočo Rif. Stoppani al Grostè (2.442 m).

Če ostane dovolj časa, lahko v istem dnevu, pohod po Brenti zaključimo s sestopom na Madonna di Campiglio. To pa pomeni, da moramo načrtovati še dodatni 2½ uri hoje. Če so noge že utrujene in ura že pozna, se lahko v dolino peljemo z gondolsko žičnico, druga možnost pa je, da prenočimo v Rif. Stoppani al Grostè ali po krajšem sestopu v koči Rif. G. Graffer (2.261 m).

Možnosti prenočevanja

Malga Flavona (1.858 m): ni oskrbovana (vedno dostopna); žimnice in odeje so na voljo, privatno prenočišče.

Rif. Stoppani al Grostè (2.442 m): tel. +39-0465-440115, e-naslov: info@groste.it, www.groste.it, odprto: od sredine junija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. G. Graffer (2.261 m): tel. +39-0465-441358, e-naslov: rifugio@graffer.com, www.graffer.com, odprto: od sredine junija do sredine/konca septembra, prenočišče SAT-CAI.

Literatura

Mašera, A. (2009): Dolomiti, sanjske gore: 40 izbranih vzponov. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 253 str.

Orempuller, M. (2009): The Brenta Dolomites, Rotalsele, 72 str.

Price, G. (2005): The Mighty Brenta Dolomites Traverse. In: WALKING THE DOLOMITES - 28 Multi-Day Routes, Cicerone Guide, str. 240-249

Uporabne informacije

Turistične informacije

APT Madonna di Campiglio:

tel. +39-0465-447501
e-naslov: info@campiglio.to, www.campiglio.to

APT Terme di Comano - Dolomiti di Brenta:

tel. +39-0465-702626, e-naslov: info@comano.to
www.comano.to

APT Dolomiti di Brenta:

tel. +39-0461-585836
e-naslov: info@esperienzatrentino.it
www.esperienzatrentino.it

APT Val di Sole:

tel. +39-0463-901280
e-naslov: info@valdisole.net, www.valdisole.net

Trentino S.p.A.:

tel. +39-0461-219500
e-naslov: info@trentino.to, www.trentino.to

Parki

Parco Naturale Adamello - Brenta:

tel. +39-0465-806666
e-naslov: info@pnab.it, www.pnab.it

Planinska društva in zveze

Società Alpinisti Tridentini (SAT), Sezione di Trento:

tel. +39-0461-981871
e-naslov: sat@sat.tn.it, www.sat.tn.it

Società Alpinisti Tridentini (SAT), Sezione di

Spormaggiore:
tel. +39-0461-653563
e-naslov: sat.spormaggiore@tiscali.it

Gorski vodniki

Guide Alpine Adamello:

tel. +39-340-6142567 o +39-347-4574251
e-naslov: info@guidealpineadamello.it
www.guidealpineadamello.it

Scuola di Alpinismo e Sci Alpinismo

(Madonna di Campiglio):

tel. & fax +39-0465-442634
e-naslov: info@guidealpinecampiglio.it
www.guidealpinecampiglio.it

Javni prevozi

Trentino Trasporti: tel. +39-0461-821000

www.ttspa.it

Südtiroler Verkehrsverbund-Sistema integrato

Alto Adige: tel. +39-0471-450111, www.sad.it

Vremenska napoved

Vremenska napoved za pokrajino Trentino:

www.meteotrentino.it

Vremenska napoved za Zgornje Poadižje-Južno

Tirolsko – Meteo Alto Adige-Südtirol:

www.provincia.bz.it/meteo

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Zemljevidi

Alpenvereinskarte zvd. št. 51:

Brentagruppe, 1:25.000

Zemljevid Tabacco zvd. št. 10:

Dolomiti di Brenta Adamello - Presanella -
Val di Sole, 1:50.000 & 1:25.000

Freytag & Berndt pohodniška karta

WKS 17: Brenta - Madonna di Campiglio -
Presanella, 1:50.000

Spletni naslovi

www.dolomitibrenta.it
www.dolomitibrentatrek.it
www.dolomitidibrentain.it
www.dolomitimolveno.com
whc.unesco.org/en/list/1237

www.alpconv.org

MOUNTAIN FORESTS
FORÊTS DE MONTAGNE
GORSKI GOZD
FORESTE MONTANE
BERGWALD

Woods and forests, renewable resources

Bois et forêts, ressources renouvelables

Gozdovi, obnovljivi viri

Boschi e foreste, risorse rinnovabili

Wälder sind erneuerbare Ressourcen

ALPENKONVENTION

Tura po Civetti

v magičnih Dolomitih

Vzhodna stena Civette se vzpenja preko 1.000 metrov do vrha. Foto: M. Morandini

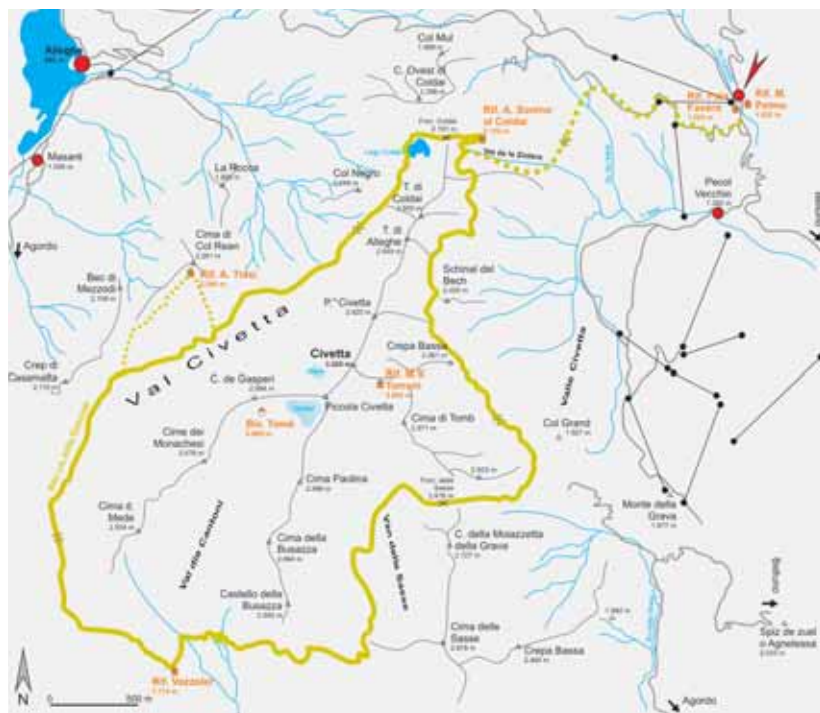
Značilnosti

Dolomiti sodijo med najbolj impresivna gorovja v celotnem Alpskem loku. Od junija 2009 so vpisani na UNESCO-v seznam območij svetovne dediščine, zaradi svoje edinstvenosti, lepote in pomena za znanost na področju geologije in geomorfologije. Nobena gora ni enaka drugi. Gorovje ima navpično padajoče, izjemno visoke, skalne stene v različnih barvah kamnine, kaminte igle, za katere navidezno sila težnosti ne velja, vmes med njimi pa globoke in ozke doline, prekrite z bujnimi travniki in obiljem gorskega cvetja. Dolomite moramo prehoditi, da lahko resnično doživimo njihovo moč in lepoto. V tej mogočni gorski verigi še posebej izstopa eden izmed vrhov: 3.220 m visoka Civetta. Je kakor ogromen kamnit kip, s preko 1.000 metrov visokimi, popolnoma navpičnimi stenami. Kdor misli, da je ta kamnita gmota le igrišče za plezalce, se moti. Verjeli ali ne, po tem kamnitem labirintu so speljane številne pohodniške poti, ki jih brez večjega napora lahko prehodi vsak planinec.

Zahtevnost

V nasprotju z vzponom na nekatere druge visoke in strme gore Dolomitov, pohod po Civetti, s planinskega vidika, za pohodnike ni zahteven. Kljub temu pa hribov v Dolomitih nikakor ne smemo podcenjevati. Ostre in pogosto krušljive skale ter razsuto kamenje so stalni spremljavelec na poteh. Zanesljiv korak, brez vrtočlavice in skoncentrirana hoja so predpogoj za uspešno turo. Čeprav je pohod po Civetti zelo primeren za začetnike, saj je izvedljiv brez posebnih tehničnih pripomočkov, je potrebno za dvodnevno turo imeti kar precej kondicije.

Tura po Civetti

Izhodišče:	Rif. Palafavera / Rif. Monte Pelmo (1.525 m, SP 251 - avtobusna povezava iz Belluno / Longarone)
Najvišja točka:	Forc. delle Sasse (2.476 m)
Skupen čas hoje:	12 – 13 ur
Skupna višinska razlika:	↗1.641 m ↘1.641 m

ETAPA I

6 – 6½ ur

↗879 m ↘690 m

Rif. Palafavera/Rif. Monte Pelmo – Casera di Pioda – Val de le Ziolere – Rif. Sonino al Coldai – Forc. Coldai – Lago Coldai – Forc. del Col Negro – Rif. A. Tissi – Cason di Col Reàn – Sella di Pelsa – Casa Favretti – Rif. M. Vazzoler

Na južni strani velikega parkirišča (1.525 m) uberemo pot številka 564 do višine približno 1.735 m. Ne povzpemo se na Forc. di Alleghe, temveč pot nadaljujemo v smeri proti jugu do Casera di Pioda. Pod severnim pobočjem Torrioni delle Ziolere vodi pot skozi dolino Val de le Ziolere do kočice Rif. A. Sonino al Coldai (2.132 m). Po kratkem vzponu na prelaz Forcella Coldai (2.191 m), preidemo na Dolomitsko visokogorsko pot, tako imenovano "Alta Via delle Dolomiti", ki vodi neposredno okoli jezera Lago Coldai (2.143 m). Ponoven vzpon, za slabih 60 metrov višine, do Forc. del Col Negro (2.203 m), ne bi smel biti problem. Vzдолž visokogorske poti je še posebej impresivna, nad 1.000 m visoko dvigajoča se, skalna stena Civette, ki se nad nami dviguje k nebu. Na visoki planoti Val Civetta imamo možnost našo turo nadaljevati direktno preko prelaza Forc. di Col Reàn (2.107 m) ali pa naredimo manjši ovinek do kočice Rif. A. Tissi (2.260 m), kjer se okrepčamo. Pri koči Rif. A. Tissi kmalu pridemo nazaj na Dolomitsko visokogorsko pot, ki nas pelje preko prelaza Sella di Pelsa (1.954 m) do kočice Rif. M. Vazzoler (1.714 m).

Možnosti prenočevanja

Rif. M. Pelmo (1.525 m): tel. +39-0437-789359, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Rif. Palafavera (1.525 m): tel. +39-0437-789472, e-naslov: info@palafavera.com, www.palafavera.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Rif. A. Sonino al Coldai (2.132 m): tel. +39-041-716900 ali +39-0437-789160, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAI.

Rif. A. Tissi (2.260 m): tel. +39-0437-931655 ali +39-0437-721644, odprto: od konca junija do konca septembra, prenočišče CAI.

Rif. M. Vazzoler (1.714 m): tel. +39-0438-24041 ali +39-0437-660008, odprto: od sredine junija do sredine septembra, prenočišče CAI.

ETAPA II

6 – 6½ ur

↗762 m ↘951 m

Rif. M. Vazzoler – Covol delle Sasse – Van delle Sasse – Forc. delle Sasse – Anello Zoldano n. 557 – Rif. A. Sonino al Coldai – Rif. Palafavera/Rif. M. Pelmo

Današnja etapa poteka skozi impresivno pokrajino in je nepozabna. Tura nas vodi mimo znane, vendar izjemno zahtevne plezalne poti „Via Ferrata degli Alleghesi“, ki vodi preko 900 metrov visoke vzhodne stene in nato čez severni greben na vrh Civetta (3.220 m). Iz leta v leto sem prihaja veliko plezalcev, vendar mnogi pogosto precenjujejo svoje sposobnosti.

Počasi se vzpnemo od kočice Rif. M. Vazzoler (1.714 m) na Covol delle Sasse (2.061 m). Sledeč poti številka 558, pridemo do impresivne krnice „Van delle Sasse“, ki leži utesnjena med vrhoma Civetta in Cima delle Sasse. Glavna pot nas pripelje neposredno na prelaz Forc. delle Sasse (2.476 m), ki je najvišje ležeča točka našega tokratnega pohoda. Veličastna tura nas potem vodi pod severnovzhodnim pobočjem vrha Cima di Tomb in mimo impresivnega vzhodnega pobočja Civette, kjer se prav tako začne ena izmed plezalnih smeri. Po poti Arnello Zoldano številka 557 gremo do kočice Rif. A. Sonino al Coldai. Po poštenem okrepčilu v koči, sledi sestop do izhodiščne točke, kočice Rif. Palafavera oziroma kočice Rif. M. Pelmo.

Možnosti prenočevanja

Rif. A. Sonino al Coldai (2.132 m): glej Etapo I

Rif. M. Pelmo (1.525 m): glej Etapo I

Rif. Palafavera (1.525 m): glej Etapo I

Uporabne informacije

Turistične informacije

Dolomiti Turismo S.r.l.: +39-0437-940084
e-naslov: mail@infodolomiti.it, www.infodolomiti.it.

Ufficio Turistico di Zoldo Alto:

tel. +39-0437-789145, e-naslov: zoldoalto@infodolomiti.it
www.infodolomiti.it

Consorzio Val Zoldana: tel. +39-0437-788907
e-naslov: civetta@dolomiti.it, www.val-zoldana.com

Parki

Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi:
tel. +39-0439-3328, e-naslov: info@dolomitipark.it
www.dolomitipark.it

Planinska društva in zveze

Club Alpino Italiano (CAI), Sezione Val di Zoldo:
tel. +39-0437-78100, e-naslov: vallezoldana@cai.it

Gorski vodniki

Guide Alpine Val di Zoldo:
tel. +39-328-2170815 ali +39-347-2990255
e-naslov: info@guidealpinevaldizoldo.it
www.guidealpinevaldizoldo.it

Guide alpine Agordine: tel. +39-0437-592144

Guide alpine Val Fiorentina:

tel. +39-0437-720248, e-naslov: ruggerovallazza@genie.it
www.valfiorentina.it/selva/at/estate/oltre/guide.htm

Zero8mila: tel. +39-339-2201656

e-naslov: guidealpine@zero8mila.it, www.zero8mila.it

Javni prevozi

Dolomitibus: www.dolomitibus.it

Vremenska napoved

Arpav - vremenska napoved za Dolomite:
tel. +39-0436-755711, www.arpa.veneto.it/
bollettini/htm/dolomiti_meteo_de.asp

Meteo audio - vremenski odzivnik:

tel. +39-0436-780007

Vremenska napoved v Italiji: www.meteo.it

www.meteoitalia.it, www.meteoam.it

Zemljevidi

Zemljevid Tabacco Marmolada - Pelmo - Civetta - Moiazza: zvd. št. 015, 1:25.000
Zemljevid Tabacco Dolomiti di Zoldo, Cadorine e Agordine: zvd. št. 025, 1:25.000
Meridiani Montagne: Civetta, 1:25.000
(s podrobnim zvd. 10.000)

Spletni naslovi

www.alparc.org
www.dolomiti.org
whc.unesco.org/en/list/1237

Literatura

Mašera A. (2006): poglavje 28: Civetta, 3220 m, str. 100-105; V: Čudovite Alpe: 45 vzponov v bližnjih Alpah. Ljubljana, PZS – Planinska zveza Slovenije, 175 str.

Mašera, A. (2009): Dolomiti, sanjske gore: 40 izbranih vzponov. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 253 str.

Price, G. (2005): Circumnavigating the Civetta. In: WALKING THE DOLOMITES - 28 Multi-Day Routes, Cicerone Guide, str. 128-136.

CONSERVATION OF NATURE AND LANDSCAPE PROTECTION
PROTECTION DE LA NATURE ET ENTRETIEN DES PAYSAGES
VARSTVO NARAVE IN UREJANJE KRAJINE
PROTEZIONE DELLA NATURA E TUTELA DEL PAESAGGIO
NATURSCHUTZ UND LANDSCHAFTSPFLEGE

Natural resources are finite

Les ressources naturelles sont finies

Naravni viri so omejeni

Le risorse naturali sono finite

Die natürlichen Ressourcen sind begrenzt

ALPINE CONVENTION

Alpska „pot treh dežel“

tura v osrčju pogorij Ötztaler Alpen-Alpi Venoste,
Ortler-Ortles-Cevedale in Samnaun

Pogled na gorsko vasico Vent v osrčju Ötztalskih Alp-Alpi Venoste.
Foto: OeAV/Fachabteilung Raumplanung-Naturschutz

Značilnosti

Med hojo po tako imenovani „poti treh dežel“ ne obiščemo le pokrajin Tirolske, Južne Tirolske-Zgornjega Poadižja in kantona Graubünden ter pri tem prečkamo meje Avstrije, Italije in Švice, temveč med potjo raziščemo številna gorska območja in spoznamo različne kulture. Med 15-dnevnim pohodom po gorski skupini Samnaun, Ötztalskih Alpah in gorskem masivu Ortler-Cevedale, kakor tudi po pokrajini doline Vinschgaus-Val Venosta, kjer se že čuti sredozemski vpliv, nas bo navdušila pokrajinska in podnebna raznolikost. Poleg zapuščenih visoko ležečih dolin in osupljivega ledeniškega površja, temu območju dajejo kontrast bujne zelene pašne površine. V 15 dneh prehodimo tri zavarovana območja, kot so Naravni park Ötztal, Naravni park gorske skupine Texel-Tessa in Narodni park Stilfserjoch-Stelvio. Pot nas pripelje tudi na območje turistično močno obremenjenih in izkoriščanih regij, kot sta na primer območje Pitztal ali ledeniško smučarsko središče Sölden, ki puščata globoke rane tej visokogorski naravi. Posebno

15 dni

zanimanje na tem območju pa vzbudi "planinska vas" Vent, v zadnjem delu Ötztal, saj so se prav tukaj s pomočjo Franz Senn-a rodili začetki alpinizma. Zaradi velikih višinskih razlik, ki jih moramo premagati na poti, bomo imeli ob lepem vremenu priložnost uživati v veličastnem razgledu na apnenčaste gore na severu, Švicarske tritisočke na zahodu in Dolomite na jugu. Izhodišče pohoda je švicarska občina Scuol, v kantonu Graubünden. Turo lahko začnemo tudi na primer iz krajev Nauders, Vent ali Schlanders-Silandro. Ker je celotna tura kar dolga, je zasnovana tako, da jo je mogoče kjerkoli vmes prekiniti.

Zahtevnost

15-dnevna „pot treh dežel“ je fizično kar precej zahtevna. Pohodne ture potekajo po stezah, poteh in ponekod celo po stranskih cestah, krajši del nekaterih etap pa preko z ledom prekritih prelazov, pri čemer pa ne potrebujemo kakšnih posebnih alpinističnih pripomočkov. Na tem pohodu sposobnosti bivanja na višini nikakor ne gre podcenjevati, saj se ves čas gibljemo na višini okoli 3.000 m ali celo preko. Zanesljiv korak, brez vrtočlavice in dobra kondicija sta za to turo neobhodno potrebna.

ETAPA I

5½ – 6 ur

↗409 m ↘100 m

Scuol – Sent – Val Sinestra – Vnà – Tschlin

Od retoromanskega mesteca Scuol (1.250 m) se prijetno, počasi vzpenjamo po neprometni cesti do Sent-a, ki leži na grebenu nad dolino Inntal-Valle dell'Inn. Od vasice Sent pot nadaljujemo proti notranjosti doline do gostišča z imenom „Val Sinestra“, prečkamo deročo reko Brancla in po 3½ urah pridemo do Vnà (1.650 m), kjer je možno prenočiti. Po nadaljnjih 2½ urah hoje dosežemo vasico Tschlin (1.559 m).

Možnosti prenočevanja

Gast- und Kulturhaus Piz Tschütta (Vnà, 1.650 m): tel. +41-(0)81-8601212, e-naslov: info@hotelvna.ch, www.hotelvna.ch, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Engadin Scuol Tourismus in Tschlin Tourismus, str. 148.

Izhodišče:	Scuol (1.250 m, dosegljiv z vlakom ali avtobusom)
Najvišja točka:	Madritschjoch - Passo Madriccio (3.123 m)
Skupen čas hoje:	89½ – 97 ur
Skupna višinska razlika:	↗14.807 m ↘14.807 m

ETAPA II

2½ – 3 ur

↗426 m ↘591 m

Tschlin – Martina – Nauders

Od majhne vasice Tschlin približno 1 – 1½ ure hodimo po Engadinski planinski poti do zaselka Martina. Po prečkanju reke Inn gremo po cesti do nekdanje mejne stražarnice, kjer prestopimo mejo s Tirolsko. Nato pot nadaljujemo po slabo označeni gozdni cesti

na Norbertshöhe (1.461 m) oziroma v smeri Lochmühle vse dokler se ne začnemo spuščati proti Nauders (1.394 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Tourismusverband Nauders, str. 148.

ETAPA III

7½ – 8 ur

↗1.574 m ↘848 m

Nauders – Tscheyjoch – Hohenzollern Haus

Od Nauders-a na Tscheyjoch se lahko vzpnemo po več različnih poteh. Menda najlepša vodi skozi dolino Valeri navzgor, vse dokler ne preide na Naudersko planinsko pot. Po tej poti hojo nadaljujemo do zapuščene planine Valdafur Alm (2.072 m). Nato se moramo ponovno povzpeti še za nadaljnjih 500 metrov višine na Tscheyjoch (2.600 m). Zadnji vzpon nas vodi preko smučišča Nauders. Od Tscheyjoch sestopimo po slabo markirani stezi navzdol proti dolini Nauderer Tscheytal. Po kratkem vzponu za približno 200 višinskih metrov, na zahodnem pobočju Muttler Kopf in Wildnörderer (3.011 m) preidemo na stezo, ki vodi navzdol do Hohenzollern Haus (2.120 m).

Možnosti prenočevanja

Hohenzollern Haus (2.120 m): tel. +43-(0)664-5311915, odprto: od začetka junija do konca septembra, prenočišče DAV.

ETAPA IV

6½ – 7 ur

↗845 m ↘1.037 m

Hohenzollern Haus – Rotschragenjoch – Gepatschhaus

Višinska razlika na današnji etapi ni tako zelo velika, pa vendar se povzpne skoraj do višine 3.000 metrov. Od Hohenzollern Haus (2.120 m) hodimo kratek čas proti notranjosti doline. Potem se usmerimo levo in pot, ki vodi na Rotschragenjoch postaja vedno bolj strma. Pri vzponu moramo obvezno kdaj pa kdaj usmeriti pogled proti široki dolini Radurschltal, kjer lahko vidimo številne aktivne skalne ledenike, ki prekrivajo velike skalne gmote. Po obisku Joch-a, kjer se povzpne na zvonik, sestopimo strmo navzdol v dolino Kaiserbergtal. Nato nas pot vodi proti jugu, nad Gepatschspeicher do Gepatschhaus (1.928 m).

Možnosti prenočevanja

Gepatschhaus (1.928 m): tel +43-(0)664-4319634 ali +43-(0)5475-489, e-naslov: info@gepatschhaus.at, www.gepatschhaus.at, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče DAV.

ETAPA V

7 – 7½ ur

↗1.283 m ↘918 m

Gepatschhaus – Ölgrubenjoch – Taschachhaus – Fuldaer Höhenweg – Riffelseehütte

Na današnji etapi imamo priložnost uživati v nepopisnem razgledu na veličastno morje ledenikov Ötztalskih Alp. Od Gepatschhaus začnemo hoditi navzdol po cesti nekoliko bolj proti notranjosti doline, nato se po ovinkih vseskozi strmo navzgor vzpenjamo na Ölgrubenjoch (3.050 m). Po robu ledenika Sexergetenferner se spustimo navzdol do Taschachhaus, kjer si lahko odpočijemo ali celo prenočimo. Pri tem spustu lahko opazujemo veličasten ledenik Taschachferner in vrh Wildspitze (3.770 m), ki se nahaja ob njem. Po Fuldaerski planinski poti "Fuldaer Höhenweg" gremo nato za nekaj metrov višinske razlike navzdol preko Taschachtal do Riffelseehütte (2.293 m), kjer pridemo do območja, ki je močno izkoriščano in v popolnem kontrastu z neokrnjeno naravo ali impresivno krajino.

Možnosti prenočevanja

Taschachhaus (2.432 m): tel. +43-(0)664-1384465, e-naslov: office@taschachhaus.com, www.taschachhaus.com, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče DAV.

Riffelseehütte (2.293 m): tel. +43-(0)5252-6474, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče DAV.

ETAPA VI

7½ – 8 ur

↗1.262 m ↘1.587 m

Riffelseehütte – Mittelberg – Braunschweiger Hütte – Pitztaler Jöchl – Rettenbachalm – Gaislachalm

Od koč Riffelseehütte pot nadaljujemo proti dnu doline in mimo spodnje postaje zobate železnice Pitztaler, ki vozi na ledenik. Današnja etapa bi lahko bila, kar se pokrajine tiče, zelo impresivna, če jim ne bi bilo v dolini Grießtal treba s tako imenovano „nujno potjo“ izkoriščati narave. S tem izkoriščanjem oziroma posegi v naravo, je dolina izgubila tisto svojo nekdanjo prvinsko lepoto. Vzpon do koč Braunschweiger Hütte (2.759 m) na nekaterih odsekih zahteva zanesljiv korak. Od koč imamo čudovit razgled na Linken Fernerkogel. Po počitku nas čaka strm vzpon na Pitztaler Jöchl (2.996 m), nato nadaljujemo s hojo navzdol do smučišča na ledeniku Rettenbachferner, potem pa današnjo etapo zaključimo na Gaislachalm (1.968 m).

Možnosti prenočevanja

Braunschweiger Hütte (2.759 m): tel. +43-(0)664-5353722, e-naslov: office@braunschweiger-huette.at, www.braunschweiger-huette.at, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče DAV.

Rettenbachalm (2.138 m): tel. +43-(0)5254-2622, privatno prenočišče.

Alpengasthof Gaislachalm (1.968 m): tel. +43-(0)5254-2914,

e-naslov: info@gaislachalm.com, www.gaislachalm.com, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA VII

5 – 5½ ur

↗872 m ↘945 m

Gaislachalm – Vent

Po dobrih dveh urah vzpona do parkirišča pri ledeniku Tiefenbachferner, sledi odsek bujnih gorskih travnikov v dolini Ventertal, nato po kolovozu pridemo do "planinske" vasi Vent, ki leži na nadmorski višini 1.895 m.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Ötztal Tourismusbüro-Büro Vent, str. 148.

ETAPA VIII

6½ – 7 ur

↗1.068 m ↘953 m

Vent – Rofen – Hochjoch-Hospiz – Gasthof Schöne Aussicht – Maso Corto-Kurzas

Od gorske vasi Vent se povzpne do Rofen (2.014 m), najvišjeležečega stalno naseljenega kraja v vzhodnih Alpah. Od tu nadaljujemo pot skozi dolino Rofental in se počasi lepo vzpenjamo do gostišča Hochjoch-Hospiz (2.413 m). Po kratkem počitku sledi sestop za približno 120 višinskih metrov do Rofenbach. Nato gremo vzporedno ob ledeniku Hochjochferner navzgor, kjer pri stari mejni stražarnici oziroma carinarnici stopimo na italijanska tla. Do razgledne točke G.H. Schöne Aussicht-Bellavista (2.842 m) ni več daleč. Sledi sestop v turistični kraj Kurzas-Maso Corto (2.010 m).

Možnosti prenočevanja

Hochjoch-Hospiz (2.413 m): tel. +43-(0)676-6305998, e-naslov: hochjoch@gmx.at, odprto: od konca junija do konca septembra, prenočišče DAV.

Albergo Gasthof Schöne Aussicht-Bellavista (2.842 m): tel. +39-(0)473-662140, e-naslov: info@schoeneaussicht.it, www.schoeneaussicht.it, odprto: od konca junija do začetka oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA IX

6 – 6½ ur

↗784 m ↘2.056 m

Maso Corto-Kurzas – Silandro-Schlanders

Iz Kurzas-Maso Corto (2.010 m) uberemo pot preko Unt-a. Hodimo ob potoku, mimo Koflerberg-a v samotno dolino Lagauntal. Potem se vzpenjamo za približno 500 višinskih metrov navzgor na Tascheljöchl (2.765 m), kjer najdemo pogorele ruševine

nekdanje kočje Heilbronner. Pri sestopu gremo mimo tako imenovanega "črnega jezera" Schwarzen Lacke-Lago Nero in mimo jezera Kortscher See-Lago di Còrzes (2.501 m). Od planine Kortsch dalje hodimo po starih poteh, ki vodijo ob namakalnih kanalih (nem. Waalweg, it. Rogge) s fascinantnim pogledom na gorski masiv Ortler, dokler preko doline Schlandrauner ne pridemo v Schlanders-Silandro (738 m).

Možnosti prenočevanja

Per informazioni: Tourismusverein Schnalstal - Associazione Turistica Val Senales, str. 148.

Tourismusverband Vinschgau-Schlanders - Associazione Turistica Val Venosta-Silandro, str. 148.

ETAPA X

5½ – 6 ur

↗1.125 m ↘307 m

Silandro-Schlanders – Hotel Waldheim

Na današnjem pohodu sicer ne gremo višje kot 1.700 m, a imamo vseeno lep razgled na gorski verigi Cevedale in Ortler. Od Schlanders-Silandro gremo do Göflan-Covelano, nato po prečkanju reke Adiže (nem. Etsch, it. Adige) navzdol v Morterleger (1.700 m). Od tu pot nadaljujemo po deloma v skale vklesani stezi do Steinwandhof-a (1.464 m) in naprej do Oberhof-a (1.494 m). Visoko nad dolino Martelltal-Val Martello se povzpemo na Ober-Hölderle-Sambuchi di sopra (1.627 m), nato pa po krajšem sestopu pridemo do hotela Waldheim (1.556 m).

Možnosti prenočevanja

Hotel Waldheim (1.556 m): tel. +39-(0)473-744545, e-naslov: hotel@waldheim.info, www.waldheim.info, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA XI

5 – 5½ ur

↗1.681 m ↘656 m

Hotel Waldheim – Gasthof Enzian – Rif. Nino Corsi-Zufallhütte – Rif. Città di Milano-Schaubachhütte

Od hotela Waldheim se povzpnejo na planino Schluderalp in nato nadaljujemo vzpon na Lyfialm (2.165 m). Nekoliko nižje leži koča Gasthof Enzian (2.051 m) in malo višje koča Zufallhütte-Rifugio Nino Corsi (2.265 m), v obeh pa je možno prenočiti. Od koče Zufallhütte-Rifugio Nino Corsi nas vodi pot preko puste doline Madritschtal-Val Madriccio na Madritschjoch (3.123 m). Nato uživamo v razgledu na trojico vrhov: Ortler, Königspitze-Grand Zebro in Monte Zebro. Na zadnjem delu etape gremo mimo žičniških naprav navzdol do koče Schaubach Hütte-Rifugio Città di Milano (2.581 m).

Možnosti prenočevanja

Gasthof Enzian (2.051 m): tel. +39-0473-744755.

Rif. Nino Corsi-Zufallhütte (2.264): tel. +39-0473-744785,
e-naslov: info@zufallhuette.com, www.zufallhuette.com, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Rif. Città di Milano-Schaubachhütte (2.581 m): tel. +39-(0)473-613024,
e-naslov: info@schaubachhuette.it, www.schaubachhuette.it, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče CAI.

ETAPA XII

5½ – 6 ur

↗1.097 m ↘1.490 m

Rif. Città di Milano-Schaubachhütte – Rif. Coston-Hintergrathütte – Rif. Tabaretta – Bärenkopfjoch – Rif. Borletti-Berglhütte

Današnja etapa zaradi razgleda na Ortler-Ortles Cevedale, Königspitze-Grand Zebro in Monte Zebro sodi med eno izmed najlepših na tem pohodu po „poti treh dežel“. Za začetek se lahko povzpnejo do koče Hintergrathütte (2.661 m), nato pa za približno 300 višinskih metrov sestopimo do koče Rifugio K2. Pri vzponu do koče Tabaretta Hütte (2.550 m) naletimo na veliko skalo, ker je obeležje plezalcem, ki so se ponesrečili v pogorju Ortler. Nato se pot strmo vije na Bärenkopfjoch (2.938 m). Pri sestopu do koče Berglhütte (2.188 m) smo tako ponovno popolnoma prepoteni.

Med pohodno turo lahko uživamo v veličastnem razgledu na Königspitze-Grand Zebro (levo) in Ortler-Ortles.

Foto: J. Essl

Možnosti prenočevanja

Rif. Coston-Hintergrathütte (2.661 m): tel. +39-(0)473-613188, odprto: od začetka julija do konca septembra, privatno prenočišče.

Rif. Tabaretta (2.550 m): tel. +39-347-2614872, odprto: od začetka junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Rif. Borletti-Berglhütte (2.188 m): tel. +39-338-3877344, e-naslov: berglhuette@gmx.net, www.berglhuette.it, odprto: od začetka junija do sredine oktobra, prenočišče CAI.

ETAPA XIII

5½ – 6 ur

↑1.252 m ↘937 m

Rif. Borletti-Berglhütte – Berghotel Franzenshöhe – Passo dello Stelvio-Stilfser Joch – Rif. Garibaldi-Dreisprachenspitze – Berghaus Astras – Umbrailpass

Takoj za začetek te etape sestopimo v dolino Trafoiertal-Valle di Trafoi. Po prečkanju potoka se povzpemo do Berghotela Franzenshöhe (2.188 m). Vzpona na 2.757 m visoko ležeč Stilfser Joch kakor tudi na vrh Dreisprachenspitze-Cima Garibaldi (2.843 m) nam nista težka, saj se nam na vrhu obeta lep razgled. Nato sledi sestop na prelaz Umbrailpass-Passo Umbrail (2.503 m), kjer je možno prenočiti tako na švicarski kot na italijanski strani.

Možnosti prenočevanja

Berghotel Franzenshöhe (2.188 m): tel. +39-(0)473-611768, www.franzenshoehe.com.

Rif. Garibaldi-Dreisprachenspitze (2.845 m): tel. +39-(0)342-904312, e-naslov: info@rifugiogaribaldi.it, www.rifugiogaribaldi.it/de/, odprto: od junija do oktobra, privatno prenočišče.

Berghaus Astras (2.503 m): tel. +41-(0)81-8585782, e-naslov: astras@bluewin.ch, odprto: od maja do oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA XIV

7½ – 8 ur

↑885 m ↘1.239 m

Umbrailpass – Piz Umbrail – Lai da Rims – Alp Mora – Passo del Forno-Ofenpass

Današnji pohod je dolg, poleg tega pa med potjo ni nikakršnih možnosti okrepčila v gostiščih. Najprej se povzpemo na 3.031 m visoki vrh Piz Umbrail. Sledi spust, ki nas pelje mimo čudovitega jezera Lai da Riems-Bergsee in končno navzdol v Alp Clastra. Obkroženi z vrhovi, visokimi okoli 3.000 m, najprej hodimo nekoliko navkreber, preden sestopimo do Alp Mora (2.084 m). Preko nekaj manj kot 2.300 m visokega sedla, končno dosežemo prelaz Ofenpass (2.149 m).

Možnosti prenočevanja

Hotel Süsom Give (2.149 m): tel. +41-(0)81-858582, e-naslov: ofenpass@gmx.ch, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA XV

6½ – 7 ur

↗244 m ↘1.143 m

Passo del Forno-Ofenpass – Funt da S-charl – Alp Astras – S-charl – Scuol

V zadnji etapi lahko resnično uživamo, saj je vzpon na Funt da S-charl resnično kratek. Sledi sestop poln doživetij in sicer skozi neokrnjeno naravo doline S-charl in mimo potoka Clemgia. Ko gremo mimo zaselka S-charl, pot kmalu preide v ozek kolovoz po katerem prijetno hodimo vse do Scuol (1.250 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Engadin Scuol Tourismus, str. 148.

Literatura

Davies, C. (2005): Mountain Walking in Austria. A Guide to 25 Mountain Groups in the Eastern Alps With 98 Walks Fully Described, Cicerone Guides.

Evans, C. (1983): Trail Guide to Austria, Switzerland and Liechtenstein (On foot through Europe), Morrow, 288 str.

Ötztal – Pitztal: Vodnik s karto, Kompass (naročilo možno na spletni strani PZS).

Podovšovnik, U. (2002): Ortler: po svetu. V: Svet & ljudje – ISSN 1408-7952, letnik 4, številka 14 (feb 2002), str. 86-91.

Reynolds K. (2009): Walking in Austria: 100 Mountain Walks in Austria. Cicerone Guide.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Engadin Scuol Tourismus:

tel. +41-(0)81-8612222

e-naslov: info@engadin.com, www.scuol.ch.

Tschlin Tourismus: tel. +41(0)81-8663303

e-naslov: info@tschlin.ch, www.tschlin.ch

Tourismusverband Nauders: tel. +43-(0)5473-87220

e-naslov: office@nauders.info, www.nauders.info

Ötztal Tourismus-Büro Vent: tel. +43-57200-260

e-naslov: vent@oetztal.com, www.vent.at

Tourismusverein Schnalstal - Associazione

Turistica Val Senales: tel. +39-(0)473-679148

e-naslov: info@schnalstal.it, www.oetziworld.it

Tourismusverband Vinschgau-Schlanders -

Associazione Turistica Val Venosta-Silandro:

tel. +39-(0)473-620480

e-naslov: info@vinschgau-suedtirol.info

www.vinschgau-suedtirol.info

Parki

Nationalpark Stilfser Joch - Parco Nazionale

dello Stelvio: tel. +39-(0)342-910100

e-naslov: info@stelviopark.it, www.stelviopark.it

Naturpark Ötztal: tel. +43-(0)5256-22957

e-naslov: info@naturpark-oetztal.at

www.naturpark-oetztal.at

Naturpark Texelgruppe - Parco Naturale

Gruppo di Tessa: tel. +39-0473-668201

e-naslov: info.tg@provinz.bz.it

www.provinz.bz.it/natur/2803/index_d.asp

Planinska društva in zveze

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)512-59547-0

e-naslov: office@alpenverein.at, www.alpenverein.at

Club Alpino Italiano (CAI), Gruppo Regionale

Alto Adige: tel. +39-(0)471-402144

e-naslov: segreteria@caialtoadige.it, www.caialtoadige.it

Alpenverein Südtirol (AVS): tel. +39-(0)471-978141

e-naslov: office@alpenverein.it, www.alpenverein.it

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818

e-naslov: info@sac-cas.ch, www.sac-cas.ch

Deutscher Alpenverein (DAV): tel. +49-(0)89-140030

e-naslov: info@alpenverein.de, www.alpenverein.de

Gorski vodniki

Bergführerstelle Vent: tel. +43-(0)5254-8106

e-naslov: info@bergfuehrer-vent.at

www.bergfuehrer-vent.at

Gorski vodniki Unterengadin:

Planta Tumasch tel. +41-(0)81-8649071

in Egler Jachen tel. +41-(0)81-8641916

Guide Alpine Adamello: tel. +39-340-6142567

ali +39-347-4574251

e-mail: info@guidealpineadamello.it

www.guidealpineadamello.it

Alpenschule Ortler - Scuola di Alpinismo

Ortles: Haus der Berge, tel. +39-0473-613004

e-naslov: alpenschule.ortler@sulden-info.com

www.alpenschule-ortler.com

Javni prevozi

Rhätische Bahn - Retijska železnica:

tel. +41-(0)812-884340, www.rhb.ch

Švicarski poštni prevoznik, poštni avto:

Postauto Graubünden, tel. +41-(0)818-641683

www.postauto.ch/de

ÖBB-Postbus GmbH: tel. +43(0)810-222333

tel. +43-(0)1-71101 (iz tujine), (dnevno 7.00 –

20.00), www.postbus.at

Transporto integrato Alto Adige-Südtirol:

združenje prevoznikov Zg. Poadižje-Južna

Tirolska: tel. +39-(0)471-450111, www.sad.it

Vremenska napoved

Osebn svetovanje o vremenski napovedi

za Avstrijo: tel. +43-(0)512-291600

(pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji:

www.zamg.ac.at

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Vreme za Zgornje Poadižje - Južna

Tirolsko: www.provinz.bz.it/wetter

Zemljevidi

Alpenvereinskarte Nr. 30/4, Ötztaler

Alpen: Nauderer Berge, 1:25.000

Alpenvereinskarte Nr. 30/5, Ötztaler

Alpen: Geigenkamm, 1:25.000

Alpenvereinskarte Nr. 30/6, Ötztaler

Alpen: Wildspitze, 1:25.000

Zemljevid Tabacco „Ortles-Cevedale

Ortlergebiet“: zvd. št. 08, 1:25.000

Zemljevid Tabacco Latsch-Laces

Martell-Val Martello Schlanders-Silandro:

zvd. št. 45, 1:25.000

Zemljevid Švice: Ofenpass, 1:50.000

Zemljevid Švice: Nauders, 1:50.000

Zemljevid Švice: Tarasp, 1:50.000

Spletni naslovi

www.bergsteigerdoerfer.at

www.seilschaft.it

www.via-alpina.org

www.alpconv.org

POPULATION AND CULTURE
POPULATION ET CULTURE
PREBIVALSTVO IN KULTURA
POPOLAZIONE E CULTURA
BEVÖLKERUNG UND KULTUR

The Alps, a crossroad without boundaries at the heart of Europe

Les Alpes, un lieu charnière sans barrières au coeur de l'Europe

Alpe: stičišče brez ovir v središču Evrope

Le Alpi, cerniera senza barriere nel cuore d'Europa

Die Alpen: Verbindungen ohne Grenzen im Herzen Europas

CONVENTION ALPINE

Tura okoli vrha Großer Litzner

v osrčju Silvrette

Malo poznan vrh: Großer Litzner. Foto: G. Groß

Značilnosti

Območje gorske verige Silvretta zaznamujejo globoko vrezane doline, številna poledenela območja in zelo visoki, strmi, temno obarvani vrhovi gora. Z alpinističnega stališča uživa ta skupina gora, ki jo uvrščamo k Vzhodnim Alpam, veliko stopnjo prepoznavnosti. Dostop do številnih tritisočakov je večinoma z avstrijske strani. Tam se nahaja tudi večina koč in planinskih postojank. Švicarski del je zato alpinistično oziroma turistično dokaj miren, čeprav tam leži najvišji vrh Piz Linard (3.411 m). Pogosto je v središče postavljen tako imenovani „Vrh treh dežel“ (Dreiländerspitze), kjer se stikajo Tirolska, Vorarlberg in švicarski Graubünden. Zaradi številnih poledenelih območij, to gorsko skupino imenujejo tudi „modra Silvretta“.

Štiridnevna tura okoli vrha Großer Litzner, ki se kakor prst dviguje v nebo, je po krivici postavljena v senco vseh drugih znanih planinskih poti, tako da je poznana le redkim. Samotnost in neizmerno uživanje v lepotah pokrajine sta tukaj zagotovljena. Za izhodišče je izbran, v švicarski dolini Engadin ležeč, kraj Alp Sardasca, ki leži le nekaj kilometrov stran od znanega turističnega središča Klosters. Turo je mogoče začeti tudi

4 dni

z avstrijske strani preko Bieler Höhe oziroma mimo umetnega jezera Silvrettastausee, ki ga je mogoče doseči iz smeri koč Saarbrücker Hütte.

Zahtevnost

Štiridnevno krožno turo lahko označimo za srednje zahtevno. Ker so hribi oziroma poti pogosto prekriti z gruščem, so posamezni vzponi lahko nekoliko neprijetni. Previdnost je potrebna tudi pri prečenju zaplat starozapadlega snega, ki, predvsem v strmih krnicah, lahko ostane še vse do poletja.

Izhodišče:	Alp Sardasca (1.648 m, z Retijsko železnico (Rhätische Bahn) do Klosters in potem z Bus-taxijem do Alp Sardasca)
Najvišja točka:	Seelücke (2.776 m)
Skupen čas hoje:	16 – 18 ur
Skupna višinska razlika:	↗2.331 m ↘2.331 m

ETAPA I

2 – 2½ ur

↗693 m

Alp Sardasca – Silvrettahütte

Od Alp Sardasca (1.648 m) začnemo hoditi po ravnem, po dolini, v smeri proti vzhodu, nato sledi zelo strm vzpon navzgor do kočice Silvrettahütte (2.341 m). Med današnjo kratko etapo lahko izkoristimo čas in raziščemo na novo urejeno ledeniško učno pot, se okopamo v enem izmed gorskih jezer ali pa se povzpne na Tällispitz (2.843 m), ki je najbližji vrh od kočice Silvrettahütte.

Možnosti prenočevanja

Silvrettahütte (2.341 m): tel. +41-(0)81-4221306, e-naslov: silvrettahuette@bluewin.ch, www.silvrettahuette.ch, odprto: od sredine junija do sredine oktobra, prenočišče SAC-CAS.

Sledi nekdanjega ledniškega delovanja nas spremljajo na pohodni turi po Großer Litzner. Foto: M. Hofer

ETAPA II

6 – 6½ ur

↗742 m ↘545 m

Silvrettahütte – Rote Furka – Klostersaler Umwelthütte – Litznersattel – Saarbrücker Hütte

Ob pogledu na ledenik Silvretta, hodimo po dobro označeni poti navzgor na Rote Furka (2.688 m), kjer prestopimo na avstrijska tla. Na koncu doline pridemo do kočice Klostersaler Umwelthütte (2.366 m; samooskrbna kočica). Preko Verhupftäli po strmi poti, ki je ponekod zavarovana z jeklenico, dosežemo 2.761 m visoko sedlo Litznersattel - Sella del Litzner. Sestop do kočice Saarbrücker Hütte (2.538 m) je zaradi melišč in zaplat snega, ki ostanejo še dolgo v poletni čas, kar malo težak, zato ga ne smemo podcenjevati.

Možnosti prenočevanja

Klostersaler Umwelthütte (2.366 m, samooskrbna kočica): odprto celo leto (ključ je proti plačilu kavnice, mogoče dobiti na planinski sekciji DAV), prenočišče DAV.

Saarbrücker Hütte (2.538 m): tel. +43-(0)5558-4235, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče DAV.

ETAPA III

3½ – 4 ur

↗234 m ↘707 m

Saarbrücker Hütte – Seelücke – Schottensee – Seetalhütte

Na poti od kočice Saarbrücker Hütte (2.538 m) do Seelücke (2.776 m) prečkamo kar precej melišč. Preko stranske morene ledenika Seegletscher hodimo nekoliko navkreber mimo jezera Schottensee, nato zavijemo v dolino Schlappintal. Skozi osupljivo lepo dolino Seetal, prispemo do romantične kočice Seetalhütte (2.065 m).

Možnosti prenočevanja

Seetalhütte (2.065 m): tel. +41-(0)71-3516392, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče SAC-CAS.

ETAPA IV

4½ – 5 ur

↗662 m ↘1.079 m

Seetalhütte – Scharte – Obere Silvretta-Seenplatte – Alpe Silvretta – Alp Sardasca – Klosters

Na zadnji etapi lahko sestopimo direktno do Alp Sardasca. Vendar je veliko lepši pohod preko jezerske pokrajine tako imenovane "Seenplatte". Od Seetalhütte (2.065 m) gremo nekoliko nazaj in nato po deloma slabo vidni stezi navzgor do Scharte (2.727 m), potem pa sestopimo proti čudovitim jezerom. Sledi sestop

na Alp Silvretta, od koder nas dobro vidni kaŝipoti usmerjajo proti Alp Sardasca (1.648 m). Od tam se z taxi-busom odpeljemo do kraja Klosters.

Moŝnosti prenoĉevanja

Glej uporabne informacije: Destination Davos Klosters, str. 154.

Uporabne informacije

Turistiĉne informacije

Destination Davos Klosters: tel. +41-(0)814-102020

e-naslov: info@klosters.ch, www.klosters.ch

Tourismusverband Paznaun-Ischgl - Infobüro

Galtür: tel. +43-(0)50990-200

e-naslov: info@galtuer.com, www.galtuer.com

Hochmontafon Tourismus GmbH - Büro Partenen:

tel. +43-(0)5558-83150

e-naslov: partenen@gaschurn-partenen.com

www.gaschurn-partenen.com

Planinska društva in zveze

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)51-259547-0

e-naslov: office@alpenverein.at, www.alpenverein.at

Schweizer Alpen-Club (SAC-CAS):

tel. +41-(0)31-3701818

e-naslov: info@sac-cas.ch, www.sac-cas.ch

Deutscher Alpenverein (DAV): tel. +49-(0)89-140030

e-naslov: info@alpenverein.de, www.alpenverein.de

Gorski vodniki

Forti Niederer (Klosters): tel. +41-(0)814-223974

Javni prevozi

Rhätische Bahn - Retijska ŝeleznica:

tel. +41-(0)812-884340, www.rhb.ch

Švicarski poštni prevoznik, poštni avto:

Postauto Graubünden, tel. +41-(0)818-641683

www.postauto.ch/de

Angelo's Bustaxi: tel. +41-(0)794-167373

Vremenska napoved

Osebnost svetovanje o vremenski

napovedi za Avstrijo: tel. +43-(0)512-29160

(pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji:

www.zamg.ac.at

Vremenska napoved v Švici:

tel. +41-(0)900-162333

www.meteoschweiz.admin.ch

Zemljevidi

Alpenvereinskarte, Silvretta-grupe,

zvd. št. 26: 1:25.000

Pohodniška karta Freytag & Berndt,

zvd. št. 373: Silvretta Hochalpenstraße/Piz Buin, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 248:

Prättigau, 1:50.000

Zemljevid Švice, zvd. št. 249:

Tarasp, 1:50.000

www.alpconv.org

Literatura

Reynolds K. (2009): Walking in Austria: 100 Mountain Walks in Austria. Cicerone Guide.

SOIL CONSERVATION
PROTECTION DES SOLS
VARSTVO TAL
DIFESA DEL SUOLO
BODENSCHUTZ

A territory that is not well looked after overruns in the valley

Un territoire qui n'est pas bien entretenu se répand dans la vallée

Območje, ki ni negovano, propada

Un territorio non curato frana a valle

Eine Landschaft, die nicht gepflegt wird, kann die Täler bedrohen

ALPSKA KONVENCIJA

Tura okoli Zugspitze

po nepoznani strani pogorja Wetterstein

Gorski masiv Zugspitze ima dve plati: masovni turizem in samotnost. Foto: J. Essl

Značilnosti

Pogorje Wetterstein se običajno povezuje le z Zugspitze, najvišjim vrhom Nemčije. Vrh ne doseže višine 3.000 m, pa vendarle se ob lepem vremenu z gondolsko žičnico na vrh zgrinja na tisoče ljudi. To je ena stran. Kdor pozna le to, v resnici ne pozna pogorja Wetterstein, saj na drugi strani najdemo povsem drugačen svet: divjino, samoto, mir in tišino. Na šestdnevni turi okoli Zugspitze lahko ta nedostopno delujoči kotiček med Bavarsko in Tirolsko spoznamo bolje, tako da ga raziščemo peš. Čeprav je komaj za verjeti, da skozi globoke ozko vrezane doline, ki jih obkrožajo navpično padajoče skalne stene, vodijo markirane steze, nas še bolj preseneti to, da je pohod relativno preprosto mogoče opraviti celo brez kakršnih koli tehničnih pripomočkov.

Zahtevnost

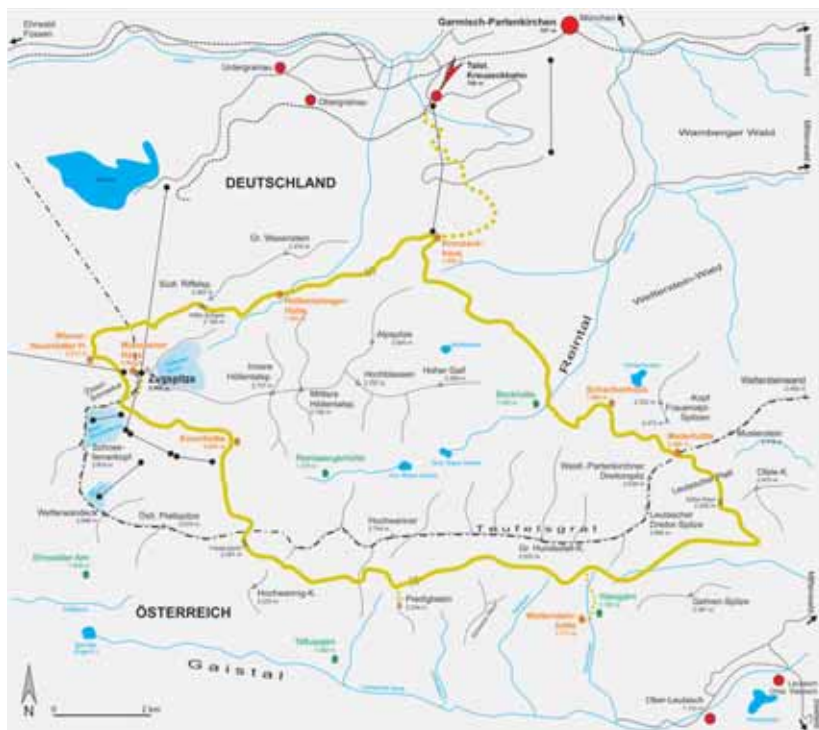
Pogorje Wetterstein je skrajno strma gmota apnenca, ki štrli k višku, z impozantnimi visokimi planotami na vrhu. Pohod okoli Zugspitze vsebuje vseskozi naporne etape, med drugim tudi nekaj lahkega plezanja oziroma prečenja plezalnih odsekov, kar zahteva predvsem zanesljiv korak, brez vrtoglavice. Kdor želi obhoditi Zugspitze, mora imeti za ta prepaden teren vsekakor vsaj nekaj planinskih izkušenj.

6 dni

Izhodišče:	spodnja postaja Kreuzeck & Alpseilbahn pri Garmisch-Partenkirchenu (760 m, redne avtobusne in železniške povezave)
Najvišja točka:	Südwestgrat (2.815 m); ob vzponu na Zugspitze (2.962 m)
Skupen čas hoje:	32½ – 35½ ur
Skupna višinska razlika:	↗5.287 m ↘5.287 m brez vzpona na Zugspitze ↗5.434 m ↘5.434 m z vzponom na Zugspitze

ETAPA I

4½ – 5 ur

↗1.058 m ↘437 m

Garmisch-Partenkirchen – Kreuzeck Haus – Hupfleitenjoch – (Schwarzer Kopf) – Knappenhäuser – Höllentalanger Hütte

Prvodnevno etapo lahko skrajšamo, če se del odseka peljemo z gondolsko žičnico. To skrajša višinsko razliko po poti za približno 1.000 metrov višine in čas hoje za približno 2½ ure. Ampak tudi vzpon z doline je povsem izvedljiv; s tem pohodom dosežemo izhodišče na spodnji postaji Kreuzeckbahn v Garmisch-Partenkirchnu (760 m). Vzpon nas vodi po poteh in cestah, ki večkrat prečkajo smučarske proge, vse do gostišč Kreuzalm (1.570 m) in Kreuzeck Haus (1.650 m). Žičniške naprave "krasijo" pokrajino, vse dokler po Hupfleitenjoch (1.750 m) prvič občutimo divjino. Če želimo uživati v lepem razgledu na jezero Eibsee, se moramo še dodatnih 10 minut vzpenjati do „Črne glave“ - Schwarzer Kopf (1.818 m). Nato se spustimo strmo navzdol do Knappenhäusern (1.520 m) in nato usmerimo v dolino Höllental do kočice Höllentalanger Hütte (1.381 m).

Možnosti prenočevanja

Kreuzeck Haus (1.650 m): tel. +49-(0)8821-2202, odprto: od sredine maja do začetka novembra, prenočišče DAV.

Höllentalanger Hütte (1.381 m): tel. +49-(0)8821-8811, odprto: od konca maja do konca septembra, prenočišče DAV.

ETAPA II

6 – 6½ ur

↗1.542 m ↘710 m

Höllentalanger-Hütte – Riffel Scharte – Riffel Tor – postaja Riffelriß – Bayerische Kohlstatt – Wiener Neustädter Hütte

Dolina Höllental je obkrožena z mogočno kamnito krajino. Hodimo proti notranjosti doline in nato sledimo odcepu na približno 1.600 m, v krnico Riffel (Riffelkar), do koder nam jeklenica omogoča varen vzpon. Z Riffel Scharte (2.163 m) lahko uživamo v pogledu na jezero Eibsee, preden se s pomočjo varovanja jeklenice povzpne na Riffel Tor (2.230 m). Po številnih ovinkih sestopa naletimo na postajo zobate železnice „Riffelriß“. Nato je treba sestopiti naprej, do Bayerischen Kohlstatt, na 1.520 m, preden pot nadaljujemo po avstrijskih tleh preko „avstrijske snežne krnice“ Österreichische Schneckar, dokler ne dosežemo kočice Wiener Neustädter Hütte (2.213 m).

Možnosti prenočevanja

Wiener Neustädter Hütte (2.213 m): tel. +43-(0)676-4770925, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče ÖTK.

ETAPA III

brez vzpona na Zugspitze:	
	4 – 4½ ur
	↗602 m ↘763 m
z vzponom na Zugspitze:	
	5 – 5½ ur
	↗749 m ↘910 m

Wiener Neustädter Hütte – Südwestgrat – (Zugspitze) – Knorrhütte

Od kočice Wiener Neustädter Hütte nas vzpon vodi preko z gruščem prekrite knice Österreichische Schneckkar na Südwestgrat (2.815 m), pri čemer moramo premagati posamezne plezalne prehode. Od Südwestgrat obstaja možnost, da se v približno 30 minutah povzpne na Zugspitze (2.962 m), najvišji vrh Nemčije. Vzpon vodi preko z jeklenico zavarovanega prehoda do kočice Münchner Haus. Resnično zlat križ na vrhu lahko dosežemo preko nekoliko bolj izpostavljenega grebena. V primeru da izpustimo vzpon na Zugspitze, sestopimo s Südwestgrat direktno preko „platoja“ do kočice Knorrhütte (2.052 m).

Možnosti prenočevanja

Knorrhütte (2.052 m): tel. +43-(0)8821-2905, e-naslov: info@knorrhuetten.de, odprto: od začetka maja do sredine oktobra, prenočišče DAV.

ETAPA IV

	5½ – 6 ur
	↗390 m ↘725 m

Knorrhütte – Gatterl – Feldern Jöchl – Wannigjöchl – Steinernes Hüttl – Rotmoosalm – Telfer Leger – Wangalm – Wettersteinhütte

Po ravnem hodimo po poti v južni smeri proti Gatterl, nato se vzpnemo do Feldern Jöchl (2.041 m). Pot nadaljujemo do Wannigjöchl (2.186 m) in po lahkotnih vzponih in sestopih, pod veličastnimi skalnimi stenami Hochwanner-ja (drugi najvišji vrh Nemčije), do Steinernen Hüttl. Od knice Kotbachkar se nam ponuja še vzpon na Predigtstein (2.234 m), od koder je vrh oddaljen le 25 minut hoda. Od tod lahko uživamo v veličastnem razgledu na severna pobočja gorske verige Mieminger. Po prečkanju planine Rotmoosalm (1.904 m), se ponovno kratek čas vzpenjamo na skoraj 2.100 m, nato pa sestopimo najprej od Teufelgrates ("hudičev greben") do planine Wangalm (1.750 m) in nato še do kočice Wettersteinhütte (1.717 m).

Možnosti prenočevanja

Wettersteinhütte (1.717 m): tel. +43-(0)676-4153747, e-naslov: wettersteinhuetten@gmx.at, www.wettersteinhuetten.com, odprto: od sredine maja do sredine oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA V

5 – 5½ ur

↗1.097 m ↘448 m

Wettersteinhütte – Scharnitzjoch – Söller Pass – Meilerhütte

Od kočice Wettersteinhütte (1.717 m) hodimo skozi dolino Scharnitztal navzgor do širokega, z bujnimi zelenimi travniki poraslega grebena Scharnitzjoch (2.048 m). S sestopom preko obsežnega območja pašnikov v dolini Puittal, pridemo na nadmorsko višino približno 1.600 m, kjer se usmerimo na levo proti prelazu Söller Pass. Zelo strma in ponekod nekoliko izpostavljena pot se vije navzgor preko skalnate pokrajine na prelaz na višini 2.259 m. Preko veličastne kraške pokrajine platoja Leutascher, pridemo nazadnje po nekoliko bolj strmi poti do kočice Meilerhütte (2.366 m).

Možnosti prenočevanja

Meilerhütte (2.366 m): tel. +49-(0)171-5227897, www.meilerhuetten.de, odprto: od sredine junija do začetka oktobra, prenočišče DAV.

ETAPA VI

7½ – 8 ur

↗598 m ↘2.204 m

Meilerhütte – Schachenhaus – Bockhütte – Bernardeinhütte – Kreuzeck-Haus – Garmisch-Partenkirchen

Najprej hodimo po odseku poti Via Alpina, nato pa sledimo stezi v Frauenalpe in nato strmo navzdol do Schachenhaus, kjer kraljuje čudovit lovski dvorec. Nadaljnji sestop do kočice Bockhütte (1.052 m) je prav tako strm, dokler se steza ob vznožju Fleischbänke v smeri kočice Stuibenhütte, ne vzpne k višku. Skozi dolino Gassental pridemo do kočice Bernardeinhütte, kjer se ponovno za slabih 130 višinskih metrov vzpnemo do Kreuzeck-Haus (1.650 m). Nato se spustimo za zadnjih 900 višinskih metrov navzdol do spodnje postaje Kreuzeckbahn. Če smo že utrujeni, je mogoč spust v dolino z gondolsko žičnico.

Možnosti prenočevanja

Schachenhaus (1.866 m): tel. +49-(0)172-8768868, e-naslov: info@schachenhaus.de, www.schachenhaus.de, odprto: od začetka junija do sredine oktobra, privatno prenočišče.

Kreuzeck-Haus (1.650 m): tel. +49-(0)8821-2202, odprto: od sredine maja do začetka novembra, prenočišče DAV.

Literatura

Bourne G. (2007): Walking in the Bavarian Alps, Cicerone Guide, str. 317.

Seibert, D. (1997): Mountain walks around the Zugspitze: with the Aamergauer Alps and Werdenfeller Land; selected routes in the vicinity of Garmisch-Partenkirchen ...and Seefeld: with 53 color illustrations and 50 walking maps in the scale 1:50.000; 1st Edition. Munich: Rother, 126 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Garmisch-Partenkirchen Tourismus:

tel. +49-(0)8821-180414, e-naslov: kurdirektion@gapa.de
www.garmisch-partenkirchen.de

Tourismusverband Ehrwald: tel. +43-(0)5673-20000208
e-naslov: ehrwald@zugspitzarena.com, www.ehrwald.com

Informationsbüro Leutasch: tel. +43-(0)5-088010

e-naslov: info.leutasch@seefeld.com
www.seefeld.com/de/orte/leutasch.php

Planinska društva in zveze

Deutscher Alpenverein (DAV): tel. +49-(0)89-140030
e-naslov: info@alpenverein.de, www.alpenverein.de

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)512-595470
e-naslov: office@alpenverein.at, www.alpenverein.at

Predstavništva nemške planinske zveze na glavni železniški postaji v Münchnu in Isartor-ju

DAV-Sektion München: tel. +49-(0)89-551700-0

e-naslov: service@alpenverein-muenchen.de

DAV-Sektion Oberland: tel. +49-(0)89-290709-0

e-naslov: service@dav-oberland.de

Gorski vodniki

Bergführer Zugspitzland: tel. +49-(0)8821-4011 ali
+49-(0)8821-52210, e-naslov: h.etti@t-online.de

ali alpin-incentives.Knittel@t-online.de

www.bergfuehrer-zugspitzland.de

Buchwieser.net: tel. +49-(0)8821-82842

e-naslov: mail@buchwieser.net, www.buchwieser.net

Werdenfeller Bergführer: tel. +49-(0)8821-180744

fax +49-(0)8821-180755, e-naslov: bergfuehrer@gpa.de
www.bergfuehrer-werdenfels.de

Bergsteigerschule Zugspitze:

tel. +49-(0)8821-58999

Bergprofi Ehrwald Zugspitze:

tel. +43-(0)676-3117977

e-naslov: gruebler@bergprofi.com

www.bergprofi.com

Javni prevozi

Regionalverkehr Oberbayern: www.rvo-bus.de

Zugspitzbahn (zobata železnica):

tel. +49/(0)8821/797-0

e-naslov: zugspitzbahn@zugspitze.de

www.zugspitze.de

Vremenska napoved

Osebo svetovanje o vremenski

napovedi za Avstrijo: tel. +43-(0)512-291600

(pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji: www.zamg.ac.at

Zemljevidi

Deutschen Alpenvereinskarte, Wetterstein-

und Miemingergebirge Mitte: zvd. št. 4/2,

1:25.000

Deutschen Alpenvereinskarte, Wetterstein-

und Miemingergebirge Ost: zvd. št. 4/3,

1:25.000

Spletni naslovi

www.huettentrekking.de

www.via-alpina.org

www.zugspitztour.de

www.zugspitze.de

www.alpconv.org

Jesenske barve pogorja Wetterstein. Foto: J. Essl

Tura okoli Velikega Kleka

v sedmih dneh okoli najvišjega vrha Avstrije

Pogled s Tschadinmähdern preko doline Ködnitztal na Veliki Klek. Foto: J. Essl

Značilnosti

Želja mnogih pohodnikov je, da bi vsaj enkrat obhodili najvišji vrh Avstrije. Od leta 2004 obstaja možnost, da po obstoječih poteh in stezah v sedmih dneh obhodimo ter občudujemo 3.798 m visoki Veliki Klek (Großglockner) v vsej njegovi lepoti in moči. Ležeč v osrčju 1.836 km² velikega narodnega parka Visoke Ture (Nationalpark Hohe Tauern), obkrožen z impresivno ledeniško visokogorsko pokrajino, kakor tudi prastaro, kmečko hribovsko kulturno krajino, ta naravni dragulj ponuja vse atribute za enkratno gorniško doživetje. Že več kot stoletje so po strmih pobočjih tega vrha speljane številne steze in poti, po katerih lahko pohajkujemo in s katerih so nepozabni pogledi na okoliške v led vkovane tritisočake, kakor tudi na ozke in globoke doline s penečimi se ledeniški potoki. Narodni park se razprostira po pokrajinah Koroška, Salzburgska in Tirolska ter se ponaša z izjemnim živalskim in rastlinskim svetom. Zgodovina narodnega parka Visoke Ture je pestra, saj je bilo vanj potrebno vložiti veliko naporov in vztrajnosti, da se je v 1970ih in 1980ih letih preprečilo izgradnjo ogromnih žičniških sistemov in konstrukcijo velikih elektrarn.

Na trekingu okoli Velikega Kleka hodimo pretežno skozi gozd ali ob gozdni meji, z veličastnim pogledom na njegov celoten masiv. Zamišljen krožni pohod, ki je opisan spodaj, obsega osnovno turo, ki se jo ves čas držimo in številne različice etap, s katerimi pohod lahko skrajšamo, si ga olajšamo ali zaključimo.

Zahtevnost

Krožna tura okoli Velikega Kleka poteka tako po sredogorju, kakor tudi po visokogorju. Čeprav nam na celotnem pohodu ni potrebno plezati preko skalnih sten ali prečkati ledenikov, vseeno ne smemo podcenjevati ostalih potencialnih nevarnosti. Za uspešno pohodno turo sta neobhodno potrebna zanesljiv korak, brez vrtoglavice ter vzdržljivost. Zaradi visoke lege lahko na severnih pobočjih in v jarkih še dolgo v poletje ostanejo zaplate starozapadlega snega, kar nam ponekod otežuje hojo. Zlasti v zgodnjem poletju je zato priporočljivo vzeti s seboj dereze.

po "Steinerne Stiege" (srednje zahtevna):

6 – 6½ ur

↗910 m ↘630 m

preko Hinterer Schafbichl (lahka):

6 – 6½ ur

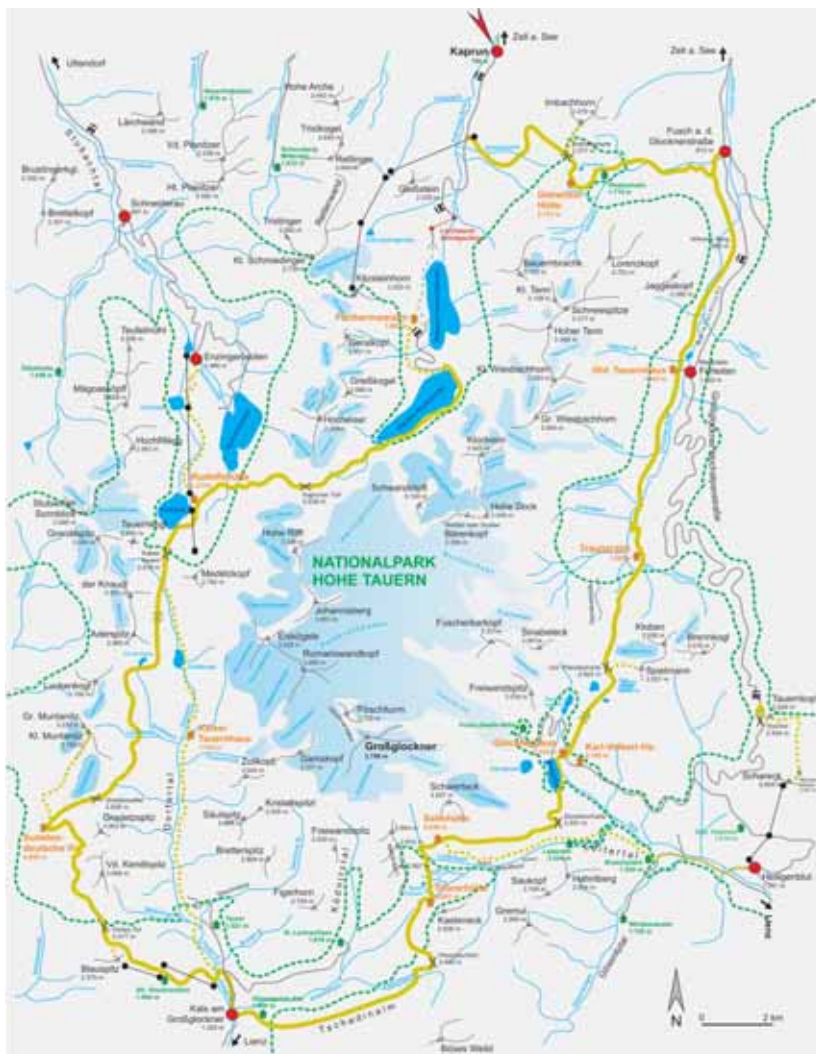
↗940 m ↘670 m

ETAPA I

Kaprun – Stausee Mooserboden – Kapruner Törl – Berghotel Rudolfshütte

Občina Kaprun (786 m), znotraj Narodnega parka Visoke Ture, je zaradi dobre dostopnosti z javnimi prevoznimi sredstvi iz železniške postaje Zell am See izhodišče za pohod okoli Velikega Kleka. Iz Kapruna vozi avtobus do Kesselfall-Alpenhaus in naprej skozi tunel Lärchwand do spodnje postaje Lärchwand-Schrägaufzug (1.209 m). Nato po približno 5-minutni vožnji, dosežemo zgornjo postajo na nadmorski višini 1.640 m. Z avtobusom se peljemo mimo umetnega jezera Stausee Wasserfallboden (1.672 m) navzgor, vse do še enega zajezitenega jezera Stausee

Izhodišče:	Kaprun (786 m, redna avtobusna povezava z železniške postaje Zell am See)
Najvišja točka:	Gradetsattel (2.826 m)
Skupen čas hoje:	43 – 46½ ur
Skupna višinska razlika:	↗6.460 m ↘7.620 m

Mooserboden (2.036 m; končna avtobusna postaja). Pri tem jezeru prečkamo jez in hodimo po nezahtevni poti številka 716, po jugovzhodnem nabrežju proti koncu doline. Od konca jezera vodi steza najprej po ravnem, nato pa s hojo nadaljujemo po številnih ovinkih preko izrazitega grebena morene in nazadnje strmo navzgor na Kapruner Törl (2.639 m). Od Kapruner Törl sestopimo navzdol v krnico Übelkar nato preko Vorderen Eisbichl nekoliko bolj strmo do ledeniškega potoka Ödenwinkelkees, ki ga prečkamo preko brvi Gaulmösel (2.028 m). Po približno 160 višinskih metrih lahko izbiramo ali uberemo krajšo, ampak strmejšo pot zavarovano z jeklenicami in železno lestvijo, tako imenovano kamnito pot „Steinerne Stiege“ ali pa nekoliko daljšo, bolj prijetno potko preko Hinteren Schaffbichl.

Možnosti prenočevanja

Fürthermoaralm (1.803 m): tel. +43-(0)6547-7158-23435, e-naslov: office@fuerthermoar.at, www.fuerthermoar.at, odprto: od junija do začetka oktobra, privatno prenočišče.

Berghotel Rudolfshütte (2.311 m): tel. +43-(0)656-38221, e-naslov: info@rudolfshuette.at, www.rudolfshuette.at, odprto: od sredine junija do konca oktobra, privatno prenočišče.

ETAPA II

7½ – 8 ur

↗1.160 m ↘820 m

Berghotel Rudolfshütte – Kalser Tauern – Silesia Höhenweg – Sudetendeutsche Hütte

Od hotela Rudolfshütte (2.311 m) hodimo navzdol v smeri proti jugu do zaježitvenega jezera Weißsee in nato sledi vzpon na Kalser Tauern (2.518 m). Tam preidemo s Salzburške na Tirolsko. Pri Tauernbrünnl/Erdiges Eck (2.220 m) sledimo "visokogorski poti Silesia" in po prijetnem vzpenjanju dosežemo planoto Plateau Seetroge, od koder se teren spusti zelo strmo navzdol proti dolini Dorfertal. Ko premagamo kamito pečino (Spinnevitrol), naletimo na odcep za Kalser Tauernhaus (2.512 m). Nato uživamo v pohodu preko alpskih travnikov in divjih, šumečih potokov. Od Muntanitzschneid gremo po poti navzgor preko globeli do Bloibalfelen (2.684 m) in naprej po nezahtevni poti do sedla Gradetzsattel (2.826 m). Z Gradetzsattel sledimo poti v nekdanjo ledeniško kotlino Gradetzkeeses, dokler po nekaj minutah hoje ne pridemo do kočice Sudetendeutsche Hütte (2.650 m).

Različica

Alternativno "visokogorski poti Silesia" obstaja možnost, da sestopimo od Tauernbrünnl/Erdiges Eck (2.220 m) na Kalser Tauernhaus (1.755 m), kjer lahko prenočimo ali pa pohod nadaljujemo do Kals-a. Tisti, ki imajo veliko kondicije se lahko nato od Kalser Tauernhaus po poti številka 514 povzpnejo na Muntanitztrogl (2.500 m). Pot se zlije z visokogorsko potjo Silesia in nato preko Bloibalfelen, Gradetzsattel (2.826 m) vodi do kočice Sudetendeutschen Hütte.

Možnosti prenočevanja

Sudetendeutsche Hütte (2.650 m): tel. +43-(0)4875-6466, www.alpenverein-sudeten.de, odprto: od konca junija do sredine / konca septembra, prenočišče DAV.

Kalser Tauernhaus (1.755 m): tel. +43-(0)664-9857090, e-naslov: peter.gliber@aon.at, www.kalser-tauernhaus.de, odprto: od konca maja do sredine oktobra, prenočišče DAV.

ETAPA III

5 – 5½ ur

↗250 m ↘1.530 m

Sudetendeutsche Hütte – Dürrenfeldscharte – Hohes Tor – Aussig-Teplitzer-Weg – Kals am Großglockner

Od kočice Sudetendeutschen Hütte (2.650 m) hodimo po stezi proti vzhodu do razpotja. Preidemo na "visokogorsko pot Sudetskih Nemcev" (Sudetendeutschen Höhenweg) po kateri se vzpnemo na Stellachkar (2.790 m). Kmalu potem, ko dosežemo Stellachkar, postaja teren vse bolj strm in se nato prelomi v izredno strm vzpon (varovan z jeklenicami) preko globeli Dürrenfeldscharte in skalovja na Tiefe (2.823 m). Sestop proti Dürrenfeld ni težak. Pokrajina je na tem delu še posebej raznolika in v daljavi že lahko razpoznamo travnato sedlo Hohes Tor (2.477 m). Na Hohes Tor, pod tako imenovanim "Blauen Knopf" in v nebo štrlečim vrhom Blauspitze, preidemo na pot "Aussig-Teplitzer-Weg". Na začetku rahlo navzgor in navzdol, nato pa nas pot pripelje navzdol do kapelice ponesrečenih planincev „Kapelle der verunglückten Bergsteiger“ (2.080 m).

Po kratkem odseku po smučarski progi in nato gozdni poti, pridemo do gostišča Glocknerblick (1.944 m) in nato preko številnih ovinkov do Kals-Großdorf (1.336 m). Po dobrem kilometru ali 15 minutah hoje pridemo do središča kraja Kals na Velikem Kleku - Kals am Großglockner (1.325 m).

Možnosti prenočevanja

Ködnitzhof (1.325 m): Kals/Ködnitz Nr. 16, tel. +43-(0)4876-8201,

e-naslov: info@koednitzhof.at, www.koednitzhof.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: Tourismusinformation Kals am Großglockner, str. 170.

ETAPA IV

7 – 7½ ur

↗1.620 m ↘310 m

Kals am Großglockner – Glorergarten Alm – Tschadinmähder – Peischlachtörl – Glorer Hütte – Salmhütte

Od središča Kals-a hodimo najprej po gozdni cesti ob potoku Ködnitz, nato po dveh ovinkih pridemo do table z napisom „Lesachriegel“. Sledimo strmi poti do planine Glorergarten Alm (1.809 m). Krasen macesnov gozd nas obkroža vse do planine Tschadinalm. Preko veličastne kulturne krajine in po urejeni okolici, s pogledom na Veliki Klek, pridemo do globoko v pokrajino vrezanega potoka Peischlachbach in po

nadaljnih 200 višinskih metrih do Peischlachtörl (2.480 m). Do kočice Glorier Hütte (2.651 m) vodi steza preko strmih pobočij in s kamni prekrte pokrajine. Po poštenem okrepčilu v tej koči, nas zadnji del poti pelje preko „Glatzschneid“ do kočice Salmhütte (2.638 m).

Možnosti prenočevanja

Glorier Hütte (2.651 m): tel. +43-(0)664-3032200, odprto: od konca junija do začetka oktobra, prenočišče DAV.

Salmhütte (2.638 m): tel. +43-(0)4824-2089, e-naslov: salmhuetten@aon.at, www.salmhuetten.at, odprto: od sredine junija do konca septembra, prenočišče OeAV.

ETAPA V

RAZLIČICA A

3 – 3½ ur

↗240 m ↘750 m

Salmhütte – Stockerscharte – Stausee Margaritze – Glocknerhaus

Od kočice Salmhütte (2.638 m) vodi dokaj položna steza preko alpskih travnikov, pod mogočnimi vrhovi Schwerteck, Schwertkopf in zadnjim ter srednjim Leiterkopf-om iz doline navzven na Stockerscharte (2.501 m). Ob nadaljevanju pohoda, proti dolini Leitertal, teren postaja vse strmejši in zahteva pazljivo hojo. Tudi teren na prvem delu sestopa je ponekod prekrit s skalami, a se potem kmalu prevesi v nežne travnate planjave. Od zajezitvenega jezera Stausee Margaritze (2.000 m) gremo preko jezusa v smeri severa in po zadnjem vzponu dosežemo Glocknerhaus (2.132 m).

ETAPA V

RAZLIČICA B

4 – 4½ ur

↗61 m ↘1.408 m

Salmhütte – Leiteralp – Bruechet Alm – Heiligenblut

Od kočice Salmhütte (2.638 m) sledimo stopničastim ovinkom do Leikaufbichl (2.353 m), nato gremo mimo kočice Leiterochsenhütte (2.161 m) in končno pridemo do planine Leiteralp (2.024 m). Vzdljž potoka Leiterbach sestopimo na planino Trogalm (1.862 m). Po pobočju pridemo do razpotja na planini Bruechet Alm (1.554 m). Nato gremo navzdol do tako imenovanega „First“ oziroma slemen in preko številnih ovinkov do parkirišča Gröbig. Vzdljž reke Möllfluss se potem spustimo v vasico Heiligenblut (1.291 m).

Možnosti prenočevanja

Glocknerhaus (2.132 m): tel. +43-(0)4824-24666, e-naslov: info@glocknerhaus.com, www.glocknerhaus.com, odprto: od začetka maja do konca oktobra, prenočišče OeAV.

Karl-Volkert-Haus (2.150 m): tel. +43-(0)4824-2518, e-naslov: tonizuegg@aon.at, www.glocknerblick.at, odprto: od začetka maja do konca oktobra, privatno prenočišče.

Glej uporabne informacije: TauernAlpin - NationalparkRegion Hohe Tauern Kärnten - Narodni park Visoke Ture Koroška, str. 170.

ETAPA VI
RAZLIČICA A

7½ – 8 ur

↗800 m ↘2.080 m

Glocknerhaus – Untere Pfandscharte – Ferleiten – Fusch

Od Glocknerhaus (2.132 m) se vzpenjamo preko gorskih travnikov in s prečenjem ledeniškega praga oziroma ledeniške morene dosežemo južni Pfandscharte, ki je znameniti del spodnje tako imenovane Unteren Pfandscharte (2.663 m). Preko grušča ledeniške morene in pogosto tudi ostankov starozapadlega snega sledimo paličnim označbam do Späherbrünnl (2.295 m) in nato pešačimo preko številnih ovinkov do planine Trauneralm (1.522 m). Od Trauneralm pot nadaljujemo po planšarski cesti skozi dolino Ferleiental do gostišča Tauernhaus. Če zadnjega odseka poti do Fusch-a na tako imenovani "Klekovi cesti" (Fusch an der Glocknerstraße) ne moremo več prehoditi, lahko kot alternativo hoji vzamemo avtobus s cestninske postaje v Ferleiten-u. Če gremo peš, po dveh urah hoje preko Wimmer Berg (960 m) in nekaj manjših vzponov in sestopov, dosežemo cilj današnje etape v Fuschu na Klekovi cesti (Fusch an der Glocknerstraße, 813 m).

ETAPA VI
RAZLIČICA B

3 ure

↗177 m ↘223 m

Heiligenblut – Schareck – Hochtor – Fusch

Iz Heiligenblut (1.291 m) se z vzpenjačo „Großglockner Bergbahn“ peljemo do zgornje postaje (2.593 m), od koder se vzpnemo na vrh Schareck-a (2.604 m). Najprej položno, potem pa nekoliko bolj strmo, vodi z jeklenico varovana steza, navzdol do Mausarscharte (2.507 m) in nato po geo-učni poti preko krajšega vzpona na Roßköpf (2.588 m), ki ga resnično obhodimo. Tukaj pot preide na tako imenovano Celovško-jubilejno pot (Klagenfurter-Jubiläumsweg), po kateri hodimo v smeri proti zahodu na Tauernkopf (2.626 m). Po kratkem strmем sestopu na Hochtor (2.575 m), vodi ovinkasta pot navzdol do južnega portala visokogorske alpske ceste, ki vodi na Veliki Klek (Großglockner-Hochalpenstraße) (2.505 m). Nato gremo z avtobusom redne linije do Fusch-a na Klekovi cesti (Fusch an der Glocknerstraße).

Možnosti prenočevanja

Trauneralm (1.522 m): tel. +43-(0)6545-7458, e-naslov: info@lukashansl.at, www.lukashansl.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Landgasthof-Hotel Römerhof (Fusch, 813 m): tel. +43-(0)6546-218-0, e-naslov: hotel@roemerhof-fusch.at, www.roemerhof-fusch.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Landgasthof-Hotel Wasserfall (Fusch, 813 m): tel. +43-(0)6546-249, e-naslov: fusch@gasthof-wasserfall.at, www.gasthof-wasserfall.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

ETAPA VII

7 – 7½ ur

↗1.480 m ↘1.500 m

Fusch – Gleiwitzer Hütte – Brandlsee – Brandlscharte – Gletscherbahn Kaprun – Kaprun

Iz središča kraja Fusch (813 m) gremo po stranski cesti do vhoda v dolino Hirzbachtal. Po nekaj ovinkih pridemo do Feistalpl in ozke soteske. Ko dosežemo planino Hirzbachalm (1.715 m), se dno doline razširi in nam omogoči veličasten pogled na zasnežene vrhove. Iz planine Hirzbachalm vodi steza po številnih ovinkih preko prostranih gorskih travnikov do koč Gleiwitzer Hütte (2.174 m). Kmalu po planinskem zatočišču naletimo na jezero Brandlsee, od koder nas steza vodi do Südlichen Brandlscharte (2.371 m). Od Brandlscharte gremo po grebenu preko Roßkopf (1.999 m) navzdol in nato po ovinkih do parkirišča zobate železnice Kaprun (911 m), ki vozi na ledenik, ter nazaj po avtobusom do Kaprun-a (786 m).

Možnosti prenočevanja

Gleiwitzer Hütte (2.174 m): tel. +43-676-4783420, e-naslov: e-brugger@sbg.at, www.gleiwitzerhuetten.at, odprto: od sredine junija do začetka oktobra, prenočišče DAV.

Hotel Lukashansl (Bruck a. d. Glocknerstraße, 755 m): tel. +43-(0)6545-7458, e-naslov: info@lukashansl.at, www.lukashansl.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Uporabne informacije

Rezervacija organiziranih pohodov

**TauernAlpin - NationalparkRegion Hohe Tauern
Kärnten - Narodni park Visoke Ture Koroška:**

tel. +43-(0)4825-20049

e-naslov: alpinerlebnis@nationalpark-hohetauern.at

www.tauernalpin.at

Ferienregion Nationalpark Hohe Tauern GmbH:

tel. +43-(0)6562-40939

e-naslov: ferienregion@nationalpark.at

www.nationalpark.at

Turistične informacije

Europa Sportregion Zell am See - Kaprun:

tel. +43-(0)6542-770

e-naslov: welcome@europasportregion.info

www.europasportregion.info

Tourismusverband Großglockner-Zellersee:

tel. +43-(0)6545-7295

e-naslov: info@grossglockner-zellersee.info, www.fusch.at

Tourismusverband Uttendorf: tel. +43-(0)6563-8279

e-naslov: info@uttendorf.at, www.uttendorf.com

Tourismusinformation Kals am Großglockner:

tel. +43-(0)4876-8800

e-naslov: info@kals.at, www.kals.at

Tourismusverband Heiligenblut:

tel. +43-(0)4824-2001-21

e-naslov: office@heiligenblut.at, www.heiligenblut.at

Parki

Nationalpark Hohe Tauern:

tel. +43-(0)4875-5112

e-naslov: nationalparkrat@hohetauern.at

www.hohetauern.at

Gorski vodniki

Berg- und Schiführerverein Kals am Großglockner:

tel. +43-(0)4876-8263

mobilni telefon: +43-(0)664-4161289

e-naslov: info@glocknerfuehrer.at

www.glocknerfuehrer.at

Bergführerverein Heiligenblut:

tel. +43-(0)4824-2700, e-naslov: b.heiligenblut@gmx.at

www.grossglockner-bergfuehrer.at

Planinska društva in zveze

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)512-59547-0

e-naslov: office@alpenverein.at

www.alpenverein.at

Deutscher Alpenverein (DAV):

tel. +49-(0)89-140030

e-naslov: info@alpenverein.de

www.alpenverein.de

Javni prevozi

ÖBB-Postbus GmbH: tel. +43(0)810-222333

tel. +43-(0)1-71101 (iz tujine),

(dnevno 7.00 – 20.00), www.postbus.at

Vremenska napoved

Osebo svetovanje o vremenski napovedi

za Avstrijo: tel. +43-(0)512-291600

(pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji:

www.zamg.ac.at

Zemljevidi

Zemljevid avstrijske planinske zveze, zvd.

št. 34/2: Kitzbüheler Alpen, Blatt Ost, 1:50 000

Zemljevid avstrijske planinske zveze, zvd.

št. 39: Granatspitzgruppe, 1:25 000

Zemljevid avstrijske planinske zveze, zvd.

št. 40: Glocknergruppe, 1:25 000

Zemljevid avstrijske planinske zveze, zvd.

št. 41: Schobergruppe, 1:25 000

Zemljevid avstrijske planinske zveze, zvd.

št. 42: Sonnblick, 1:25 000

Spletni naslovi

www.alparc.org

www.alpconv.org

Literatura

Hartley A. (2010): Trekking in Austria's Hohe Tauern: Venediger, Glockner and Reichen Groups. Cicerone Press Limited, 193 str.

Mašera A. (2006): poglavje 41: Großglockner, Sanjski vrh nad belimi ledeniki, str. 154-161; V: Čudovite Alpe: 45 vzponov v bližnjih Alpah. Ljubljana, PZS – Planinska zveza Slovenije, 175 str.

Reynolds K. (2009): Walking in Austria: 100 Mountain Walks in Austria. Cicerone Press Limited, 384 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

Taking one's time to travel, a new discovery

TRANSPORT
TRANSPORTS
PROMET
TRASPORTI
VERKEHR

Voyager lentement, une nouvelle découverte

Počasno potovanje, novo odkritje

Viaggiare lentamente, una nuova scoperta

Langsam reisen lässt dich so manches entdecken

CONVENZIONE DELLE ALPI

Tura po Dachsteinu

po visokogorskem krasu, med strmo padajočimi apnenčastimi stenami in veličastno ledeniško pokrajino

Večerna svetloba na Hoher Dachstein visoko nad jezerom Gosausee.
Foto: R. Lamm

8 dni

Značilnosti

Dolgo časa je mogočna apnenčasta gora Hoher Dachstein veljala za preko 3.000 m visoko. Toda na podlagi modernih merilnih metod, je vrh v resnici 5 m nižje (2.995 m). Kljub temu spada Dachstein med največjastnejše apnenčaste vrhove celotnega Alpskega loka. Še pred razcvetom alpinizma, se je Peter Gappmaier že leta 1834 prvi povzpел na ta vrh. Krožna tura okoli Hoher Dachstein a je izredno raznolika. Temni gozdovi, bujni pašniki, kristalno čiste divje reke, kakor tudi prečudoviti kraški izviri, so stalni spremljevalci na poti po tem zaščitenem območju Evrope. Ta 200 milijonov let stara apnenčasta gmota se ponaša z nenavadnimi apnenčastimi oblikami in edinstvenim rastlinstvom. Med pohodno turo po tem pogorju pohodniki naletimo tudi na kulturne in zgodovinske posebnosti. Ena takšnih je na primer 3.360 let stara planšarska koča, ki so jo izkopali arheologi. Nič manj zanimive niso že nekoliko zabrisane skalne poslikave, na katere naletimo ob poti. Njihova starost se ocenjuje na približno 2.000 let. Leta 1997 je bil Dachstein s krajem Hallstatt in pokrajino Salzkammergut uvrščen na seznam UNESCO-ve naravne in kulturne dediščine.

Zahtevnost

Za pohod po masivu Dachstein so neobhodno potrebni: zanesljiv korak, brez vrtoglavitosti in vzdržljivost. Izrazit visokogorski kras je ponekod težko prehodan. Tudi kadar so poti dobro označene z markacijami, je v primeru slabega vremena ali nenadnega pojava megle pomemben dober občutek za orientacijo. Na trekingu so poleg sestopov v doline, možne tudi različice z vzponi na vrhove. Za to pa je obvezno imeti s seboj alpinistično opremo.

Izhodišče:	Gosau (767 m, redne avtobusne povezave)
Najvišja točka:	Edelgrieshöhe (2.489 m)
Skupen čas hoje:	36 – 40 ur
Skupna višinska razlika:	↗4.532 m ↘4.388 m z avtobusom od Kainisch do Bad Aussee ↗4.532 m ↘4.532 m peš z Bad Aussee

5 – 6½ ur

↑1.099 m ↘163 m

pešačenje iz kraja Gosau čas hoje podaljša za
približno 2 uri

ETAPA I

Gosau – Vord. Gosausee – Gablonzer Hütte – Stuhlalm – Theodor-Körner-Hütte – Hofpürglhütte

Iz kraja Gosau (767 m) se peljemo z avtobusom redne linije do jezera Vorderen Gosausee. Kdor bi želel začeti pohodno turo po Dachsteinu peš, lahko to pot iz kraja Gosau tudi prepešači, kar traja približno dve uri. Neposredno na severni strani jezera uberemo pot številka 620, pod strmim severnovzhodnim podorom Großer Donnerkogel (2.054 m). Zlasti v srednjem delu je teren resnično strm, premagati pa moramo kar precej ovinkov. „Vzpon“ do koč Gablonzer Hütte je lahko tudi bolj prijeten in sicer se lahko navzgor peljemo z gondolsko žičnico „Gosaukambbahn“. Po kratkem počitku v planinski koči, se povzpemo na sedlo Törleggsattel (1.599 m). Pri sestopu moramo biti še posebej pozorni, saj se krušljiv teren spusti strmo navzdol. Po dobrih dveh urah hoje pridemo do koč Theodor Körner Hütte, ki leži na nadmorski višini 1.454 m in je približno 10-15 minut hoje oddaljena od planine Stuhlalm (1.462 m). Sledi naporen vzpon navzgor do vrha „s'Jöchl“ (1.601 m), ki ga dosežemo potem, ko prehodimo kar nekaj ovinkov. Potem pa - v obliču mogočnega Großen Bischofsmütze (2.455 m) - po poti, ki vodi nekoliko navzgor in navzdol, hodimo do cilja današnje etape, koč Hofpürglhütte (1.703 m).

Možnosti prenočevanja

Gablonzer Hütte (1.522 m): tel. +43-(0)613-68465, www.gablonzer-huette.at, odprto: od konca maja do konca oktobra, prenočišče OeAV.

Theodor-Körner-Hütte (1.454 m): tel. +43-(0)664-9166303, e-naslov: flo66@gmx.at, odprto: od začetka junija do konca oktobra, prenočišče OeAV.

Hofpürglhütte (1.703 m): tel. +43-(0)6453-8304, e-naslov: heinz.sudra@jku.at, www.av-linz.at, odprto: od začetka junija do začetka oktobra (do sredine oktobra odprto ob petkih, sobotah in nedeljah), prenočišče OeAV.

	do Dachstein Südwand Hütte:	4½ – 5½ ur		↗508 m ↘340 m
	do Berghotel Türlwand:	4½ – 5½ ur		↗508 m ↘519 m
	do Austria Hütte:	4½ – 5½ ur		↗508 m ↘581 m

ETAPA II

Hofpürglhütte – Sulzenschneid – s'Tor – Dachstein Südwand Hütte

Takoj na začetku druge etape nas čakata dva strma vzpona na katerih se precej znojimo, ob osupljivem pogledu na skoraj 1.000 m visoke južne stene Dachstein-a. Pod tako imenovanim „hudičevim zobom“ - „Teufelszahn“ hodimo najprej v smeri proti severu, kjer najdemo cvetoče pašnike na katerih se pase govedo, obkrožene z gorskimi borovci. Nato uberemo pot številka 617 v smer nekoliko bolj proti jugu, navzgor do Sulzenschneid. Po slabih 80 višinskih metrov rahlega spusta, zavijemo v krnico Windlegerkar, nato sledimo poti v krnico Rauhkar in se potem še enkrat povzpemo resnično strmo navzgor na 2.033 m visoki s'Tor. Potem pot nadaljujemo strmo navzdol preko številnih ovinkov do Torboden, sledi kratek vzpon na greben med Hühnerkogel in Marstein ter nato do Marboden. Od tam se nazadnje zelo strmo spustimo še za slabih 100 višinskih metrov do kočice Dachstein Südwand Hütte (1.871 m). Če si želimo etapo III nekoliko skrajšati, lahko že v tej etapi sestopimo do Berghotel Türlwand (1.692 m; spodnja postaja gondolske žičnice Hunerkoglseilbahn) ali celo do nekaj minut hoje oddaljene Austria Hütte (1.630 m).

Možnosti prenočevanja

Dachstein Südwand Hütte (1.871 m): tel. +43-(0)3687-81509, odprto: od konca maja do začetka novembra, privatno prenočišče.

Berghotel Türlwand (1.692 m): tel. +43-(0)3687-81230, e-naslov: berghotel-tuerlwand@aon.at, www.tuerlwand.at, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Austria Hütte (1.630 m): tel. +43-(0)3687-81522, odprto: od sredine maja do konca oktobra, prenočišče OeAV.

	od Dachstein Südwand Hütte:	
	5½ – 6 ur	↗868 m ↘593 m
	od Berghotel Türlwand:	
	4½ – 5 ur	↗868 m ↘414 m
	od Austria Hütte:	
	4½ – 5 ur	↗930 m ↘414 m

ETAPA III

Dachstein-Südwand-Hütte – Berghotel Türlwand – (Austria Hütte) – Edelgrieshöhe – Gruberscharte – Guttenberg Haus

Od grebena pri koči Dachstein Südwand Hütte hodimo po poti, ki vodi do Berghotela Türlwand in kmalu pridemo do križišča. Od tu se povzpnejo preko „Edelgriesgraben“ do dolge krnice „Kar des Edelgries“ in nato navzgor na Edelgrieshöhe (2.489 m) od koder nimamo le lepega razgleda na južno steno Dachstein-a, temveč tudi na pod nami ležečo prostrano kraško pokrajino krnice Koppenkar in doline Landfriedtal. Nato hodimo po nezahtevni poti številka 618 v obširno krnico, kjer je še posebej ob slabem vremenu in megli potrebno imeti dober občutek za orientacijo. Preden pridemo do Guttenberg Haus, moramo premagati še približno 70 višinskih metrov preko razpoke Gruberschart'n. Nato pa pot nadaljujemo nad strmo krnico Gruberkares vse do koč Guttenberg Haus (2.146 m).

Možnosti prenočevanja

Guttenberg Haus (2.146 m): tel. +43-(0)3687-22753, e-naslov: guttenberghaus@aon.at, www.alpenverein.at/haus-im-ennstal/Huetten/, odprto: od začetka junija do sredine oktobra, prenočišče OeAV.

ETAPA IV

	6½ – 7 ur	↗55 m ↘756 m
---	-----------	--------------

Guttenberg Haus – Feisterschart'n – Grafenbergalm – Schildenwangalm – Notgasse – Brandalm – Viehbergalm

Od Guttenberg Haus (2.146 m) vodi steza navzgor do Feisterscharte (2.198 m), kjer se nam odpre pogled na pokrajino nenavadnih oblik: s travo poraščenih izboklin, nekakšnih gričkov in grebenov. Po dobri ure hoje nam pade v oči globoko spodaj v dolini ležeče jezero Hölltalsee. Potem gremo naprej pod steno Törlwand v smeri vzhoda, nato se rahlo vzpnemo do Kühbichl in končno dosežemo planino Grafenbergalm (1.784 m). Po slabi uri hoje od Grafenbergalm, se usmerimo levo na tako imenovano pot „Notgasse“. Tukaj moramo biti posebej pazljivi, da ne spregledamo odcepa. Po 30

minutah hoje po Notgasse pridemo do ozke soteske, ki je pogosto še dolgo v poletje napolnjena s snegom. Še eno posebnost srečamo na poti Notgasse: to so do 2.000 let stare skalne poslikave. Kmalu potem, ko se Notgasse konča, pridemo do gozdne ceste, po kateri hodimo do planine Brandalm (1.390 m). Preko vzpona „Bettlersteig“ dosežemo planino Viehbergalm (1.445 m), kjer prenočimo v koči Ritzingerhütte.

Možnosti prenočevanja

Ritzingerhütte (Viehbergalm, 1.445 m): tel. +43-(0)3685-22474,

e-naslov: ritzingerhuetten@aon.at, <http://members.aon.at/ritzinger>, odprto: od začetka julija do sredine septembra, privatno prenočišče.

z avtobusom od železniške
postaje Kainisch do Bad Aussee:

5½ – 6 ur

↗286 m ↘928 m

pešačenje do Bad Aussee:

7½ – 8 ur

↗286 m ↘1.072 m

ETAPA V

Viehbergalm – Hochmühleck – Goseritzalm – Steinitzenalm – Jausenstation Stieger – (Ödensee) – Bad Aussee

Od majhne in prijetne koče Ritzingerhütte (1.445 m) gremo rahlo navzgor do, na višini 1.731 m ležečega, Hochmühleck, od koder imamo pogled na širjave pogorja Kemet in njegovo skrajno golo ter skoraj nepregledno pokrajino visokogorskega krasa. Sestop do planine Goseritzalm je strm in zahteva zanesljiv korak. Od Goseritzalm gremo lahko po poti navzdol do okrepčevalnice „Jausenstation Stieger“. Smerokaz nas nato usmeri do „Strumern“. To so kraški izviri, ki izbruhnijo še posebej po taljenju snega ali daljšem deževnem obdobju in povzročijo nastanek hudournikov. Kadar je daljši čas obdobje suhega vremena, takrat v strugah ni vode. Ob opazovanju teh naravnih pojavov nas pot pripelje do romantičnega jezera Ödensee, v katerem se po dolgotrajni hoji lahko prijetno ohladimo. V koči Kohlröserlhütte si z dobro malico t.i. „Jause“ nabereemo novih moči. Nato pešamo vzdolž potoka Traun, dokler ne pridemo v Bad Aussee.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Tourismusverband Ausseerland - Salzkammergut, str. 180.

ETAPA VI

3½ – 4 ur

↗39 m ↘187 m

Bad Aussee – Koppenbrüllerhöhle – Obertraun – Hallstatt

Na današnjem povsem prijetnem pohodu bo v ospredju voda. Skoraj celo pot hodimo vzdolž nedotaknjene in ponekod divje deročega toka Koppentraun. Od središča kraja Bad Aussee se rahlo vzpenjamo do koč Voglhütte. Nato hodimo po poti rahlo navzdol do visečega mostu. Z nekdanje trase železniške proge, lahko opazujemo divji tok Koppentraun-a v vsej njegovi silovitosti. Če imamo že utrujene noge, se lahko iz železniške postaje z vlakom peljemo do kraja Obertraun in nato z ladjico do Hallstatt-a. V primeru, da gremo peš, imamo po planinski poti približno 30-40 minut do Obertraun-a, in nadaljnih 30 minut hoje do pristajališča ladjice v Hallstatt-u, če želimo prenočiti v slikovitem kraju Hallstatt (511 m).

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Geschäftsstelle Obertraun, Geschäftsstelle Hallstatt, str. 180.

ETAPA VII

2 – 2½ ur

↗344 m ↘355 m

Hallstatt – Rudolfsturm – Soleleitungsweg – Bad Gaisern

Časa imamo dovolj, da obiščemo oziroma si ogledamo turistične znamenitosti kraja Hallstatt. Iz centra se bodisi peš, bodisi z gondolsko žičnico "Salzbergbahn", povzpemo za približno 330 višinskih metrov na stolp Rudolfsturm (855 m). V nadaljevanju gremo po tako imenovani poti "Soleleitungsweg" in nato po gozdni poti s prekrasnim razgledom na jezero "Hallstätter See" vse do kraja Bad Gaisern. Kdor si želi krožni pohod nadaljevati "uživaško", se lahko iz Hallstatt-a do Bad Gaisern (500 m), pelje z ladjico in pri tem uživa v pogledu na mogočno pogorje Dachsteina.

Možnosti prenočevanja

Glej uporabne informacije: Geschäftsstelle Bad Gaisern, str. 180.

Pogled na Bischofsmütze, največjo vzpetino v gorskem masivu Gosaukamm.

Foto: R. Lamm

ETAPA VIII

4½ – 5 ur

↗1.333 m ↘1.066 m

Bad Goisern – Gschwandt – Trockentann Alm – (Hoch Kalmberg) – Goiserer Hütte – Igmoosalm – Gosau

Zadnja etapa se začne v središču kraja Bad Goisern (500 m) in vodi v naselje Gschwandt. Od tu pot nadaljujemo po cesti do planine Trockentann Alm (805 m). Nato sledimo pohodniški poti številka 801A, ki se vije strmo navzgor do koč Goiserer Hütte, stoječe na prevetrenem grebenu. S tega grebena imamo veličasten razgled na pogorje "Totes Gebirge", če pa želimo še zadnjič od blizu "doživeti" mogočen gorski masiv Dachsteina, priporočamo vzpon na bližnji Hoch Kalmberg (1.833 m). Za vzpon in sestop moramo računati približno 1½ ure hoje. Če nam ni več do hoje, lahko obiščemo cerkvico Kalmooskirche ali skalno jamo, ter prenočimo v koči Goiserer Hütte. Nadaljni sestop poteka po prikupni pokrajini polni starih macesnov, pašnikov in rušja. Kmalu zatem pridemo do planine Igmoosalm in po še nadaljnji uri hoje v središče vasi Gosau.

Možnosti prenočevanja

Goiserer Hütte (1.592 m): tel. +43-(0)664-9872241, e-naslov: gerti_steyrer@tele2.at, www.goisererhuette.at, odprto: od začetka maja do konca oktobra, prenočišče OeAV.

Uporabne informacije

Možnost rezervacije organiziranih pohodov po Dachsteinu
Centralna informacijska točka "Urlaubsregion Schlading-Dachstein": tel. +43-(0)3687-23310
 e-mail: info@schlading-dachstein.at.

Turistične informacije

Tourismusverband Ausseerland – Salzkammergut:
 tel. +43-(0)36225-4040, e-naslov: info@ausseerland.at
www.ausseerland.at

Tourismusverband Inneres Salzkammergut:

tel. +43-(0)6135-8329

e-naslov: info@inneres-salzkammergut.at

www.inneres-salzkammergut.at

Geschäftsstelle Bad Goisern:

tel. +43-(0)6135-8329

e-naslov: goisern@inneres-salzkammergut.at

www.bad-goisern.at

Geschäftsstelle Gosau: tel. +43-(0)6136-8295

e-naslov: gosau@inneres-salzkammergut.at

www.gosau.at

Geschäftsstelle Hallstatt: tel. +43-(0)6134-8208

e-naslov: hallstatt@inneres-salzkammergut.at

www.hallstatt.at

Geschäftsstelle Obertraun: tel. +43-(0)6131-351

e-naslov: obertraun@inneres-salzkammergut.at

www.obertraun.at

Jamarstvo

Landesverein für Höhlenkunde in Oberösterreich:

e-naslov: lvh@hoehlenforschung.at

www.hoehlenforschung.at

Dachstein & Eishöhlen GesmbH & CoKG:

tel. +43-(0)6131-531-0

e-naslov: info@dachsteinwelterbe.at

www.dachsteinwelterbe.at

Planinska društva in zveze

Oesterreichischer Alpenverein (OeAV):

tel. +43-(0)512-59547-0

e-naslov: office@alpenverein.at, www.alpenverein.at

Javni prevozi

Salzkammergutbahn:

www.salzkammergutbahn.net

ÖBB-Postbus GmbH: tel. +43(0)810-222333

tel. +43-(0)1-71101 (iz tujine),

(dnevno 7.00 – 20.00), www.postbus.at

Vremenska napoved

Osebo svetovanje o vremenski napovedi

za Avstrijo: tel. +43-(0)512-291600

(pon-sob 13.00-18.00)

Vremenska napoved v Avstriji:

www.zamg.ac.at

Zemljevidi

Alpenvereinskarte Nr. 14:

Dachsteingebirge, 1:25.000

Zemljevid Freytag & Berndt-Wanderkarte:

št. 281, Dachstein-Ausseer Land-Filzmoos-

Ramsau, 1:50.000

Zemljevid Freytag & Berndt-Wanderkarte:

št. 201, Schladinger Tauern - Radstadt -

Dachstein, 1:50.000

Spletni naslovi

www.dachsteinrundwanderweg.at

www.goiserer.at

www.schlading-dachstein.at

whc.unesco.org/en/list/806

Literatura

Mašera A. (2006): poglavje 32: Hoher Dachstein, 2995 m, Najvišji vrh avstrijske Štajerske, str. 120-125; V: Čudovite Alpe: 45 vzponov v bližnjih Alpah. Ljubljana, PZS – Planinska zveza Slovenije, 175 str.

Reynolds K. (2009): Walking in Austria: 100 Mountain Walks in Austria. Cicerone Press Limited, 384 str.

Speakman F. (1989): Walking in the Salzkammergut: Holiday Rambles in Austria's Lake District, Cicerone Explore the World, 104 str.

Vrhovec, T. (2005): Najvišji vrhovi v Alpah, Planinska zveza Slovenije, 277 str.

TOURISM
TOURISME
TURIZEM
TURISMO
TOURISMUS

There's not only snow in the Alps

Dans les Alpes, il n'y a pas que de la neige

V Alpah imamo več kot samo sneg

Sulle Alpi non c'è solo neve

In den Alpen gibt es mehr als Schnee

ALPENKONVENTION

Gora Triglav

simbol Slovenije

Triglav kraljuje v Julijskih Alpah. Foto: M. Lenarčič – www.panalp.net

Značilnosti

Triglav (2.864 m) ne spada sicer med najvišje vrhove v Alpah, pa vendar je zaradi svoje izjemnosti prepoznaven tudi izven meja Slovenije. Impresiven masiv Triglava sredi Julijskih Alp ima od leta 1961 status narodnega parka in je s tem eden izmed najstarejših narodnih parkov v celotnem Alpskem loku. Danes Triglavski narodni park obsega površino 838 km². Najbolj poznan in priljubljen del narodnega parka je verjetno Dolina Triglavskih jezer. Posebnost triglavskega pogorja je predvsem pokrajinska raznolikost. V tej enkratni naravi lahko najdemo kristalno čiste potoke, ozke soteske in neverjetno pestrost živalskih in rastlinskih vrst. Že stoletja pa tudi človeška roka pokrajino spreminja z raznimi dejavnostmi, med drugim tudi s planšarstvom, ki pa se je na tradicionalen način ohranilo le na nekaterih planinah. Še posebej planina Velo polje, že od nekdaj v poletnih mesecih služi kot pomembno pašno območje za živino. Za Slovence je Triglav resnično pravo „svetišče“ in zato ni slučaj, da se skoraj vsak Slovenec oziroma Slovenka zaobljubi, da bo vsaj enkrat stal(-a) na vrhu in imel(-a) ob lepem vremenu in dobri vidljivosti priložnost uživati v razgledu na Jadransko morje, Dolomite in Visoke Ture. Prvi vzpon na Triglav sega nazaj v leto 1778, odtlej

4 dni

pa že dolgo ni več gora zgolj za posameznike. Danes se ocenjuje, da se nanj vsako leto povzpne približno 20.000 ljudi. Triglav je znan tudi po mitih in legendah, kot na primer po legendi o začaranem vrtu, belih ženah in o zlatorogu, gamsu z zlatimi rogovi. Spodaj opisana tura vključuje vzpon na sam vrh Triglava.

Zahtevnost

S pohodniškega stališča Triglavskega pogorja nikakor ne smemo podcenjevati. Tudi vzponi, ki se na prvi pogled zdijo lahki, zahtevajo dobro kondicijo, zanesljiv korak in pomembno je, da nimamo vroglavice. Posebno zahteven je vzpon vse do vrha Triglava, zato se moramo nanj dobro pripraviti. Izpostavljeni skalnati predeli so dobro zavarovani z jeklenico in železnimi klini. Kdor se kljub temu ne počuti dovolj varnega, naj ima vsekakor s seboj plezalno oziroma varovalno opremo. Ker je v poletnih mesecih v gorah veliko obiskovalcev in ker je teren ponekod krušljiv, obstaja nevarnost padanja kamenja. Priporočljiva je uporaba čelade. Še meseca julija lahko ponekod zaplate starozapadlega snega otežujejo hojo po strmih pobočjih, zato je dobro imeti s seboj dereze, ki jih pritrdimo na planinske čevlje.

ETAPA I

4½ – 5 ur

↗1.139 m

Stara Fužina – Ukanc – Koča pri Savici – Koča pri Triglavskih jezerih

Iz naselja Stara Fužina (546 m) gremo po severnem nabrežju Bohinjskega jezera približno 1½ ure do Ukanca (560 m). Najprej hodimo po cesti, ki nato preide v sprehajalno pot. Od Ukanca nekoliko navzgor, že kmalu pridemo do Koče pri Savici (653 m), kjer se začne zelo strma, 700 metrov visoka, proti nebu segajoča stena Komarče. Pozor: bodimo previdni, obstaja nevarnost padanja kamenja! Po napornem vzponu, na katerem se prepotimo, na višini 1.294 m dosežemo začetek Doline Triglavskih jezer, ki so jo nekoč imenovali Dolina Sedmerih jezer, a se to ime ne uporablja več. Po prečkanju Lopučniške doline, neokrnjene kraške doline, sledi spet nekoliko strmejši odsek poti do Koče pri Triglavskih jezerih (1.685 m), ki leži med Dvojnim jezerom in umetnim jezerom Močivec.

Izhodišče:	Stara Fužina (546 m, redne železniške povezave do Jesenic oz. Bohinjske Bistrice in avtobusne povezave do Stare Fužine)
Najvišja točka:	Triglav (2.864 m)
Skupen čas hoje:	18 – 21 ur
Skupna višinska razlika:	↗2.807 m ↘2.807 m

Možnosti prenočevanja

Residence Triglav (546 m): tel. +386-(0)4-5729700, e-naslov: info@residencetriglav.si, www.residencetriglav.si, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Penzion Bohinj (546 m): tel. +386-(0)4-5723481, e-naslov: penzion-bohinj@stip.si, www.penzion-bohinj.si, odprto: celo leto, privatno prenočišče.

Koča pri Savici (653 m): tel. +386-(0)40-695787, odprto: od začetka junija do konca septembra, prenočišče PZS.

Koča pri Triglavskih jezerih (1.685 m): tel. +386-(0)40-620783, odprto: od začetka julija do sredine oktobra, prenočišče PZS.

ETAPA II

4½ – 5 ur

↗884 m ↘418 m

Koča pri Triglavskih jezerih – Kanjavec – Dolič – Tržaška koča na Doliču

Na današnji etapi osvojimo prvi vrh in sicer Kanjavec, še pred tem pa moramo prehoditi neokrnjeno Dolino Triglavskih jezer, ki je že od leta 1924 zaščiten kot „Alpski varstveni park“. Triglavska jezera lahko občudujemo le od zunaj, saj se je v njih strogo prepovedano kopati. Ko gremo mimo Velikega jezera, lahko opazimo pokrajinsko in botanično pestrost ter uživamo v razgledu na strmo v nebo segajoče Veliko Špičje (2.398 m). Ko pridemo do Zelenega jezera zavijemo desno in pot nadaljujemo navzgor na višino 2.279 m pod sedlo Hribarice ter se nato po kamnitem terenu oziroma melišču povzpemo na Kanjavec (2.569 m), od koder se nam ponuja veličasten razgled na masiv Triglava. Do Tržaške koče imamo dve možnosti sestopa. Obstaja sestop direktno navzdol, ki je primeren samo za izkušene planince (zavarovana plezalna pot), ali pa nekoliko lažja različica čez sedlo Hribarice in sedlo Dolič. Od tu imamo le nekaj minut do Tržaške koče na Doliču (2.151 m).

Možnosti prenočevanja

Tržaška koča na Doliču (2.151 m): tel. +386-(0)51-614780, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče PZS (planinsko kočo je pozimi leta 2009 močno poškodoval snežni plaz, zato trenutno obratuje le v omejenem obsegu).

Zasavska koča na Prehodavcih (2.071 m): tel. +386-(0)51-614781, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče PZS.

ETAPA III

4½ – 5 ½ ur

↗784 m ↘534 m

Tržaška koča na Doliču – Triglavska škrbina – Triglav – Triglavski dom na Kredarici – Dom Planika

Če se želimo povzpeti na mogočni Triglav, je Tržaška koča na Doliču dobro izhodišče, saj nas do vrha loči le nekaj sto metrov višinske razlike, vendar pa ne smemo imeti

stahu pred višino oziroma vrtoglavice in za to je potreben zanesljiv korak. Na začetku se zdi vzpon nezahteven, od ruševine nekdanje italijanske kasarne Morbegno naprej, preko Triglavske škrbine (2.659 m) pa pot postane vse bolj strma in vodi po skalnatem in deloma z jeklenico zavarovanem terenu preko jugozahodnega grebena na vrh Triglava (2.864 m). Poščite si miren kotiček in se naučite veličastnega razgleda. Nato sestopimo po poti, ki je na posameznih mestih zavarovana, preko vzhodnega grebena vse do Triglavskega doma na Kredarici (2.515 m). Tu lahko današnjo etapo zaključimo, pa vendar pot vseeno nadaljujemo in preko številnih ovinkov sestopimo v smeri proti jugu, do odcepa na cca. 2.330 m nadmorske višine in od tam še nadaljnjih 100 višinskih metrov navzdol Čez Štapce do Doma Planika (2.401 m).

Možnosti prenočevanja

Triglavski dom na Kredarici (2.515 m): tel. +386-(0)4-5312864, odprto: od konca junija do konca septembra (ker planinska koča hkrati služi kot meteorološka postaja, je odprta ves čas, vendar se moramo vnaprej najaviti), prenočišče PZS.

Dom Planika (2.401 m): tel. +386-(0)51-614773, odprto: od začetka julija do konca septembra, prenočišče PZS.

ETAPA IV

4½ – 5½ ur

↗ 1.855 m

Dom Planika – Konjsko sedlo – Vodnikov dom – Čiprije – Koča na Uskovnici – Stara Fužina

Zadnja etapa s planinskega vidika ni težka in od pohodnikov ne zahteva velikih naporov, vendar je zaradi višinske razlike skoraj 2.000 metrov, nikakor ne smemo podcenjevati, saj imamo po treh dneh hoje noge že nekoliko utrujene. Od doma Planika sledimo stezi direktno navzdol do Konjskega sedla (2.020 m) in hodimo pod vrhom Vernar (2.225 m) dokler ne pridemo do Vodnikovega doma (1.817 m). Po kratkem vzponu hodimo naokoli po jugozahodnem pobočju Tosca (2.275 m), nato ne gremo čez Studorski preval, temveč sestopimo do planine Uskovnica (1.154 m). Hojo nadaljujemo po stezi, od Lom-a dalje pa po ozki cesti. Nato gremo mimo gozdnatega severnega pobočja Studorja (1.002 m) in preko sedla Preval pridemo do naselja Stara Fužina.

Možnosti prenočevanja

Vodnikov dom (1.817 m): tel. +386-(0)51-607211 ali +386-(0)4-5723213, odprto: od konca junija do konca septembra, prenočišče PZS.

Planinska koča na Uskovnici (1.154 m): tel. +386-(0)31-341-821, odprto: od sredine junija do začetka oktobra, prenočišče PZS.

Uporabne informacije

Turistične informacije

Turistično društvo Bled: tel. +386-(0)4-5741122
e-naslov: tdbled@telemach.net, www.bled.si

Parki

Triglavski narodni park: tel. +386-(0)4-5780200
e-naslov: triglavski-narodni-park@tnp.gov.si
www.tnp.si/nationalpark

Planinska zveza

Planinska zveza Slovenije (PZS):

tel. +386-(0)1-4345680
e-naslov: planinska-zveza@pzs.si, www.pzs.si

Javni prevozi

Avtobusna postaja Ljubljana:

tel. +386-(0)90-934230, www.ap-ljubljana.si

Vremenska napoved

Vreme v Sloveniji: www.arso.gov.si/vreme
www.meteo.si/met/sl/ (v slovenščini in angleščini)

Vremenska napoved v gorah:

www.hribi.net/vreme.asp
www.slovreme.net/vreme_gore.asp?id=2

Agencija Republike Slovenije za okolje:

www.arso.gov.si

Zemljevidi

PZS: Triglav, 1:25.000

PZS: Julijske Alpe, vzhodni del, 1:50.000

PZS: Julijske Alpe, zahodni del, 1:50.000

PZS: Triglavski narodni park, 1:50.000

Spletni naslovi

www.alparc.org
www.via-alpina.org
www.ap-ljubljana.si
www.hribi.net

Literatura

Bizjak, J. (1994): Triglavski Narodni Park. Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 207 str.

Carey, J., Clark, R. (2005): The Julian Alps of Slovenia, Cicerone Press Limited

Carey, J., Clark, R. (2009): Trekking in Slovenia: The Slovene High Level Route, Cicerone Press Limited

Čop, J. (1990): Kraljestvo zlatoroga: Julijske Alpe, Mladinska knjiga, 141 str.

Dobnik, J. (2007): Vodnik po planinskih kočah v Sloveniji, PZS – Planinska zveza Slovenije, dopolnjen in popravljen ponatis četrte izdaje, 362 str.

Gore na dlani - Triglavski narodni park (2001), Vodnik, Mladinska knjiga Ljubljana, 102 str. (tudi v angleščini)

Guhl, W. (2002): Triglavski narodni park, gorski raj v Sloveniji, Klagenfurt: Carinthia, 176 str.

Mihelič, T. (2009): Julijske Alpe, vodnik PZS – Planinske zveze Slovenije, 7. popravljena in dopolnjena izdaja, 2. natis, 429 str.

Na poti proti Triglavu skozi dolino Krma. Foto: M. Onda

Koristni izrazi:

Français	Slovensko	Italiano	Deutsch	English
<i>Alpes, alpage, fruitière</i>	<i>planina</i>	<i>Alpe, Alpeggio, Malga</i>	<i>Alp, Alm</i>	<i>Alp</i>
<i>Arête, crête</i>	<i>greben</i>	<i>Cresta</i>	<i>Grat, Schneide, Kamm</i>	<i>Arête, Ridge</i>
<i>Arrêt (du Bus)</i>	<i>(avtobusna) postaja</i>	<i>Fermata</i>	<i>(Bus-)Haltestelle</i>	<i>Bus Stop</i>
<i>Auberge</i>	<i>gostišče</i>	<i>Albergo</i>	<i>Gasthaus, Gasthof</i>	<i>Guesthouse</i>
<i>Bivouac</i>	<i>bivak</i>	<i>Bivacco, Biv.</i>	<i>Biwak</i>	<i>Bivouac</i>
<i>Blessé</i>	<i>poškodovanec</i>	<i>Ferito</i>	<i>Verletzter</i>	<i>Person injured</i>
<i>Cabane, Cab.</i>	<i>koča</i>	<i>Baita, Capanna</i>	<i>Hütte</i>	<i>Hut</i>
<i>Col</i>	<i>prelaz</i>	<i>Passo, Colle</i>	<i>Pass, Joch</i>	<i>Pass</i>
<i>Combe, cirque</i>	<i>krnica</i>	<i>Busa, comba</i>	<i>Kar</i>	<i>Cirque</i>
<i>Danger, dangereux</i>	<i>nevarnost, nevarno</i>	<i>Pericolo, pericoloso</i>	<i>Gefahr, gefährlich</i>	<i>Danger, Dangerous</i>
<i>Urgence</i>	<i>nuja, urgenca</i>	<i>Emergenza</i>	<i>Notfall</i>	<i>Emergency</i>
<i>Frontière</i>	<i>meja</i>	<i>Confine, Frontiera</i>	<i>Grenze</i>	<i>Border</i>
<i>Glacier</i>	<i>ledenik</i>	<i>Ghiacciaio</i>	<i>Gletscher</i>	<i>Glacier</i>
<i>Lac</i>	<i>jezero</i>	<i>Lago</i>	<i>See</i>	<i>Lake</i>
<i>Mont, Montagne</i>	<i>gora</i>	<i>Monte, Montagna</i>	<i>Berg</i>	<i>Mount, Mountain</i>
<i>Orage, tempête</i>	<i>nevihta</i>	<i>Tempesta</i>	<i>Gewitter</i>	<i>Storm</i>
<i>Ouvert - Fermé</i>	<i>odprto - zaprto</i>	<i>Aperto - chiuso</i>	<i>Offen - geschlossen</i>	<i>Open - closed</i>
<i>Pont</i>	<i>most</i>	<i>Ponte</i>	<i>Brücke</i>	<i>Bridge</i>
<i>Refuge, Ref.</i>	<i>koča, planinska koča, (planinsko zatočišče)</i>	<i>Rifugio, Rif.</i>	<i>Schutzhütte, Schutzhaus</i>	<i>Hut</i>
<i>Ruisseau</i>	<i>potok, hodournik</i>	<i>Torrente</i>	<i>Bach</i>	<i>Stream</i>
<i>Secours Alpin</i>	<i>gorska reševalna služba</i>	<i>Soccorso alpino</i>	<i>Bergrettung</i>	<i>Mountain Rescue</i>
<i>Selle, brèche</i>	<i>sedlo</i>	<i>Forcella, Bocca, Sella</i>	<i>Sattel, Scharte</i>	<i>Saddle</i>
<i>Sommet, Pointe</i>	<i>vrh</i>	<i>Cima, Punta, Piz</i>	<i>Gipfel, Spitze</i>	<i>Summit, Peak</i>
<i>Télépherique</i>	<i>(gondolska) vzpenjača, žičnica</i>	<i>Funivia</i>	<i>Seilbahn</i>	<i>Cablecar, Funicular</i>
<i>Télesiège</i>	<i>sedežnica</i>	<i>Seggiovia</i>	<i>Sessellift</i>	<i>Chairlift</i>
<i>Val, vallée</i>	<i>dolina</i>	<i>Val, valle</i>	<i>Tal</i>	<i>Valley</i>
<i>Via ferrata</i>	<i>plezalna pot, ferata</i>	<i>Via ferrata</i>	<i>Klettersteig</i>	<i>Via ferrata</i>

Kratice:

A – Österreich	OeAV: Oesterreichischer Alpenverein ÖTK: Österreichischer Touristenclub
CH – Schweiz Suisse Svizzera Svizra	SAC-CAS: Schweizer Alpenclub, Club Alpine Suisse, Club Alpino Svizzero
D – Deutschland	DAV: Deutscher Alpenverein
F – France	CAF: Club Alpin Français FFCAM: Fédération française des clubs alpins et de montagne
FL – Liechtenstein	LAV: Liechtensteiner Alpenverein
I – Italia	CAI: Club Alpino Italiano AVS: Alpenverein Südtirol SAT: Società degli Alpinisti Tridentini
SLO – Slovenija	PZS: Planinska zveza Slovenije

*Découvrez les Alpes! Odkrij Alpe!
Scopri le Alpi! Entdecke die Alpen!
Discover the Alps!*

www.via-alpina.org

2010

C02 neutralna publikacija
kompenzirana z nakupom
certifikatov za obnovljive vire
v Alpah.

Alpe, s svojo pestrostjo in raznolikostjo, tvorijo enotni sistem. To je filozofija Alpske konvencije, katere namen je ohranjanje naravne dediščine Alp in hkrati spodbujanje gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja te regije v dobrobit prebivalstva, ki tam živi. S predstavljanjem Alp kot trajnostne turistične destinacije, ki presega meje posameznih držav, želi ta publikacija prispevati k izvajanju protokola Alpske konvencije za področje turizma.

DRŽAVE POGODBENICE:

Avstrija | Francija | Italija | Liechtenstein | Monako
Nemčija | Slovenija | Švica | Evropska unija

www.alpconv.org

Stalni sekretariat Alpske konvencije

Herzog-Friedrich-Strasse 15
A-6020 Innsbruck
Tel. +43 (0) 512 588 589 12
Fax +43 (0) 512 588 589 20

Oddeljeni sedež v Boznu/Bolzanu

Viale Druso-Drususallee 1
I-39100 Bolzano-Bozen
Tel. +39 0471 055 352
Fax +39 0471 055 359

info@alpconv.org

